

Bijdrage Vlaamse administratie
aan het regeerprogramma
van de aantredende Vlaamse Regering

Beleidsdomeinspecifieke bijdrage

Deel 3.8

Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Mei 2009

Inhoudstafel

DEEL 1: BELEIDSDOMEINSPECIFIEKE OMGEVINGSANALYSE	5
1. Internationaal CJSM-beleid.....	5
2. Digitalisering en e-cultuur	5
3. Het groeiende belang van competentie-verwerving en -waardering en de unieke waarde van CJSM	6
4. De impact van federale materies op CJSM.....	6
5. Een inclusief CJSM-beleid met aandacht voor diversiteit en participatie.....	7
6. Onderbouwing van beleid met wetenschappelijk onderzoek.....	7
7. De ontwikkeling van een beleid voor de cultuurindustrie in Vlaanderen.....	8
8. Sectorale omgevingsanalyse	9
8.1. Kunsten & Erfgoed	9
<i>8.1.1. Grote cultuurinstellingen.....</i>	<i>9</i>
<i>8.1.2. Cultureel erfgoed.....</i>	<i>9</i>
8.1.2.1. Cultureel erfgoedorganisaties.....	9
8.1.2.2. Collectie Vlaanderen.....	9
8.1.2.3. Immaterieel erfgoed	10
<i>8.1.3. Kunsten .....</i>	<i>10</i>
8.1.3.1. (On)evenwichtige verhouding subsidiemiddelen	11
8.1.3.2. Productie en spreiding	11
8.2. Jeugdbeleid	12
8.3. Sociaal-cultureel werk.....	12
8.4. Sport.....	12
<i>8.4.1. Lokaal sportbeleid .....</i>	<i>13</i>
<i>8.4.2. Sportfederaties .....</i>	<i>13</i>
8.4.2.1. Jeugdsport	14
8.4.2.2. Sportkampen.....	14
8.4.2.3. Prioriteitenbeleid.....	15
<i>8.4.3. Sportkaderopleiding.....</i>	<i>15</i>
<i>8.4.4. Sportpromotie.....</i>	<i>16</i>
<i>8.4.5. Topsport.....</i>	<i>17</i>
<i>8.4.6. Sportinfrastructuur .....</i>	<i>18</i>
<i>8.4.7. Medisch en ethisch verantwoord sporten .....</i>	<i>20</i>

8.5. Media	20
8.6. Film en audiovisuele productie	22
DEEL 2: BELEIDSVOORSTELLEN	25
1. Internationaal CJSM-beleid	25
2. Digitalisering en e-cultuur	27
3. Competentieverwerving en -waardering.....	30
3.1. Optimalisering van het eigen beleidsinstrumentarium en bestaande samenwerkingsverbanden	30
3.2. Uitbouw van nieuwe beleidspistes en partnerschappen.....	31
4. Federale materies met impact op CJSM	32
5. Beleid inzake diversiteit en participatie binnen CJSM	34
5.1. Het voeren van een inclusief beleid gericht op alle personen in de samenleving met categoriale aandachtspunten voor kansengroepen	34
5.2. Wegwerken van drempels voor kansengroepen binnen de bestaande subsidielijnen	35
5.3. Aandacht voor personen in armoede	35
5.4. Het stimuleren van de participatie van nieuwkomers aan cultuur, jeugdwerk en sport in het kader van inburgeringstrajecten	35
5.5. Aandacht voor personen met een beperking	35
5.6. Aandacht voor de maatschappelijke rol van cultuur, jeugdwerk, sport en media met betrekking tot het samen leven, met bijzondere aandacht voor het samenleven in een stedelijke context	36
6. Wetenschappelijke onderbouwing	36
7. Infrastructuur	37
8. Cultuurindustrie	39
9. Specifieke sectorale voorstellen	39
9.1. Kunsten & Erfgoed	39
9.1.1. Grote cultuurinstellingen.....	39
9.1.2. Kunststedenactieplan.....	40
9.1.3. Cultureel erfgoed.....	40
9.1.3.1. Cultureel-erfgoedorganisaties.....	40
9.1.3.2. Collectie Vlaanderen.....	40
9.1.3.3. Immaterieel cultureel erfgoed.....	40
9.1.4. Kunsten	41

9.1.4.1. Evenwichtige verhouding subsidiemiddelen	41
9.1.4.2. Productie en spreiding	41
9.1.4.3. Aandacht voor de individuele kunstenaar	41
9.2. Jeugdbeleid	41
9.3. Sociaal-cultureel werk	42
9.4. Sport	43
9.4.1. <i>Sport voor Allen</i>	43
9.4.1.1. Een nieuw Sport voor Allen-actieplan.....	43
9.4.1.2. Financiële steun voor de sportclubs.....	43
9.4.2. <i>Lokaal sportbeleid (decreet voor het voeren van een Sport voor Allen- beleid – 9 maart 2007)</i>	43
9.4.3. <i>Decreet sportfederaties (decreet houdende erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding – 13 juli 2001)</i>	43
9.4.3.1. Facultatieve opdrachten jeugdsport, sportkampen en prioriteitenbeleid	44
9.4.3.2. Sportkaderopleiding	44
9.4.4. <i>Sportpromotie</i>	44
9.4.5. <i>Experimenteel sportbeleid en proeftuinen</i>	45
9.4.6. <i>Topsport</i>	46
9.4.7. <i>Medisch en ethisch verantwoord sporten</i>	47
9.4.8. <i>Sportinfrastructuur</i>	48
9.5. Media.....	49
9.6. Film.....	51

BIJLAGE 1: DOCUMENTAIR GEDEELTE	53
--	-----------

BIJLAGE 2: MANAGEMENTSSAMENVATTING	67
---	-----------

DEEL 1: BELEIDSDOMEINSPECIFIEKE OMGEVINGSANALYSE

1. Internationaal CJSM-beleid

De beleidsvelden binnen het domein Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) hebben stuk voor stuk een diepgewortelde en wijdvertakte internationale dimensie. Die internationale dimensie is globaal gezien het resultaat van twee bewegingen. Enerzijds speelt zich binnen de betrokken sectoren een constante, onstuitbare en haast organische internationalisering en mondialisering af. Anderzijds draagt de nadrukkelijke aanwezigheid van een breed spectrum van internationale organisaties en instanties ertoe bij dat de eigen beleidsvorming- en uitvoering onlosmakelijk verbonden is met de internationale context.

De spontane internationalisering in het veld voltrekt zich onder de vorm van een continu spel van import en export, van geven en nemen, van uitdragen en opnemen. Ten aanzien van die intrinsieke internationale dynamiek van het veld nemen de betrokken overheden een voornamelijk faciliterende en stimulerende rol op zich, waarbij ze ondersteuning bieden aan en kansen creëren voor initiatieven die de sectoren zelf ontwikkelen.

Daarnaast bekleedt de Vlaamse overheid ook een regisserende rol door het uitzetten van strategische lijnen voor het internationale beleid. Deze lijnen, die steunen op inhoudelijke, diplomatieke en geografische prioriteiten, staan in nauw verband met wat zich op de internationale en multilaterale fora aandient. Het ontwikkelen van een internationale reflex bij de benadering van Vlaamse thema's en prioriteiten is immers niet langer een nuttige aanbeveling, maar in de meeste gevallen een echte noodzaak. Ook in deze regisserende rol ontmoeten de betrokken overheden elkaar en trachten het internationale sectorbeleid in te passen in het algemene buitenlandse beleid.

Het Belgische Voorzitterschap van de EU in de tweede helft van 2010 biedt unieke kansen voor de versterking van de Vlaamse inbreng in het Europese verhaal en de internationale profilering van Vlaanderen. CJSM combineert vier exclusieve gemeenschapsbevoegdheden die de Vlaamse overheid, in samenwerking met de twee andere gemeenschappen, toelaat om direct op het Europese toneel te ageren. Voor Sport en Jeugd zal Vlaanderen bovendien het Belgische woordvoerderschap waarnemen.

In tijden waar culturele diplomatie voor heel wat (deel)staten een essentieel instrument van hun internationale positionering vormt, dringt zich ook de vraag op hoe CJSM de culturele dimensie van het externe beleid kan invullen, met oog voor het evenwicht tussen culturele en andere belangen.

2. Digitalisering en e-cultuur

De voorbije legislatuur (2004-2009) werd digitalisering en e-cultuur in kaart gebracht en op de kaart gezet. E-cultuur staat daarbij voor de veranderingen die cultuur ondergaat onder invloed van de informatie- en communicatietechnologie. Op beleidsvlak moet het parlementaire maatschappelijke debat rond 'digitaal Vlaanderen' vermeld worden dat resulteerde in een motie van aanbeveling van 2 juli 2008 met een hele reeks beleidsaanbevelingen (stuk 1713 (2007-2008), nr. 3). Het boek 'E-cultuur. Bouwstenen voor praktijk en beleid' (2006) schetste het internationale en Vlaamse kader en bracht aan de hand van tal van praktijkvoorbeelden in kaart welke impact e-cultuur heeft in de velden kunsten, cultureel erfgoed, het sociaal-cultureel werk voor volwassenen en jeugd en in de sector van de openbare bibliotheken. Het boek reikte ook beleidsaanbevelingen aan waarop via studiedagen en beleidsvoorbereidend onderzoek is voortgebouwd. E-cultuur werd tevens opgenomen als een proeftuin in het Participatiedecreet van 18 januari 2008. Wetenschappelijk onderzoek toont immers aan dat er een publiek bestaat dat (al dan niet exclusief) virtueel

participeert aan cultuur. Bovendien zal dit instrument toelaten dat er in de toekomst ook ingespeeld kan worden op de veel gehoorde noden aan meer experiment, kennisdeling en digitale geletterdheid, zowel aan de kant van de ‘aanbieder’ als aan de kant van de ‘gebruiker’.

Verder neemt een groeiend aantal culturele actoren deel aan de projecten van het IBBT (Interdisciplinair instituut voor BreedBand Technologie) en ook het IWT-project ‘BOM-VL’ (Bewaring en Ontsluiting van Multimediale Data in Vlaanderen) bracht tal van media- en cultuurpartners samen rond de ontsluiting en archivering van multimediale data. Binnen het innovatie-instrumentarium was er eveneens een toenemende openheid ten aanzien van cultuur waarvan ook het IWT-programma innovatieve media getuigde. Ook de Cultuurdelta en de opstart van het digitale platform van de VRT (klara.be) is een treffend voorbeeld van de verregaande interactie tussen de cultuur- en de media-actoren in de digitale omgeving.

Internationale impact op de situatie in Vlaanderen was er via de Europese context en de initiatieven die genomen worden in kader van het i2010-initiatief. De mogelijkheden die geboden worden via Europese subsidieprogramma’s hebben de voorbije jaren ook daadwerkelijk effect gehad op het terrein. Maar de internationale context is meer dan dat. Deze heeft immers evenzeer te maken met evoluties op het vlak van nieuwe vormen van distributie (bijvoorbeeld de evolutie naar een digitale cinema en digitale ether) en de druk op de bestaande auteurswet, wat een grensoverschrijdende afstemming veronderstelt.

3. Het groeiende belang van competentie- verwerving en -waardering en de unieke waarde van CJSM

Onze snel veranderende samenleving stelt heel wat eisen en verwachtingen aan individuen en groepen mensen. Om daarmee te kunnen omgaan hebben zij een leven lang, zowel op professioneel en maatschappelijk als op persoonlijk vlak een heel gamma aan competenties nodig. Een groot deel hiervan valt onder de noemer ‘culturele’ competentie, wat slaat op het vermogen om zelfstandig en kritisch om te kunnen gaan met de cultuurgoederen en -uitingen die ons omringen, maar ook met het ruimere sociaal-cultureel en maatschappelijk gebeuren. Deze culturele competentie wordt steeds belangrijker onder invloed van demografische, ecologische, sociaal-maatschappelijke en technologische ontwikkelingen. Het beleidsdomein CJSM speelt in deze een cruciale rol door te voorzien in een kwalitatief, gediversifieerd en toegankelijk aanbod dat iedereen de mogelijkheid biedt om deze culturele competentie te verwerven en oog te hebben voor bestaande drempels en toeleiding naar het bestaande aanbod.

Het paradigma rond levenslang leren dat de laatste jaren overheerst op Vlaams, maar ook op Europees niveau, heeft vaak een sterk instrumenteel karakter en stelt utilitaire of economische motieven op een hoger niveau dan het individuele en het maatschappelijke belang van ‘leren’ (met het oog op persoonlijke ontwikkeling en sociale cohesie). Het is dan ook belangrijk om vanuit CJSM een aanvullend verhaal te brengen, waarin inclusie, empowerment, burgerschap en democratisering centraal staan.

4. De impact van federale materies op CJSM

Federale wetten en regels zorgen soms voor onrust, onvrede en onduidelijkheid binnen de sectoren cultuur, jeugd, sport en media. De bevoegde Vlaamse ministers worden hierover regelmatig ondervraagd in het Vlaams Parlement. Parlementsleden en sectoren vragen de minister om te interveniëren, te corrigeren en te milderen maar de Vlaamse overheid staat dikwijls machteloos.

Federale materies hebben op een uitgebreide en diverse manier impact op de beleidsvelden cultuur, jeugd, sport en media (cf. hoofdstuk federale materies onder voorstellen). Kern van het probleem is dat de federale regels vaak niet aangepast zijn aan of geen rekening houden met de wensen en noden van de betrokken sectoren. Soms schort er ook iets aan de communicatie over de regelgeving of is hun toepassing onduidelijk. Dit komt onder andere omdat de Vlaamse overheid en de CJSM-sectoren vaak nauwelijks en zelden tijdig betrokken worden bij de voorbereiding en concretisering van al de federale regels.

Mogelijke oplossing, naast overdracht van bevoegdheden, zou een soort consultatieakkoord kunnen zijn, een systeem van structureel (voorgaand) overleg tussen de Vlaamse en de federale overheid, verplichte advisering met een bindend karakter. De kennis van zowel de Vlaamse overheid als de betrokken particuliere sectoren is onontbeerlijk om tot goede (federale) regelgeving te komen.

5. Een inclusief CJSM-beleid met aandacht voor diversiteit en participatie

Het beleidsdomein CJSM wil een beleid voeren voor alle groepen in de samenleving, ongeacht opleiding, etnische afkomst, sociale achtergrond, leeftijd, handicap, e.d. Uitgangspunt vormt een inclusieve benadering waarbij het principe van gelijkwaardigheid voor iedereen centraal staat maar met een specifiek bewustzijn over en bewust omgaan met verschillen tussen mensen en groepen.

De participatie aan cultuur, jeugdwerk, sport en media door een aantal groepen uit de samenleving blijft laag, vergeleken met de algemene participatiegraad. Dit participatiedeficit wordt weerspiegeld door de sterke ondervertegenwoordiging van kansengroepen in de tewerkstelling in de sectoren cultuur, jeugdwerk, sport en media, zowel op het vlak van personeel, beleid als vrijwilligerswerking.

De voorbije jaren werden de gesubsidieerde actoren uitgenodigd om zich te verhouden ten aanzien van het vraagstuk van de diversiteit, vooral ten aanzien van interculturaliteit. Visieontwikkeling, denkprocessen en uiteenlopende initiatieven waren het resultaat. Ondanks deze inspanningen blijkt er tot op heden weinig internalisering van diversiteitsdenken doorheen de werkingen van organisaties.

Een verdere uitbouw van een diversiteitsbeleid voor CJSM tijdens de volgende legislatuur is noodzakelijk. De aandacht voor diversiteit is echter een verhaal dat breder is dan cultuur, jeugd, sport en media maar alle domeinen van de samenleving beslaat. Het is dan ook belangrijk dat hieromtrent tijdens de volgende legislatuur een integraal Vlaams verhaal wordt ontwikkeld en gevoerd.

6. Onderbouwing van beleid met wetenschappelijk onderzoek

De laatste jaren is er meer aandacht gegaan naar wetenschappelijk onderzoek in de domeinen cultuur, jeugd, sport en media. Het Steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek Cultuur, Jeugd en Sport (www.steunpuntcjs.be) werkt rond een groot aantal onderzoekslijnen, met als gemeenschappelijk project de tweede survey over het participatiegedrag van de Vlaming. Daarnaast zijn voor kortlopend beleidsgericht onderzoek in beperkte mate middelen beschikbaar op de jaarlijkse begroting van het departement CJSM en ook sommige inhoudelijke steunpunten maken middelen vrij voor wetenschappelijk onderzoek.

Kortlopend onderzoek heeft betrekking op beleidsthema's met een beperkte schaal, of op onderdelen van beleidslijnen. De resultaten zijn direct inzetbaar in de beleidsvoorbereiding en –bepaling. Longitudinaal onderzoek heeft betrekking op meer fundamentele vraagstukken m.b.t. het beleid en op lacunes in de kennis.

De technische en maatschappelijke complexiteit van een aantal beleidsthema's, zoals e-cultuur, cultuurindustrie, participatie van kansengroepen aan het cultuur-, jeugdwerk-, sport- en media-aanbod, vraagt om meer wetenschappelijke onderbouwing. Soms zijn belangrijke datasets onbestaande of allerm minst verbonden en ontsluitbaar. Monitoring en impactonderzoek met betrekking tot overheidsmaatregelen zijn zeer rudimentair ontwikkeld. Ook een meer transversale benadering van de beleidsmateries van het beleidsdomein, zoals de relatie tussen cultuur en de ontwikkeling van (economische) creativiteit, tussen sportbeleving en gezondheid, tussen media-innovatie en cultuurparticipatie vraagt meer wetenschappelijke kennis. Die kan de ingezette beleidsmiddelen een grotere impact en effectiviteit verlenen.

7. De ontwikkeling van een beleid voor de cultuurindustrie in Vlaanderen

De creatieve sectoren in Vlaanderen zijn een groeiende economische speler. Zo groeide het aantal jobs in deze sectoren (met name kunsten, media en entertainment en creatieve zakelijke dienstverlening) in Vlaanderen in de periode 1995-2003 met 3.0% per jaar, of vijf keer sneller dan de totale werkgelegenheid in Vlaanderen. In 2003 waren zij goed voor een omzet van 11.038 miljoen euro.

In de voorbije regeerperiode zette de Vlaamse Regering in op de ontwikkeling van een beleidslijn voor de cultuurindustrie in Vlaanderen. Deze beleidslijn diende te beantwoorden aan de stijgende vraag vanuit marktgerichte cultuurproducenten voor een gepaste ondersteuning. Met de oprichting in 2006 van CultuurInvest, een investeringsfonds dat leningen en risicokapitaal biedt aan culturele ondernemers, werd een tweesporenbeleid ontwikkeld binnen het cultuurbeleid, een specifiek en flexibel economisch ondersteuningsinstrumentarium naast en complementair aan de bestaande subsidieinstrumenten. Dit nieuwe, financiële ondersteuningssysteem komt intussen op kruissnelheid met een groeiende portefeuille aan projecten en stijgende naambekendheid. In de periode 2009-2014 zal uit een eerste evaluatie kunnen blijken in welke mate het huidige instrument tegemoetkomt aan de vooropgestelde doelstellingen. Deze evaluatie moet inzicht geven in de profielen van de diverse instrumenten, met inbegrip van het IWT (Instituut voor de aanmoediging van Innovatie door wetenschap en technologie in Vlaanderen), PMV (ParticipatieMaatschappij Vlaanderen), het VAF (Vlaams Audiovisueel Fonds) en de federale tax shelter voor de audiovisuele producties, alsook een betere ophijsting van de specifieke noden van de culturele ondernemers.

De culturele sector, zowel cultuurindustrie als non-profit organisaties, hebben een belangrijke invloed op het creatieve klimaat van een regio. Door de focus op creativiteit en vernieuwing binnen de hele economie is er tevens een grote wisselwerking tussen de cultuurindustrie en de traditionele economie. In de aanpak van het Pact 2020 van Vlaanderen in Actie moet dan ook meer plaats geboden worden voor de cultuurindustrie en de brede culturele sector. Immers, uit diverse binnen- en buitenlandse studies blijkt dat de stimulering van cultuur en creativiteit via gepaste instrumenten een brede economische meerwaarde en return kan hebben.

8. Sectorale omgevingsanalyse

8.1. Kunsten & Erfgoed

8.1.1. Grote cultuurinstellingen

Op dit ogenblik telt Vlaanderen 8 grote cultuurinstellingen: het Vlaams Radio Orkest/Vlaams Radio Koor, de Vlaamse Opera, de Filharmonie, het Koninklijk Ballet Van Vlaanderen, de Singel, het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA), het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (MuHKA) en de Ancienne Belgique. Deze instellingen staan garant voor de canon van de onderscheiden subsectoren binnen kunsten en erfgoed. Vanuit een notie van historiciteit hebben zij een consistente en complementaire visie ontwikkeld waarbij er ook een wisselwerking is met het sociaal economische weefsel en met de steden en lokale omgeving. De tijdscope van deze instellingen ligt verder dan het nu en de nabije toekomst. Zij hebben enerzijds een internationaal referentiekader ontwikkeld maar moeten ook fungeren als vuurtoren naar het veld in Vlaanderen waarbij zij een actieve netwerkende rol vervullen. Anderzijds hebben deze instellingen een belangrijke symbolische waarde voor Vlaanderen in het buitenland en voor de Vlamingen als symbool voor de eigen culturele identiteit.

8.1.2. Cultureel erfgoed

8.1.2.1. Cultureel erfgoedorganisaties

Vlaanderen is rijk aan cultureel erfgoed. Het cultureel erfgoed wordt in Vlaanderen zowel bewaard en gekoesterd door privé-personen als door verenigingen, musea, culturele archiefinstellingen en erfgoedbibliotheken. Vele organisaties en overheden beheren een cultureel-erfgoedcollectie. Het Cultureel-erfgoeddecreet van 23 mei 2008 heeft als kernbegrippen expertise-uitwisseling, kennisdeling, samenwerking, afstemming en complementariteit. Naast de ondersteuning van organisaties die op landelijk niveau cultureel-erfgoedcollecties beheren of expertise ter beschikking stellen aan de cultureel-erfgoedgemeenschap ondersteunt de Vlaamse Gemeenschap ook de provincies en de steden en gemeenten om een provinciaal of lokaal cultureel-erfgoedbeleid te voeren. Over het complementaire beleid worden in een cultureel-erfgoedconvenant afspraken gemaakt. Met de werkingssubsidie kunnen de provincies en de steden en gemeenten hun cultureel-erfgoedbeleid versterken.

De investering van de Vlaamse Gemeenschap in het cultureel-erfgoedveld is geleidelijk aan gegroeid, maar blijft relatief klein. Het grootste deel van de kosten van musea ingedeeld bij het Vlaamse niveau worden gedragen door de inrichtende machten van deze musea. Het zijn overwegend steden, gemeenten of provincies. Recurrente kostendrijvers zijn vooral de jaarlijkse groei van nieuwe cultureel-erfgoedconvenants met steden of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de overstap van een aantal organisaties naar het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet.

8.1.2.2. Collectie Vlaanderen

De notie 'collectie Vlaanderen' verwijst naar het geheel van de publieke cultureel erfgoedcollecties in Vlaanderen. De 'collectie Vlaanderen' wordt beheerd door vele actoren. Zo ondermeer door de steden, gemeenten, provincies en ook door de Vlaamse Gemeenschap. De Vlaamse overheid heeft een belangrijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de verdere uitbreiding van de 'collectie Vlaanderen'. De budgetten van de collectiebeherende instellingen in Vlaanderen zijn vaak ontoereikend om de verwerving van cruciale stukken voor de 'collectie Vlaanderen' mogelijk te maken. De Vlaamse overheid is de enige die er voor kan zorgen dat deze 'topstukken' en 'sleutelwerken' in publieke collecties in Vlaanderen terechtkomen. De instrumenten daartoe zijn nog volop in ontwikkeling. De aankoopregeling voor 'sleutelwerken' en 'topstukken' biedt een interessant en functioneel experimenteel kader voor de verwerving van belangrijk erfgoed. Toch

zijn er duidelijke lacunes: de absolute topstukken blijven buiten het bereik van het Topstukkenfonds, er is te weinig overleg met betrekking tot aankoopplanning tussen collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties en de sleutelwerkenregeling kan niet aangewend worden voor de verwerving van niet-Belgisch erfgoed. Ook de internationale promotie en profilering van de Vlaamse kunstcollectie is hierbij van belang.

De kloof tussen de publieke verzamelingen en de privéverzamelingen blijft diep. Op dat vlak is een kentering aan de gang waarop de Vlaamse overheid moet inspelen. De vraag naar de relatie tussen de publieke verzamelingen, de overheid en de, soms verrassend rijke, private verzamelingen is hierbij cruciaal.

8.1.2.3. Immaterieel erfgoed

Op 19 juni 2008 werden de operationele richtlijnen van de UNESCO-conventie voor de bescherming van immaterieel cultureel erfgoed goedgekeurd. Deze goedkeuring vormt het startpunt voor Vlaanderen om een kwalitatief beleid uit te bouwen voor het immaterieel cultureel erfgoed dat zich op haar grondgebied bevindt. In 2008 werd het reglement immaterieel cultureel erfgoed uitgevaardigd met het oog op de 'Inventaris van immaterieel cultureel erfgoed Vlaanderen'.

8.1.3. Kunsten

De huidige professionele kunstensector in Vlaanderen wordt gekenmerkt door een grote rijkdom en diversiteit en geniet het nodige internationale aanzien. De artistieke productie is het voorbije decennium alleen maar toegenomen en verder geïnternationaliseerd. Vlaamse kunstenaars en organisaties reizen de wereld rond. Er wordt over de grenzen heen samengewerkt en gecoproduceerd. Kunstenaars en organisatoren met diverse achtergronden werken hier in Vlaanderen en omgekeerd zijn Vlaamse kunstenaars en cultuurmanagers gewild in het buitenland.

De invoering van het Kunstendecreet van 2 april 2004 in 2006 heeft versterkend gespeeld. Tijdens de laatste twee legislaturen is de subsidiëring van alle professionele kunstdisciplines geleidelijk aan verankerd in een overkoepelende regelgeving, die een open en samenhangend kader voor alle kunstvormen biedt: podiumkunsten, muziek, beeldende en audiovisuele kunst, letteren, architectuur, vormgeving, nieuwe media, en alle mengvormen daarvan. Over alle disciplines heen is een uniforme subsidieregeling voorzien, gebaseerd op kwaliteitsbeoordeling.

Het Kunstendecreet reikt echter verder dan de subsidiëring van kunstenaars en organisaties. Ook de krachtlijnen van de overeenkomsten die de overheid met de grote instellingen en de verschillende steunpunten sluit, zijn erin vervat. Daarnaast voorziet het decreet ruimte voor initiatieven die genomen worden om tot een beter begrip, bekendheid of kennis van de kunsten te komen, zowel voor sociaal-artistieke en kunsteducatieve projecten als voor kunstkritische publicaties.

Een van de belangrijkste uitdagingen voor de komende jaren bestaat erin de voorwaarden te creëren om het rijke culturele landschap dat ondertussen kenmerkend is geworden voor Vlaanderen, te bestendigen en te maximaliseren.

De eerste jaren van uitvoering van het Kunstendecreet waren een interessante praktijktest. Het Kunstendecreet bleek op vele vlakken een verbetering in de noodzakelijke ondersteuning van de kunstensector. Zo konden een aantal sectoren zoals de beeldende kunsten voor de eerste maal rekenen op een meerjarige subsidie. Ook voor sectoren zoals de muziek en de podiumkunsten, die reeds decennia binnen decretale kaders gesubsidieerd werden, betekende het Kunstendecreet een optimalisering van werking en ondersteuning.

De ervaringen van zowel de kunstensector, als de bevoegde administratie en beoordelingscommissies met betrekking tot de toepassing van het decreet in de praktijk, hebben echter ook snel een aantal punten in het decreet aan het licht gebracht die voor verbetering vatbaar waren. Om die reden werd in 2008 een herziening van het decreet doorgevoerd op drie grote vlakken:

- technische correcties of onduidelijkheden en administratieve planlastvermindering;

- méér aandacht voor de noden van kunstenaars, en het bieden van meer kansen aan kunstenaars;
- nog méér kwaliteitszorg binnen de beoordeling en evaluatie.

Door de constante evoluties en veranderingen in de verschillende kunstensectoren zal een permanente evaluatie en bijsturing van het Kunstendecreet evenwel opportuun en noodzakelijk blijven. Het is eigen aan het kunstenveld dat het steeds evolueert en nieuwe wegen verkent en het beleid zal hier steeds alert op moeten inspelen.

8.1.3.1. (On)evenwichtige verhouding subsidiemiddelen

Hoewel de budgetten het laatste decennium fors gestegen zijn, bleken deze niet voldoende om tegemoet te komen aan de meervraag - zowel qua aantal organisaties als wat de hoogte van de gevraagde bedragen betreft - die de implementatie van het decreet met zich meebracht. De cijfers tonen aan dat de budgettaire wanverhouding tussen structurele en projectmatige subsidiëring zeer groot is en de afgelopen jaren tijdens de subsidierondes nog is toegenomen. De groeiende aandacht voor professionalisering - onder meer voor het uitbouwen van een volwaardige infrastructuur - en het stijgende aantal organisaties dat een aanvraag indiende, leidden ertoe dat een groot deel van de middelen werd opgeslorpt door de toekenning van structurele ondersteuning.

Dit resulteerde in een budgettaire wanverhouding tussen de organisaties die structureel en diegene die projectmatig ondersteund worden. Structurele ondersteuning verdringen totnogtoe systematisch projectmatige ondersteuning, het zogenaamde Mattheüs-effect. Daarenboven worden de niet-structurele middelen extra belast door de doorverwijzing van organisaties en kunstenaars die tijdens de structurele rondes worden afgewezen. Het spreekt voor zich dat dit nefaste gevolgen heeft. Een oneigenlijk gebruik van het subsidiesysteem schiet het doel van dat systeem voorbij.

Doordat slechts drie procent van de middelen overblijft voor projecten, komen de instroom en daarmee de dynamiek en vitaliteit van het kunstenveld onder grote druk te staan. Dit leidt tot een verarmd kunstenveld, waarbij de creatie en innovatie in de kunstensector in het gedrang komen. De levensnoodzakelijke doorstroming wordt onmogelijk gemaakt. Projecten en kunstenaars zijn immers de wortels van de boom. Als de wortels te klein zijn, zal de boom vroeg of laat omvallen.

Het is van primordiaal belang zowel de continuïteit als de vernieuwing van het kunstenveld te garanderen. Dit is maar mogelijk door voldoende ruimte te creëren voor jonge organisaties met vernieuwende projecten die dan op hun beurt kunnen doorgroeien naar vaste waarden binnen het veld.

8.1.3.2. Productie en spreiding

Cijfers tonen aan dat het aantal culturele producties het voorbije decennium alleen maar is toegenomen. Dat Vlaanderen een bloeiend kunstenveld heeft, valt moeilijk te ontkennen. Sommige sectoren zoals de podiumkunsten worden echter bedreigd door een groeiende discrepantie tussen de productie en de beperkte afnamemogelijkheden.

Remedies hiervoor zijn enerzijds een op hoge kwaliteit gerichte selectie-gedraglijn binnen de werking van het Kunstendecreet, een verdere internationalisering van de afzetmogelijkheden, en een verscherpte aandacht voor nieuwe kunstenaars en initiatieven binnen het netwerk van cultuur- en gemeenschapscentra. Spreiding blijft dus algemeen een heikel punt in het kunstenveld.

8.2. Jeugdbeleid

Een geïntegreerd jeugdbeleid biedt kansen om een sterker Vlaams jeugdbeleid te creëren. Daarom werkt de Vlaamse overheid sinds 2002 met een Vlaams jeugdbeleidsplan. Het geeft binnen een algemene visie op de jeugd, het jeugdbeleid en de rechten van het kind, de doelstellingen van de Vlaamse Regering in alle bevoegdheidsdomeinen aan.

Het agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen is - bij decreet - verantwoordelijk voor de coördinatie van de voorbereiding, uitvoering en verslaggeving van het Vlaams jeugdbeleidsplan. De afdeling Jeugd kreeg hiervoor een aantal instrumenten ter beschikking (aanspreekpunten jeugd- en kinderrechtenbeleid binnen andere entiteiten van de Vlaamse overheid, een recurrente wetenschappelijk onderbouwde 'staat van de jeugd' over de leefwereld van de jeugd). Het volgende jeugdbeleidsplan moet deze instrumenten efficiënter inzetten zodat ook de gedragenheid van het jeugd- en kinderrechtenbeleid verhoogt. Aangezien het jeugdbeleid een categoriaal beleid is (gericht op de 'categorie' jeugd), dient de gedragenheid zowel bij de verschillende administraties als bij de politieke verantwoordelijken toe te nemen.

8.3. Sociaal-cultureel werk

De deelname aan het sociaal-cultureel werk kreeg het laatste decennium terecht veel aandacht van het beleid dat aan die participatie hoge verwachtingen koppelt. Deelname aan het verenigingsleven wordt geacht de integratie in de samenleving te bevorderen en positief in te werken op de kansen die men krijgt. Onderzoek heeft aangetoond dat verenigingen scoren op dit vlak: participanten aan het verenigingsleven blijken over een aantal eigenschappen te beschikken waardoor ze meebouwen aan een sociale en democratische samenleving. Vele organisaties bieden individuen ook de kans op de ontwikkeling van persoonlijke kennis en vaardigheden.

Het sociaal-culturele middenveld speelt dan ook een belangrijke rol in de realisatie van beleidsdoelstellingen in verband met het versterken van het sociale weefsel, vorm geven aan een democratisch burgerschap, het bevorderen van het levenslang en levensbreed leren, het constructief omgaan met diversiteit, e.d. Die sterkte en die rol van het sociaal-cultureel werk kan niet genoeg benadrukt worden.

Dat sociaal-culturele veld wordt door de Vlaamse overheid ondersteund op diverse manieren. Sociaal-culturele organisaties kunnen een beroep doen op subsidies volgens werksoort, sector of doelgroep, structureel of projectmatig, rechtstreeks of via de lokale besturen, ... Dit heeft geleid tot een rijke en gedifferentieerde sector met een brede waaier aan culturele, educatieve of gemeenschapsvormende activiteiten.

De diverse decreten en reglementen die hiervoor worden ingezet, waren de voorbije legislatuur onderhevig aan grote wijzigingen of zijn recent opgemaakt. Hoewel wijzigingen vaak werden ingegeven door de noodzaak tot administratieve vereenvoudiging, doet elke wijziging een beroep op het aanpassingsvermogen van een organisatie.

8.4. Sport

Het Vlaams sportbeleid is altijd, ook de voorbije regeerperiode een tweesporenbeleid geweest: Sport voor Allen en Topsport zijn twee volwaardige en complementaire onderdelen van het Vlaams Sportbeleid. Dit dient in de toekomst ook zo te blijven.

Tijdens de voorbije regeerperiode is zowel voor Topsport als voor de Sport voor Allen een financiële inhaaloperatie gebeurd.

Tijdens de nieuwe regeerperiode dient dit groeipad te worden aangehouden of tenminste dienen de huidige middelen te worden geconsolideerd.

8.4.1. Lokaal sportbeleid

Tot en met 2007 werden de gemeentelijke en provinciale sportdiensten en de sportdienst van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) erkend en gesubsidieerd op basis van het decreet van 5 april 1995. Dit decreet legde hoofdzakelijk de nadruk op de uitbouw van een sportdienst, geleid door professioneel gekwalificeerde sportfunctionarissen en het beschikken over sportinfrastructuur. In 2007 werden 193 gemeentelijke sportdiensten gesubsidieerd, samen met de 5 provinciale sportdiensten en de sportdienst van de VGC.

Vanaf 2008 worden de gemeente- en provinciebesturen en de VGC gesubsidieerd op basis van het nieuwe Sport voor Allen – decreet van 9 maart 2007.

Als basisvoorwaarden voor het bekomen van beleidssubsidies worden gesteld: het opmaken en uitvoeren van een sportbeleidsplan (tot 2013), het hebben van een sportraad en het beschikken over een sportgekwalificeerd ambtenaar. Het nieuwe decreet vertrekt voor de gemeenten vanuit drie inhoudelijke accenten: aandacht voor de ondersteuning van de georganiseerde sport in clubverband, aandacht voor de anders georganiseerde sport en het expliciet werk maken van toegankelijkheid tot en diversiteit in de sport. Voor de provincies en de VGC worden deze accenten vertaald naar het bovenlokale niveau en aangevuld met specifieke opdrachten inzake sport voor mensen met een handicap en inzake de pool van sportgekwalificeerde begeleiders.

In 2009 worden 285 gemeenten gesubsidieerd (beleidssubsidies) op basis van dit nieuwe decreet, alsook de 5 provincies en de VGC.

Vanaf 2009 zullen 262 gemeenten ook impulssubsidies ontvangen met als doelstelling meer en hoger sportgekwalificeerde jeugdsportbegeleiders en jeugdsportcoördinatoren in de sportclubs.

8.4.2. Sportfederaties

Het decreet houdende erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding (13 juli 2001) is van toepassing sinds 1 januari 2002.

Dit decreet beoogt een verhoogde transparantie van het sportlandschap door een duidelijk onderscheid te maken tussen enerzijds de sportfederaties, onderverdeeld in unisportfederaties en recreatieve sportfederaties, en anderzijds de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding. Daarnaast is er nog de koepelorganisatie (de Vlaamse Sportfederatie) die als aanspreekpunt fungeert voor de sportfederaties. Gekoppeld aan deze indeling is een specifiek subsidiebeleid uitgewerkt dat een verdere vertaling heeft gekregen in 5 uitvoeringsbesluiten.

Met de erkenning en subsidiëring van 4 organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding voorziet het decreet in een structurele financiering van voormalig gesubsidieerde sportfederaties die als sportfederatie niet langer gesubsidieerd konden worden omdat hun activiteiten niet langer als sporttak op de sporttakkenlijst zijn weerhouden. Aan deze 4 organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding, die samen bijna 50.000 sportieve vrijetijdsbeoefenaars vertegenwoordigen, werd in de periode 2002-2007 jaarlijks een globale subsidie van 421.600 euro toegekend.

Naast de verhoging van het sportbudget voerde het decreet een beleidskader in voor de splitsing van de nog overblijvende unitaire sportfederaties, werd de integrale kwaliteitszorg bij de opmaak en de uitvoering van de beleidsplannen van de sportfederaties gestimuleerd en werden financiële incentives ingeschreven om fusies tussen recreatieve sportfederaties en unisportfederaties aan te moedigen en zo een rationalisatie van het sportlandschap te bekomen.

De voormelde beleidsaccenten in het decreet hebben tot op heden volgende evoluties in het sportfederatielandschap met zich mee gebracht: de splitsing van 3 unitaire sportfederaties, waarvan

de Vlaamse liga nu erkend en gesubsidieerd wordt als unisportfederatie en het ontstaan van 4 fusiefederaties tussen recreatieve sportfederaties en unisportfederaties.

Door de splitsing van de unitaire sportfederaties en de fusievorming tussen recreatieve sportfederaties en unisportfederaties is het aantal gesubsidieerde sportfederaties verminderd van 68 in 2002 naar 65 in 2009. Het aantal unisportfederaties is gestegen van 34 in 2002 naar 36 in 2009, terwijl het aantal recreatieve sportfederaties is afgenomen (34 in 2002 en 29 in 2009).

Het aantal gesubsidieerde personeelsleden is in de periode 2002-2007 gestegen met 29,92 voltijdse equivalenten (278,78 VTE in 2002 naar 308,70 VTE in 2007).

Het aantal leden is in de periode 2002-2007 gestegen met 148.101 leden (953.280 leden in 2002 naar 1.101.381 leden in 2007). De grootste stijging situeert zich bij de unisportfederaties (+ 110.597 leden).

Het toegekende krediet voor de basissubsidies is in de periode 2002-2007 gestegen met 4.599.062,03 euro (12.196.959,24 euro in 2002 naar 16.796.021,27 euro in 2007). Het gestegen krediet gaat vooral naar de unisportfederaties (+ 3.597.884,96 euro).

Van januari 2007 tot en met augustus 2007 werd een externe audit door de firma Ernst & Young uitgevoerd op de werking van de sportfederaties en op het bovenvermeld decreet en de bijhorende uitvoeringsbesluiten. Op basis van de resultaten van deze audit werd beslist het decreet niet te wijzigen, omdat het een stevige en solide basis geeft waarop de kwaliteitsvolle werking van de sportfederaties zich verder kan ontwikkelen. Wel werd er voor gekozen om de bijhorende uitvoeringsbesluiten maximaal aan te passen in functie van planlastvermindering, administratieve vereenvoudiging en het responsabiliseren van de sportfederaties voor het indienen van sterke en vernieuwende sportbeleidsplannen.

De aangepaste uitvoeringsbesluiten met betrekking tot de basisopdrachten en de facultatieve opdrachten van de sportfederaties zijn op het einde van de huidige regeerperiode door de Vlaamse Regering goedgekeurd.

8.4.2.1. Jeugdsport

Met de facultatieve opdracht jeugdsport wil de Vlaamse Regering de Vlaamse sportfederaties stimuleren om een kwaliteitsvol jeugdsportbeleid te voeren. Na 6 jaar werking (2002-2008) blijkt dat de toepassing van het besluit jeugdsport van 31 mei 2002 geen succesverhaal was en dat de beoogde doelstellingen door de sportfederaties niet werden gerealiseerd.

Uit de externe audit van Ernst & Young blijkt dat de meeste sportfederaties niet konden voldoen aan de vereiste subsidiëeringsvoorwaarden. De opgelegde administratieve lasten en/of het financiële risico werd door vele sportfederaties als te zwaar ervaren. Dit blijkt ook uit het feit dat het aantal voor jeugdsport gesubsidieerde sportfederaties halveerde in de periode 2002-2008, van 22 in 2002 naar 11 in 2008. Het voorziene krediet jeugdsport werd in de periode 2002-2008 nooit opgebruikt. Zowel het externe auditbureau, Bloso, als de Vlaamse sportfederaties waren dan ook voorstander van een aanpassing van dit besluit.

In de periode 2007-2008 werd gewerkt aan een nieuw uitvoeringsbesluit jeugdsport met als doel een kwantitatieve en kwalitatieve verhoging van het aantal jeugdsportprojecten vanaf 2009. Op 12 september 2008 werd het nieuwe besluit jeugdsport definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Om een jeugdsportproject te realiseren zal vanaf 2009 binnen elke sportfederatie gewerkt worden met een jeugdsportfonds, waarvan de middelen aan de sportclubs worden verdeeld. De sportclubs zullen die middelen aanwenden om de kwaliteit van de jeugdsportwerking in hun clubs te verhogen, met bijzondere aandacht voor de verhoging van de sportparticipatie van de jeugd. In 2009 hebben 24 sportfederaties een subsidiëeringsaanvraag voor de facultatieve opdracht jeugdsport ingediend.

8.4.2.2. Sportkampen

Met de facultatieve opdracht sportkampen wil de Vlaamse Regering de Vlaamse sportfederaties stimuleren om kwaliteitsvolle sportkampen te organiseren. Het aantal gesubsidieerde sportkampen

daalde in de periode 2002-2008 van 442 in 2002 naar 388 in 2007 en het aantal gesubsidieerde deelnemers daalde van 10.847 in 2002 naar 9.553 in 2007.

Uit het auditrapport van Ernst & Young bleek dat verschillende subsidiecriteria door de sportfederaties als te zwaar werden ervaren. Het auditbureau was geenszins voorstander van het afschaffen van de facultatieve opdracht sportkampen, maar pleitte wel, net als het Bloso en de sportfederaties, voor het behoud van deze facultatieve opdracht, zij het in sterk vereenvoudigde vorm.

In de periode 2007-2008 werd gewerkt aan een nieuw uitvoeringsbesluit sportkampen, met als nieuwe doelstelling om via de organisatie van sportkampen een meerwaarde te bieden niet enkel voor niet-leden, maar ook voor eigen leden. Voor eigen leden is het een middel tegen drop-out, voor niet-leden is het een participatieverhogend en sportpromotioneel middel. Op 16 januari 2009 werd het nieuwe besluit sportkampen definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Dit besluit moet leiden tot een actief, gestructureerd en gedragen sportkampenbeleid met een actieve participatie van vele sportfederaties en een verhoging van de kwantiteit en de kwaliteit van de aangeboden sportkampen. Via dit nieuwe besluit worden de sportfederaties ook voor het eerst gestimuleerd om initiatieven te nemen die de deelname van kansengroepen aan de sportkampen bevorderen.

In 2009 hebben 19 sportfederaties een subsidieaanvraag voor de facultatieve opdracht sportkampen ingediend.

8.4.2.3. Prioriteitenbeleid

Met het prioriteitenbeleid heeft de Vlaamse Regering tot doel de sportparticipatie van bijzondere doelgroepen en hun aansluiting bij een sportclub te verhogen. Specifiek aan het prioriteitenbeleid is dat het thema van het prioriteitenbeleid elke olympiade kan wijzigen.

In 2003 en 2004 stond het prioriteitenbeleid in het teken van de allochtone sporters en hebben amper twee sportfederaties een project ingediend. Met het uitvoeringsbesluit van 13 januari 2006 werd het thema de sporters met een handicap vastgelegd voor 2005, 2006, 2007 en 2008; 22 sportfederaties hebben gedurende de voorbije olympiade ingetekend op het prioriteitenbeleid.

Sinds begin 2009 worden de 55-plussers de prioritairere doelgroep. Op 1 februari 2009 hebben 14 sportfederaties een aanvraag tot subsidiëring van de facultatieve opdracht prioriteitenbeleid ingediend. De keuze voor de doelgroep senioren is een logisch gevolg van de huidige maatschappelijke ontwikkelingen, die vragen naar een sportaanbod op maat. De vergrijzings- en de verzilveringstrend vormen een eerste aanleiding. In 2005 vertegenwoordigde de groep van 55-plussers 29,49 % van de Vlaamse bevolking, in 2020 zal dit stijgen tot 36,28 % en in 2030 tot 38,8 % (NIS, 2004).

Andere trends zijn een blijvende stijging van de levensverwachting (man 77,5 jaar, vrouw 83 jaar) in Vlaanderen en een verhoogde interesse van de doelgroep voor deelname aan sport- en bewegingsactiviteiten. Daarbij gaat de voorkeur uit naar sportactiviteiten overdag die in de naaste omgeving kunnen beoefend worden en die een lage instapdrempel hebben. Rekening houdend met deze trends en de wetenschap dat sport een positieve invloed heeft op fysieke, psychische, medische en sociale factoren dringt een aangepast en duurzaam (lifetime) sportaanbod voor 55-plussers zich op.

8.4.3. Sportkaderopleiding

De kwaliteit van de sportbeoefening, zowel op sporttechnisch vlak als wat betreft de belevingswaarde, wordt zeer sterk bepaald door de kwaliteit van de begeleiders. Er werden door de Vlaamse Trainersschool (VTS) de voorbije jaren heel wat inspanningen geleverd om in alle sporttakken gekwalificeerde trainers op te leiden op de verschillende competentieniveaus.

Meer en meer geraakt de sportsector (in concreto de sportfederaties) overtuigd van de meerwaarde en het belang van een goed opgeleid en gekwalificeerd trainerscorps.

Er wordt evenwel nog een grote kloof vastgesteld tussen enerzijds het volgen van een sportkaderopleiding en anderzijds de implementatie van deze opgedane kennis op het terrein, met andere woorden het daadwerkelijk opnemen van de functie van trainer in de sportclub.

Doelgroepen

Het belang van kwalitatieve en duurzame sportbeoefening wordt meer en meer onderschreven door diverse actoren. Zowel bij sportbeoefenaars als bij sportaanbieders is er een toenemende aandacht voor een kwalitatieve sportbeoefening waarbij het ontwikkelen van sportieve competenties hoofdzaak is. De VTS speelt hierop in met zijn breed sportkaderopleidingsaanbod. Specifieke aandachtsgroepen (senioren, personen met een handicap, mensen met een etnisch-culturele achtergrond e.d.) vragen op dit vlak bijzondere aandacht, zowel naar sportbeoefening in kwaliteitsvolle omstandigheden als naar een aangepaste begeleiding (sportkaderopleiding).

Het verder ontwikkelen van deze dynamiek naar aandachtsgroepen toe zal een bepalende succesfactor zijn in het concept 'lifetime-sporten'. Lifetime-sporten is op zijn beurt de beste waarborg voor een positieve impact op de gezondheid en het algemene welzijn.

8.4.4. Sportpromotie

De sport moet haar rol om binnen de maatschappij ook drager te zijn van bredere maatschappelijke doelstellingen en waarden (sport als middel) verder uitbouwen.

Sport kan aldus een middel zijn om rond specifieke thema's solidariteitsacties op te zetten. Sport moet gezondheidsbevorderend werken, kan bijdragen tot verhoging van de levenskwaliteit zowel voor jong als oud en is een belangrijke leerschool voor het aanleren van maatschappelijke en sociale vaardigheden. Sport speelt ook een belangrijke rol bij het vertrouwd maken met waarden zoals fair play, solidariteit, teamspirit, zelfstandigheid, engagement, e.d.

Senioren

29,5% van de Vlaamse bevolking is ouder dan 55 jaar en het aandeel van deze bevolkingsgroep zal tegen 2020 stijgen tot meer dan 36%. Vastgesteld wordt dat slechts 16% van de 50-65 jarigen voldoende 'bewegen' om een cardiovasculair effect te hebben (Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie - VIG). Bovendien wordt de kans op vereenzaming groter naarmate men ouder wordt.

Het 'Sport voor Allen-actieplan' van de huidige regeerperiode voorzag in het voeren van een specifieke sensibiliseringscampagne voor senioren. Deze campagne werd slechts opgestart op het einde van de regeerperiode (maart 2009).

Fysieke fitheid

Te weinig bewegen wordt algemeen aanvaard als één van de voornaamste oorzaken van tal van "beschavingsziekten". Dat er een positieve correlatie bestaat tussen actieve sportbeoefening en gunstige gezondheidseffecten heeft wetenschappelijk onderzoek meer dan voldoende bewezen. Het stimuleren van sport en fysieke activiteiten met voldoende regelmaat en intensiteit en aangepast aan de leeftijd, is een belangrijke opdracht van de Vlaamse overheid.

Partnership met de sportactoren

Het Vlaamse sportbeleid kan slechts gerealiseerd worden als de verschillende Vlaamse sportactoren op alle niveaus op het terrein complementair samenwerken. Reeds jaren heeft Bloso samenwerkingsverbanden opgebouwd met de gemeentelijke en provinciale sportdiensten, de Vlaamse sportfederaties en de Stichting Vlaamse Schoolsport.

Media

In 2003 werd op de Staten-Generaal van de Vlaamse sportclubs gepleit voor meer aandacht in de media, en meer specifiek op televisie, voor onder meer de 'kleine' en minder bekende sporten. Bovendien speelt televisie een cruciale rol om attitudes te wijzigen, vooral deze van de niet-sporters.

In de loop van de vorige regeerperiode werd, onder impuls van het Bloso, hiertoe een eerste aanzet gegeven via een specifiek programma op de openbare omroep (Vlaanderen Sportland). Ondanks het ontegensprekelijk succes van deze formule werd het programma stopgezet.

8.4.5. Topsport

In april 2004 werd door de Stuurgroep Topsport (Bloso, Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité - BOIC, Vlaamse Sportfederatie - VSF) het eerste Topsportactieplan Vlaanderen ooit opgesteld. Dit Topsportactieplan Vlaanderen I voorzag in een concreet, gedetailleerd, coherent, tijdsgebonden en gebudgetteerd plan om meer Vlaamse topsporters op termijn voor te bereiden op medailles op de Olympische Spelen.

Het Topsportactieplan Vlaanderen I werd in de huidige regeerperiode integraal opgenomen in de beleidsnota Sport van de minister en nagenoeg integraal uitgevoerd. Het Topsportactieplan Vlaanderen I was immers concreet gefocust op de eerste fase van de voorbereiding, namelijk de Olympiade 2005-2008, die volledig viel binnen de legislatuur 2004-2009 van de Vlaamse Regering.

De actiepunten van het Topsportactieplan Vlaanderen I waren concrete strategische projecten (operationele doelstellingen) op korte termijn (2004-2008), die de basis moesten leggen voor betere topsportprestaties op lange termijn (OS 2012-2016), waarvan het maximaal beleidseffect voelbaar zal zijn in 2016.

Ingevolge de beslissing van de Vlaamse Regering van 4 februari 2005 werd een topsportmanager en een expert Topsport voor 4 jaar aangesteld bij het departement CJSM. De topsportmanager werd belast met het voorzitterschap van de Stuurgroep Topsport en de coördinatie van het topsportbeleid. Hij werd daarin bijgestaan door de expert Topsport. Beide mandaten werden recent verlengd en opnieuw opengesteld voor vier jaar.

Het Topsportactieplan Vlaanderen I werd als volgt in uitvoering gebracht:

De maximumbedragen van de jaarlijks toegekende topsportsubsidies aan de Vlaamse topsportfederaties voor de voorbereiding en deelname aan internationale wedstrijden werden in 2005 en 2009 gevoelig verhoogd, telkens gekoppeld aan het vastleggen van een nieuwe topsporttakkenlijst door de Vlaamse Regering (categorie 1 : van 175.000 naar 225.000 naar 350.000 euro, categorie 2 : van 100.000 naar 150.000 naar 225.000 euro, categorie 3 : van 37.500 naar 75.000 naar 120.000 euro, categorie 4 : van 18.600 naar 37.500 naar 65.000 euro, categorie gehandicaptensport : van 62.000 naar 125.000 naar 350.000 euro). Het subsidiebudget werd daartoe verhoogd van 2.030.000 euro in 2004, naar 2.479.000 euro in 2005, 2.966.000 euro in 2006, 3.047.000 euro in 2007, 3.086.000 euro in 2008 en 5.255.000 euro in 2009.

De subsidies aan de Vlaamse topsportfederaties voor participatie in een topsportschool, werden eveneens gevoelig verhoogd : de dotatie steeg progressief van 758.000 euro in 2004 tot 1.975.000 euro in 2009, voldoende om de ingevoerde quotaregeling inzake lesgevers/trainers in de topsportschool, inclusief trainingsuren buiten het curriculum en inclusief de invulling van het topsportprogramma in de middenschool, integraal te subsidiëren.

Er werd structureel ingegrepen in de topsportstructuur van de topsportfederaties. De oprichting van een topsportcommissie met een specifieke samenstelling en bevoegdheden, voorgezeten door de coördinator Topsport (indien niet aangesteld de sporttechnisch coördinator), is vanaf 2009 een voorwaarde om voor topsportsubsidies in aanmerking te komen (nieuw uitvoeringsbesluit topsport van 19 december 2008).

Het Bloso-tewerkstellingsproject Topsport werd niet uitgebreid met de vooropgestelde 20 VTE gesco-betrekkingen (van 43 naar 63 VTE). Op basis van de strenge criteria bleek het contingent van 43 VTE topsporters net te volstaan tot en met de Olympische Spelen van Beijing 2008. Het noodzakelijke programmabudget voor deze topsporters werd integraal ter beschikking gesteld door een combinatie van topsportsubsidies, bijkomende financiering vanuit de werkingmiddelen topsport van het Bloso en (voor topsporters op de BOIC-lijsten) de ter beschikking gestelde kredieten door het BOIC.

Vanaf 2008 werd daarnaast een parallel tewerkstellingscircuit van 80 VTE, hoofdzakelijk voor wielrenners en specifieke projecten, gecreëerd binnen het departement CJSM.

Het Bloso-topsportstudentenproject Hoger Onderwijs, opgestart met vijf topsporters/studenten in 2003-2004, nam een vlucht in de olympiade 2005-2008, met 13 topsporters/studenten in 2005-2006 en 18 topsporters/studenten in 2006-2007. In de directe aanloop naar de Olympische Spelen in Beijing 2008 werden voor de academiejaren 2006-2007 en 2007-2008 22 verschillende topsporters/studenten (9 Elitesporters en 13 Beloftevolle Jongeren) in dit project opgenomen. Bij de opstart in 2003-2004 kwamen enkel elitesporters in aanmerking, vanaf 2004-2005 werden ook beloftevolle jongeren tot het project toegelaten. Vanaf dit moment kwamen alleen nog studenten in aanmerking die hun studies spreiden (tot halftijds studeren) in functie van de invulling van een volwaardig trainingstechnisch programma.

De Pool van Toptrainers werd op 1 augustus 2005 in uitvoering gebracht met de aanstelling van Stefan Obreno door de Vlaamse Zwemfederatie, voor 100% gefinancierd door het Bloso. Bij de oprichting van de Pool van Toptrainers werd uitgegaan van een maximale bezetting van 43 voltijdse toptrainers in 2008. In de laatste aanloop naar de Olympische Spelen te Beijing, waren in 2008 14 toptrainers uit 13 verschillende (Olympische) sporttakken effectief opgenomen in de Pool van Toptrainers, gefinancierd door het Bloso.

Het tewerkstellingsproject jeugdtrainers (“Pool van jeugdtrainers Topsport”) werd pas in 2008 gedeeltelijk gerealiseerd en gefinancierd met werkingsmiddelen topsport. Via de beschikbare topsportkredieten (2008 : departement CJSM, vanaf 2009 : Bloso) werden 11 VTE jeugdtrainers aangesteld in 2008-2009, waarmee de meest acute nood werd ingevuld, in aanvulling op de reeds gefinancierde jeugdtrainers Topsport via het project BeGold (Gemeenschappelijk ABCD-project jonge topsporttalenten 2012-2016).

De begeleiding en ondersteuning van de federaties werd in de voorbije Olympiade verder uitgebouwd door het Bloso. Het topsportervolgsysteem werd gefinaliseerd en wordt in 2009 in gebruik genomen. Inzake trainingstechnische begeleiding (plannen en periodiseren, digitale beeldvorming en bewegingsanalyse, het bewegingsplatform), sportpsychologische begeleiding en medisch-paramedische begeleiding (letselpreventie/performance stability, rughygiëne/houdingsperceptie, sportverzorging/ letselregistratie) werd ingespeeld op de vragen en noden van de topsportfederaties. Het platform van toptrainers werd gerealiseerd met de oprichting door de Vlaamse Trainersschool van het “Vlaams coachesplatform” op 16 december 2006.

‘Aanbod gestuurd’ sportwetenschappelijk onderzoek en -begeleiding werd in hoofdzaak vanuit het departement CJSM toegekend en gefinancierd. Het betreft zowel experimentele projecten als projecten op lange termijn, naast éénmalige projecten ter ondersteuning van de sportwetenschappelijke begeleiding binnen een aantal topsportfederaties.

In de voorbije regeerperiode werd fors geïnvesteerd in de voorbereiding van Vlaamse topsporters met een handicap op de Paralympische Spelen. De jaarlijks toegekende topsportsubsidies werden meer dan vervienvoudigd (van maximaal 62.000 in 2003, naar maximaal 125.000 vanaf 2004, tot maximaal 350.000 euro vanaf 2009). In de periode 2005-2008 werd bijkomend een voltijds coördinator Topsport gefinancierd door het Bloso.

8.4.6. Sportinfrastructuur

Bloso-centra

De 13 Bloso-centra bezitten een bovenlokale, Vlaamse of zelfs internationale uitstraling. Zij beogen een voorbeeld te zijn inzake de realisatie en het beheer van sportaccommodaties onder meer inzake kwaliteitsaanbod en samenwerkingsverbanden met derden.

In de beheersovereenkomst 2008-2010 tussen de Vlaamse Regering en het Bloso werden strategische doelstellingen bepaald voor de 13 Bloso-centra: enerzijds de organisatie van sportkampen en sportklassen en anderzijds het uitbouwen en ter beschikking stellen van de Bloso-centra aan sportfederaties, sportclubs, sportdiensten, topsporters en individuele sportbeoefenaars, onder meer voor de organisatie van trainingen, stages en wedstrijden op alle niveaus. Het hoofddoel hierbij is door een effectief en efficiënt gebruik van de middelen te streven naar een maximale bezetting in kwalitatief goed uitgebouwde sportcentra.

Aangezien het Bloso als overheidsinstelling een voorbeeldfunctie vervult, zijn begrippen als kwaliteit, duurzame ontwikkeling en diversiteit prioritair. De 13 Bloso-centra staan immers open voor zowel topsporters en beloftevolle jongeren, als voor groepen die in de samenleving om tal van redenen moeilijk tot sporten komen.

Sportinfrastructuur databank Vlaanderen en relatie met GIS (geografisch informatie systeem)

Bloso beschikt al jaren over een databank ("Spakki") van de ruim 18.000 sportaccommodaties in Vlaanderen die toegankelijk zijn voor het publiek. Sinds 2007 is deze databank toegankelijk, niet alleen voor de diverse beleidsactoren in de sport maar ook voor het groot publiek, via de Bloso-website. De gegevens worden door Bloso op een structurele en permanent wijze geactualiseerd. Toch is het aangewezen in de toekomst tot een structurele samenwerking te komen met andere beleidsdomeinen (bijvoorbeeld in verband met de afgeleverde stedenbouwkundige vergunningen).

Sportinfrastructuurplan, Sportfacilitator en voetbalstadions

Het decreet van 23 mei 2008 betreffende een inhaalbeweging in sportinfrastructuur via alternatieve financiering en het uitvoeringsbesluit ervan (van 18 juli 2008) vormt het wettelijke kader voor het Vlaamse Sportinfrastructuurplan. Dit plan voorziet een subsidiemechanisme voor sportinfrastructuur gekoppeld aan een realisatie en alternatieve financiering via een publiek-private samenwerking (PPS). Bedoeling is hiermee het globale tekort aan sportinfrastructuur op middenlange termijn weg te werken.

De concrete uitwerking van het Vlaams Sportinfrastructuurplan gebeurt door de Sportfacilitator. Dit is een samenwerkingsverband tussen de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en het Departement CJSM, samen met het kabinet van de Vlaamse minister van Sport en het Vlaams Kenniscentrum PPS.

De eerste inhaalbeweging gebeurt voor kunstgrasvelden, eenvoudige sporthallen, eenvoudige zwembaden en multifunctionele sportcentra. Het sportinfrastructuurplan wil op die manier tot en met 2011 voor een totale investeringswaarde van 225 miljoen euro sportinfrastructuur realiseren. Daarmee zal dan het tekort aan sportinfrastructuur in Vlaanderen voor 35% weggewerkt zijn.

Het decreet voorziet echter ook de mogelijkheid voor een latere inhaalbeweging voor andere types van sportinfrastructuur.

De verschillende projecten, ingediend door de geïnteresseerde lokale besturen, worden ofwel per deeldomein geclusterd en in de markt geplaatst (wat gebeurde voor de kunstgrasvelden, de eenvoudige sporthallen en de eenvoudige zwembaden) ofwel individueel (wat gebeurde voor de multifunctionele sportcentra). Na selectie van de private partners wordt er voor elk deeldomein en per multifunctioneel sportinfrastructuurproject een private projectvennootschap ("Special Purpose Vehikel") SPV opgericht. Deze projectvennootschap sluit dan een DBFM-overeenkomst (Design, Build, Finance, Maintenance) met het geselecteerde lokale bestuur. De SPV staat in voor ontwerp, bouw, financiering en onderhoud van de sportinfrastructuur gedurende 10 of 30 jaar en in het geval van de multifunctionele sportcentra eventueel ook voor de exploitatie ervan (dus een DBFMO(Operate)-contract). In ruil betaalt het lokale bestuur aan de SPV een jaarlijkse beschikbaarheidsvergoeding. De Vlaamse Regering subsidieert jaarlijks maximaal 30% van deze beschikbaarheidsvergoeding.

Daarnaast startte de Vlaamse Regering in 2007 een traject op voor de realisatie via publiek-private samenwerking (PPS) van een tiental multifunctionele nieuwe of vernieuwde voetbalstadions in Vlaanderen. Hiervoor werd bij PMV 50 miljoen euro voorzien om te dienen als een hefboomfinanciering. De selectie van de projecten gebeurt door de Overlegcommissie Voetbalinfrastructuur Vlaanderen en aan de hand van een aantal door de Vlaamse Regering bepaalde criteria.

8.4.7. Medisch en ethisch verantwoord sporten

Meer en meer beslissingen inzake dopingbestrijding worden louter op internationaal niveau genomen. Door het ratificeren van de UNESCO-conventie tegen het dopinggebruik in de sport heeft Vlaanderen zich geëngageerd om de principes van het wereldantidopingagentschap (WADA) en zijn werkingsinstrument, de Wereldantidopingcode - WADA Code, uit te voeren en te implementeren in zijn interne regelgeving. Europa wenst haar invloed binnen dit WADA te vergroten.

Meer gesofisticeerde dopingpraktijken maken het opsporen ervan steeds moeilijker en duurder, onder meer doordat de behoefte aan controles buiten wedstrijdverband toeneemt. De dopingbestrijding beperkt zich niet alleen tot de sporter, ook de rol van de begeleider van de sporter krijgt meer aandacht.

Het efficiënter maken van dopingbestrijding verhoogt de nood aan samenwerking tussen de verschillende betrokken partners inzake dopingbestrijding (Vlaamse overheid, federale politie, justitie, douane, farmaceutische inspectie, sportfederaties en uiteraard de andere gemeenschappen).

De keuze voor passieve beleidscontrole op het vlak van tuchtrecht voor elitesporters vergroot de verantwoordelijkheid van sportfederaties bij de disciplinaire afhandeling van dopingpraktijken van elitesporters.

Het stijgend maatschappelijke belang van sport gaat samen met een stijging van de media-aandacht voor dopingbestrijding in de sport. Er bestaat een tendens om dopingpraktijken steeds zwaarder te sanctioneren. Het informeren van de sporter en de federatie en communiceren over dopingbestrijding worden steeds belangrijker.

De juridisering van de dopingproblematiek is in opmars. Dopingbestrijding krijgt meer en meer te maken met de aandacht voor respect voor de privacy.

De specifieke eigenheid van de sportwereld noodzaakt een gestuurde vorm van zelfregulering: de betrokken actoren behouden hierbij een ruime vrijheid binnen wettelijk gestelde grenzen. Hierbij is het de bedoeling om de aandacht voor ethiek in de sport te verhogen.

8.5. Media

De mediasector blijft volop in beweging. De technologische evolutie en meer specifiek de digitalisering zetten zich verder door. Dit leidt tot meer mediakanalen ('draggers') en een breder en meer divers medialandschap, maar ook tot een versnippering van publiek en van inkomsten (advertenties, verkoop, e.d.). Bedrijfseconomisch vertaalt zich dat in een tendens tot convergentie, waarbij mediaspelers meerdere mediakanalen (televisie, radio, film, print, internet, games, e.d.) in één hand bundelen, maar ook in toenemende concentratie. Samenhangend groeit de crossmediale aanpak met een synergie van meerdere mediakanalen (televisie, radio, interactiviteit, sociale netwerken, e.d.) tot één globaal totaalproduct/platform/aanbod.

In het licht van deze explosie van aanbod, maar ook van toenemende verbinding en concentratie van media en mediaspelers, blijft het de maatschappelijke opdracht van de overheid om te zorgen voor de pluriformiteit, diversiteit en kwaliteit van het media-aanbod en op die manier een vervlakking ervan te voorkomen. Voor Vlaanderen betekent dit ook zorg voor het behoud van de eigen culturele identiteit in en via de media. Mogelijks nog belangrijker is echter het waken over de kwaliteit, onafhankelijkheid en pluriformiteit van de informatieverstrekking en journalistiek. Immers, onafhankelijke en kritische media en kwaliteitsjournalistiek zijn cruciaal voor het goed functioneren van onze democratie.

De huidige economische crisis heeft hierbij de druk op de mediasector nog verhoogd. Daarom werd op 19 maart 2009 op overheidsinitiatief de eerste Staten-Generaal van de Media gehouden waarbij de diverse media-actoren en het beleid in overleg de sectorale problemen bespraken.

Het Vlaamse overheidsinstrumentarium blijft ook in toekomst sterk bepaald door de federale en Europese kaders en de samenwerking met de buurlanden (vooral wat betreft de zendvergunningen). Steun aan de pers kan dan ook slechts binnen strikte normen. Het nieuwe Mediadecreet - het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie - speelt verder in op de nieuwe technologische en inhoudelijke uitdagingen; realiseert de omzetting van de Europese Audiovisuele Richtlijn en draagt onder meer bij tot een grotere transparantie met betrekking tot de financiering van de openbare omroep, reclame en productplacement. Ook de rol van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) als onafhankelijk controleorgaan wordt terecht benadrukt.

Media zijn grensoverschrijdend en bevoegdheidsoverschrijdend. Spectrumbeheer en de frequentieplanning zijn het gevolg van internationale afspraken en overleg. Uitgebreid overleg met de andere overheden is zowel internationaal, als binnen België dan ook noodzakelijk om juridische en technische conflicten te voorkomen en te verhelpen. Verder moet onderzocht of en hoe de nog resterende (digitale) omroepfrequenties ingezet zullen worden en ter beschikking gesteld aan de markt. Aansluitend moet ook het “digitale dividend” ingevuld: digitale signalen nemen namelijk minder spectrumruimte in dan analoge waardoor op minder frequenties meer kan worden uitgezonden. Dit laat toe om het spectrum nu doeltreffender in te vullen. Omdat de VRT begin november 2008 stopte met analoge tv-uitzendingen (analoge switch off) en sindsdien via de ether uitsluitend digitaal uitzendt, is in het schaarse radiospectrum ruimte vrij voor nieuwe, digitale diensten en mogelijkheden. Echter, over de concrete invulling ervan is een inhoudelijk en een bevoegdheidsconflict hangend tussen Vlaamse en federale overheid. De Vlaamse Regering wil ze verder gebruiken voor digitale omroepdoeleinden. De federale overheid pleit ervoor de zendfrequenties te gebruiken voor draadloos internet (telecom). Telecomregulator BIPT (het federale Belgische Instituut voor postdiensten en telecommunicatie) heeft intussen zelfs een klacht ingediend bij de Raad van State om de bevoegdheid van Vlaanderen in deze materie aan te vechten.

Tot slot moeten, nu de grenzen tussen media en telecommunicatie vervagen, nieuwe evoluties nauwlettend in het oog worden gehouden, ook qua bevoegdheid.

Tijdens de volgende regeerperiode moet de lopende beheersovereenkomst met de VRT (2007-2011) geëvalueerd worden en de nieuwe (2012-2016) voorbereid en geïmplementeerd. De technologische evoluties, de uitbreiding van mediaplatformen en de nieuwe functionele mediavormen houden in dat de openbare omroepopdracht vervuld moet worden in een nieuwe omgeving en realiteit. Ook de commerciële spelers zijn meer divers geworden dan de traditionele commerciële radio- en televisieomroepen. Door de fragmentatie van het mediagebruik staat de rol van de openbare omroep als bevorderaar van sociale cohesie en integratie uiteraard onder druk. Maar ook in een gefragmenteerd medialandschap dient de openbare omroep te waken over kwaliteit en diversiteit.

In februari 2007 werd door de Vlaamse Regering en de VRT een addendum toegevoegd bij de lopende beheersovereenkomst 2007-2011. Het regelt het nieuwe VRT-cultuuraanbod onder de vorm van de Cultuurdelta (het ‘drie sporenbeleid’). Met deze Cultuurdelta willen overheid en VRT de cultuurparticipatie en de cultuurbeleving van de Vlaming in de breedte en de diepte stimuleren. Er kwam enerzijds een versterking van cultuursignalisatie en cultuuraanbod op de klassieke radio- en televisienetten en anderzijds een extra, verrijkend digitaal cultuuraanbod via Canvas+ en een nieuw multimediaal en participatief webplatform ‘klara.be’. Het platform, dat nog volop in opbouw is, bevat, naast een cultuuragenda in samenwerking met Cultuurweb (de databank van Cultuurnet), ook verdiepende tekstuele, auditieve en visuele bijdragen en mogelijkheden tot interactie, participatie en personalisatie. Dit multimediale cultuurplatform is een treffend voorbeeld van de toenadering en wisselwerking tussen de sectoren media en cultuur.

Een ander project op het snijpunt van media en cultuur is het DIVA-project (Digitaal VRT-Archief) van de VRT. Vanuit een zorg voor Vlaams cultureel erfgoed startte de VRT eind 2008 met het digitaliseren en ontsluiten van een eerste, erg beperkt deel van het VRT-archief (beeldmateriaal, geluidsmateriaal (muziek en woord), foto's, scripts). Het DIVA-project focust op het meest bedreigde en het onmiddellijk functionele materiaal en loopt tot eind 2012. De VRT financiert het project zelf, maar het betreft in volume minder dan 5 % van het totale VRT-archief. Dit maakt de uitdaging duidelijk, alsook de financieringsbehoefte. Wel mag de VRT, volgens de huidige beheersovereenkomst, voor verdere stappen onder meer inkomsten uit de verzelfstandiging van het

VRT-zenderpark en uit de toewijzing van de etherfrequenties gebruiken. De VRT is eveneens een actieve partner in de innovatieprojecten van het Interdisciplinair Instituut voor Breedband Technologie (IBBT) en een sleutelspeler in het project 'Bewaren en Ontsluiten van Multimediale data in Vlaanderen' (BOM-VL), waar IBBT, media- en cultuuractoren samen de problematiek van opslag en ontsluiting van multimediaal materiaal onderzoeken en oplossingen uitwerken.

Tot slot is er het probleem van toegang tot het digitaal media-aanbod. De overheid moet ervoor zorgen dat de kloof tussen diegenen die de technologische trends wel van nabij volgen en diegenen die meer afzijdig staan bij de digitale en technologische (r)evolutie niet te groot wordt. Dit vereist een doordacht doelgroepenbeleid. Het instrumentarium kan daarbij zeer uiteenlopend zijn zoals onder meer de door het Vlaams Parlement gevraagde oprichting van een kenniscentrum "mediageletterdheid".

8.6. Film en audiovisuele productie

De audiovisuele sector bevindt zich in een ambigue positie. Enerzijds was de toevloed aan beeldmateriaal en expressievormen nooit groter en kent de audiovisuele creatie een nooit geziene 'boom', voortgestuwd onder meer door technologische ontwikkelingen en ongebreidelde diffusiemogelijkheden. Anderzijds gaat het bioscoopbezoek wereldwijd stelselmatig achteruit en wordt het publiek meer en meer gefragmenteerd. Eén en ander leidt tot dalende gemiddelde 'box offices' en globaal dalende inkomsten voor de bioscoopexploitanten, in het bijzonder voor minder evidente genres en voor de art house- en wijkbioscopen. De klassieke businessmodellen staan onder druk evenals de steunmaatregelen die voor de verschillende genres in de audiovisuele sector werden opgezet (creatie-, productie- of distributiesubsidies, leningen, tax shelter, kapitaalsparticipatie).

Film is per definitie aangewezen op een distributie die verder gaat dan het eigen landsdeel of taalgebied. De internationale structuren met een belangrijke impact op productie en verspreiding van de filmproducten, zoals Eurimages, de grote filmfestivals, het audiovisuele beleid van de Europese Commissie, de Media Desks en de WTO (Wereldhandelsorganisatie) vormen belangrijke richtingaanwijzers voor het Vlaamse film- en audiovisuele beleid en het Vlaamse internationale cultuurbeleid. Ook de federale overheid heeft belangrijke hefboomen in handen zoals de tax shelter. Een samenwerking met de Franse Gemeenschap, die van de audiovisuele creatie een krachtlijn van haar beleid wil maken, met een hoogtepunt tijdens het Belgische Voorzitterschap van de EU in 2010, is een prioritaire actie.

Vlaanderen heeft heel wat economische stimuleringsinstrumenten ontwikkeld voor creatieve ondernemers. Er zijn het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF), CultuurInvest, het Vlaams Innovatiefonds (VINNOF) via PMV en het Instituut voor de aanmoediging van innovatie door Wetenschap & Technologie in Vlaanderen (IWT). Vlaanderen staat daarnaast deels in voor de inhoudelijke invulling van de federale tax shelter. Men stelt echter vast dat al deze instrumenten niet optimaal zijn afgestemd. Bijkomend vullen de gemeenschappen de inhoudelijke criteria voor de erkenning als 'Belgisch audiovisueel werk' - een noodzakelijke voorwaarde voor de toepassing van de federale tax shelter - verschillend in, wat leidt tot 'shopping' door producenten bij de Vlaamse of Franse Gemeenschap naargelang het verwachte resultaat en ook tot oneigenlijk gebruik van de tax shelter.

Het VAF kreeg, samenhangend met de samenwerkingsovereenkomst 2008-2010, een aanzienlijke financiële injectie. Bij het VAF kwam nog meer bijkomende budgettaire ruimte doordat sinds 2008 alle projecten audiovisuele kunsten, ook de experimentele, ressorteren onder het Kunstendecreet. Daarnaast werd ook de samenwerking tussen het VAF en de Vlaamse omroepen betreffende de ondersteuning van televisieprojecten herzien. De bestaande voorafname of verplichting tot paritaire besteding van middelen voor ondersteuning van televisieproducties werd afgeschaft. De selectie van de door de omroepen ingediende projecten gebeurt uitsluitend nog op basis van een kwaliteitstoets en het reële potentieel van het project in het reguliere bioscoopcircuit. Vanaf 2009 werden hiervoor nieuwe middelen (2,85 miljoen euro) voorzien. Die vormen een eerste aanzet voor het door het

VAF en de omroepen gevraagde STIVO, een Vlaamse Stimuleringsfonds voor Culturele Omroepproducties naar model van het Nederlandse STIFO. Vanaf 2008 werd het VAF ook belast met de opvolging van 'Location Flanders', dit is het loket voor de internationale promotie van Vlaanderen als filmlocatie, en met de Media Desk – Vlaamse Gemeenschap, het informatiepunt in Vlaanderen over het Mediaprogramma van de Europese Unie.

Tot slot blijft het een pijnpunt dat, ondanks herhaalde akkoorden binnen het Overlegcomité (in 2005 en 2007), de bevoegdheid inzake filmkeuring nog niet werd overgeheveld naar de gemeenschappen. Een wijziging van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen dringt zich op zodat de gemeenschappen nadien deze bevoegdheid doelgerichter kunnen inzetten met het oog op het beleid rond “mediageletterdheid” (onder meer de mogelijke gevaren van media).

DEEL 2: BELEIDSVOORSTELLEN

1. Internationaal CJSM-beleid

Stimuleren van internationaal werken

Het beleid stimuleert zeer bewust de diverse sectoren om over de grenzen heen te werken. De bedoeling is om van elkaar te leren, kennis te delen, uit te wisselen en samen te werken (kruisbestuiving). De confrontatie met anderen, andere visies en andere opvattingen is nodig om zichzelf in internationaal perspectief te plaatsen. De overheid stimuleert en faciliteert hierbij de eigen internationale werking van de betrokken actoren. Dit gebeurt punctueel (reissubsidies, beurzen, e.d.), projectmatig of structureel en in een aantal gevallen ook via een globale enveloppefinanciering waarmee de volledige werking, inclusief de internationale, financieel ondersteund wordt.

Voor de sectoren cultuur, jeugd, sport en media wordt het investeren in internationale openheid, werking en toetsing steeds belangrijker en essentiëler omdat het leidt tot kwaliteitsverbetering, innovatie en een gezonde benchmarking in een internationale context. We stellen dan ook een bijkomende budgettaire impuls voor om deze internationalisering gericht te veralgemenen bij de betrokken actoren. Aansluitend moet nagegaan worden of hierbij de Vlaamse Huizen en de Vlaamse vertegenwoordigers in het buitenland niet nog meer ingeschakeld kunnen worden en of ze geen grotere meerwaarde kunnen bieden aan de CJSM-actoren dan nu het geval is. Tot slot moet ook het algemene promotiebeleid ten voordele van het veld, in samenwerking met bijvoorbeeld de steunpunten en de fondsen, verder gestalte krijgen en uitgebouwd worden. En er moet meer aandacht gaan naar de begeleiding van actoren die gebruik willen maken van de internationale mogelijkheden en financieringskanalen, zoals de Europese Cultuur- en Burgerschapsprogramma's.

Internationaal cultuurbeleid en culturele diplomatie

De hierboven voorgestelde bijkomende budgettaire impuls neemt niet weg dat CJSM een eigen internationaal beleid ontwikkelt waarbij de beleidsverantwoordelijken zelf de internationale beleidsdoelstellingen vooropstellen en weliswaar beroep doen op actoren uit de sectoren, maar hun initiatieven doelgericht regisseren en sturen in functie van een geïntegreerd beleid. Dit vertaalt zich onder meer in het opzetten van een bewust intensievere samenwerking en uitwisseling met bepaalde bevoorrechte partners, zoals Nederland en Zuid-Afrika. Dit beleid moet zeker onverkort verder gezet worden zonder dat initiatieven met of in niet-bevoorrechte landen daarom afgewezen zouden worden. Prioriteit hierbij is en blijft om ook met de Franse Gemeenschap een bevoorrechte samenwerking uit te bouwen via een cultureel samenwerkingsakkoord. Daarnaast moet Vlaanderen zeker cultureel meer aanwezig zijn in de nieuwe lidstaten van de EU (Centraal en Oost-Europa), de Balkan en de zeer snel ontwikkelende BRIC-landen (Brazilië, Rusland, India en China), waarvan niet alleen de economisch-maatschappelijke, maar ook culturele relevantie sterk groeit in belang. Hierbij moet onderzocht worden of buitenlandse acties in samenwerking met andere landen (zoals Nederland) kunnen worden opgezet. Binnen de bestaande bilaterale akkoorden en in de voorbereiding van het Europese Voorzitterschap kan worden gezocht naar gerichte stimulansen op dit vlak.

Dit laatste past ook in een door Cultuur aangestuurde "culturele diplomatie". Hierbij beoogt men Vlaanderen meer internationale uitstraling te geven door op internationaal relevante plaatsen, podia en evenementen Vlaamse creativiteit en prestaties voor te stellen. Dit onder de vorm van bijvoorbeeld prestigieuze tentoonstellingen, programmering van onze beste artiesten, gezelschappen, filmproducties, het digitaal ontsluiten van de internationale agenda van onze actoren, e.d. Tegelijk kan dit voor de betrokkenen ook een uitgelezen opportuniteit vormen om zich internationaal te profileren en/of kan in het verlengde ervan bijvoorbeeld ook aandacht gegeven worden aan aanstormend Vlaams talent dat zich nog moet waarmaken buiten de grenzen

van Vlaanderen. Het is dan ook duidelijk dat een beleid dat “culturele diplomatie” enkel als imago-instrument bekijkt en dat geen rekening houdt met de ruimere culturele doelstellingen het risico loopt kansen te laten liggen of zelfs andere beleidsopties te doorkruisen. Daarom hoort het uittekenen van het internationale cultuurbeleid aangestuurd te worden vanuit en door Cultuur. Afstemming met het bredere internationale beleid en de brede publieksdiplomatie gebeurt via overleg en samenwerking tussen de betrokken beleidsverantwoordelijken en entiteiten.

Tot slot kan CJSM via partnerschappen zeker ook een rol spelen in de maatschappelijke ontplooiing en emancipatie van landen in ontwikkeling. Terecht heeft UNESCO de emancipatorische kracht van cultuur sterk beklemtoond. Hier meer dan elders zal samenwerking tussen specialisten, organisaties en entiteiten centraal moeten staan in de beleidsbepaling.

Vlaanderen profileren op internationale fora

Het is niet onbelangrijk te onderstrepen dat de interne staatkundige bevoegdheidsverdeling Vlaanderen toelaat quasi autonoom te handelen met betrekking tot het CJSM-beleidsdomein. Dit betekent ook dat Vlaanderen een volwaardige beleidspartner kan zijn op de relevante internationale fora (UNESCO, Raad van Europa, EU, ...) en kan deelnemen aan internationale beleidsbepaling, onder meer met betrekking tot - ook voor het veld - belangrijke thema's als culturele identiteit, culturele en taalkundige diversiteit (en bescherming van eigen culturele productie en erfgoed), het economische potentieel van de culturele en de audiovisuele sectoren, de belemmeringen voor internationale mobiliteit van culturele actoren, jongeren en goederen, e.d.. Voor Vlaanderen en CJSM vormt dit een belangrijke opportuniteit met het oog op de internationale profilering. CJSM wil dit dan ook ten volle kunnen benutten en invullen.

Een uitgelezen kans daarbij is het Belgische Voorzitterschap van de Europese Unie in de tweede jaarhelft van 2010. België zal dan het voorzitterschap van de EU waarnemen, ingebed in een teamverband van 18 maanden dat ook de voorzitterschappen van Spanje en Hongarije omhelst. Alle kansen die zich in dit kader aanbieden moeten zeker aangegrepen worden om het internationale CJSM-beleid op de kaart te zetten. Immers, gedurende dit voorzitterschap kan Vlaanderen, meer nog dan gewoonlijk, direct en proactief participeren bij de totstandkoming van Europese beleidslijnen. Dit vereist echter een gedegen voorbereiding en een specifieke nazorg. Voor de beleidsvelden Jeugd en Sport zal Vlaanderen daarbij het woordvoerderschap opnemen in naam van de drie Belgische gemeenschappen. Daarbij komen onder meer de toegankelijkheid tot het jeugdwerk, meer bepaald in het kader van het Europese Jaar van de Strijd tegen Armoede en Sociale Uitsluiting, het vrijwilligerswerk en de generatieoverschrijdende solidariteit aan bod. Hoogstwaarschijnlijk zal Sport in 2010 ook een nieuwe formele Europese bevoegdheid zijn. Vlaanderen plant alvast om de dopingbestrijding hoog op de agenda te plaatsen en de mogelijkheden voor een gecoördineerde Europese inbreng in het Wereldantidopingagentschap WADA (World Anti-Doping Agency). Tevens zal vooral de nadruk gelegd worden op de maatschappelijke rol van sport.

Sport

Het internationale sportbeleid beschikt over uitgebreide groeimogelijkheden. Zowel op bilateraal, als op multilateraal vlak is een actievere aanwezigheid van Vlaanderen op het internationale toneel mogelijk en wenselijk. Niet alleen biedt de toenemende internationalisering mogelijkheden voor de eigen atleten, trainers, beleidsmensen en de Vlaamse sportsector in zijn geheel, maar tevens kunnen Vlaamse ‘beste praktijken’ en ervaringen, bijvoorbeeld inzake antidopingbeleid, dienen voor de ondersteuning van de sport in andere landen. Zeker met betrekking tot topsport moet de samenwerking met andere topsportlanden, zoals Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Australië, rond uitwisseling van expertise en wetenschappelijke informatie, stageplaatsen, gebruik van elkaars infrastructuur, e.d., verder uitgebouwd en geïntensifieerd worden.

2. Digitalisering en e-cultuur

Naar een domeinoverschrijdend én cultuurspecifiek beleid

Vlaanderen ambieert terecht een koppositie met betrekking tot digitalisering en als informatiemaatschappij. Essentieel is dat het beleid ter zake bij uitstek integraal, transdisciplinair (wetenschap, onderwijs, media, toerisme, cultuur, e.d.) en dus beleidsdomeinoverschrijdend uitgetekend en aangepakt wordt. Vele beleidsuitdagingen, zoals het digitaliseren van content en het ontsluiten ervan, het bevorderen van de digitale geletterdheid, de noodzaak van toegang tot hoogperformante netwerken met hoge bandbreedte voor het transport van grote hoeveelheden digitale gegevens, de rechtenproblematiek, e.d., zijn immers dezelfde en de oplossingen moeten dan ook multidisciplinair uitgewerkt en gedeeld (kunnen) worden. Dit omwille van kwaliteit, efficiëntie en kostenbesparing. De bijdrage van CJSM hiertoe is van wezenlijk belang, maar vergt een substantiële bijkomende investering om volwaardig te kunnen zijn en om een correct aandeel te kunnen leveren bij samenwerking. Omgekeerd vereist dit ook dat CJSM als structurele partner betrokken wordt bij het beleid dat vanuit andere beleidsdomeinen wordt geïnitieerd en ontwikkeld en dat beleidsinstrumenten van andere domeinen, waar mogelijk, opengesteld worden voor CJSM en de CJSM-actoren.

Men gebruikt ICT (informatie- en communicatietechnologie) hierbij instrumenteel, als een nieuw technisch medium voor of hulpmiddel bij 'klassieke' activiteiten, zoals bijvoorbeeld het bewaren en catalogiseren van erfgoed, en innovatief om nieuwe, voordien onmogelijke zaken te introduceren, bijvoorbeeld digitale kunstcreatie of nieuwe vormen van digitale distributie.

Meer kwalitatieve content ontsluiten en bewaren

Zorgen voor meer kwalitatieve digitale content is de eerste prioriteit. Het gaat dan zowel om nieuw gecreëerde ('digitaal geboren') digitale content, als digitalisering van bestaande analoge content. Beide vereisen bijkomende stimulerende maatregelen gericht op professionelen en niet-professionelen.

Zo is een belangrijke inhaalbeweging noodzakelijk met het oog op het bewaren en ontsluiten van ons collectief erfgoed, zoals het materiaal dat nu nog in analoge vorm aanwezig is bij culturele instellingen en makers. Dit vereist een aanzienlijke financiële injectie, vooral om de grote personeelskost te financieren, maar kan tegelijk, in een periode van een krimpende arbeidsmarkt, een belangrijk tewerkstellingsproject met hoge maatschappelijke meerwaarde zijn. Omwille van de doelstelling en de aard van het materiaal, alsook om de kwaliteit en diversiteit van de digitale content te bewaken, zal de overheid de grootste budgettaire last moeten dragen, hoewel voor deelaspecten mogelijks private middelen gevonden kunnen worden (via fiscale stimuli of publiek/private samenwerking). De concrete organisatie moet berusten op coördinatie en afstemming (nu gebeurt teveel kleinschalig en naast elkaar); kennisdeling en begeleiding (het verzamelen van kennis en het doorgeven en leren van 'beste praktijken') en kwaliteitsvereisten en selectiecriteria (alles kan niet tegelijk, wat een gefaseerde aanpak en het bepalen van prioriteiten noodzakelijk maakt).

Samenhangend en gelijktijdig moet de problematiek van digitale bewaring en archivering verder aangepakt worden. Ook hier zijn afstemming, afspraken en samenwerking met andere sectoren en betrokkenen die rond dezelfde problematiek werken noodzakelijk. Partners van CJSM zijn de lokale en provinciale overheden en de andere direct betrokken Vlaamse beleidsdomeinen en actoren, zoals onderwijs en wetenschapsbeleid (wetenschappelijke content) en bestuurlijk beleid en binnenlands bestuur (het bewaren en archiveren van publieke content). Het is vanuit dit oogpunt evident dat CJSM inspraak houdt bij de op stapel staande nieuwe Vlaamse archiefregeling en het, onder meer door het IBBT, aangekondigde Vlaams Instituut voor (digitale) archivering (dat aansluit bij het 'Waalse Krook'-project met centraal de nodige opslagruimte (storage) en hardware (servers)).

Verder vereist het bewaren, archiveren, ontsluiten en delen van content ook sector- en beleidsdomeinoverschrijdende akkoorden over hoe men catalogiseert en welke metadata en

uitwisselingsformats men gebruikt. Metadata zijn de beschrijvingen van de kenmerkende eigenschappen van de bewaarde data en noodzakelijk om deze data, onder meer vanuit een centraal systeem, te kunnen zoeken, verzamelen en samen te brengen. Dit alles moet ook afgestemd zijn op internationale standaarden zodat men kan werken met internationale zoekmodi en kan participeren in internationale dataprojecten, zoals het door de Europese commissie meeondersteunde Europeana, een Europese digitale cultuurbibliotheek. Dit laat ook toe werk te maken van de uitbouw van een Digitale Collectie Vlaanderen, naar het voorbeeld van de Digitale Collectie Nederland, als virtuele collectie van digitale (cultureel erfgoed)bestanden. De verdere taakverdeling – onder meer wie voegt de metadata toe ? wie archiveert ? wie selecteert ? – moet hierbij ook uitgeklaard worden. Een aantal stappen werd al gezet (zoals het ‘BOM-VL’-project – ‘Bewaren en Ontsluiten van Multimediale data in Vlaanderen’) en dit moet nu vooral verder versterkt en geïntensifieerd worden.

Samenwerken op het vlak van toegang tot hoogperformante infrastructuur

Kunnen werken met en aan digitale content vereist uiteraard dat men beschikt over de nodige performante technologie en infrastructuur. Er is daarbij een groeiende behoefte aan grote bandbreedte voor datatransport. Men maakt namelijk steeds meer gebruik van de digitale mogelijkheden (interactiviteit, multimedietoepassingen, e.d.); er komt exponentieel meer digitale content en men wil ook meer databases met digitale content via netwerken met elkaar verbinden. Dit laatste onder meer voor het archiveren van digitale content en het opzoeken, delen en ontsluiten ervan (diverse actoren kunnen bijvoorbeeld hun gedigitaliseerd te archiveren materiaal via zo’n netwerk bezorgen aan één centraal digitaal depot : zo zijn als proefproject in het kader van BOM-VL de digitaliseringsplatforms van de VRT en Videohouse via hoge snelheid verbonden met het centraal platform van IBBT te Gent, waar servers, fysieke ruimte en bewarings- en ontsluitingssoftware voorzien zijn). En ook toepassingen zoals streaming vereisen grote digitale netwerkcapaciteit.

Niet alleen CJSM kent dit probleem, ook andere beleidsdomeinen worden ermee geconfronteerd. Een gecoördineerde Vlaamse oplossing dringt zich dan ook op met betrekking tot het verbinden, vermazen en openstellen van bestaande ‘publieke’ hoogperformante netwerken (Vlaams telematicanetwerk, Belnet, e.d.). Dit vereist ongetwijfeld een aanzienlijke, maar best gemeenschappelijk gedragen investering. Deze technologische basisinfrastructuur is trouwens strikt noodzakelijk. Voor CJSM moeten niet alleen publieke actoren hiervan gebruik kunnen maken, maar ook relevante culturele actoren met een belangrijke digitale werking (zoals digitale kunsthuisen, virtuele museatoepassingen, podia die streaming aanbieden, e.d.).

Bijkomend probleem is de hoge aansluitingskost op dergelijke netwerken, zowel infrastructureel, als technologisch. Om voor actoren die drempel weg te werken moet onderzocht worden of en zo ja, in welke mate deze investeringen gesubsidieerd kunnen worden en welke criteria men hierbij dan hanteert (bijvoorbeeld de hoeveelheid data, een vraagbundeling, een samenwerking, e.d.). Omdat niet iedereen tegelijk ondersteund kan worden, is ook hier planning, prioriteitenbepaling en selectie noodzakelijk.

Vaardigheden opbouwen en kennis delen

De toenemende impact van de digitalisering dreigt echter ook een nieuwe deelnamekloof te creëren en dit zowel voor personen als organisaties. Die ‘digitale kloof’ heeft zowel te maken met financiële en materiële drempels en beperkingen, als met een tekort aan digitale geletterdheid, zoals ICT-kennis- en ICT-vaardigheden. Dit vereist zowel sectoroverschrijdende, als sectorale stimulerende maatregelen. Zo moeten onder meer de proeftuinen voor het stimuleren van e-cultuur, zoals geregeld in het Participatiedecreet van 18 januari 2008, hiervoor verder uitgebouwd en geoperationaliseerd worden. Naar de actoren toe gaat het om sensibilisatie, aantonen van meerwaarde, stimuleren van samenwerking, delen van kennis en ‘beste praktijken’, e.d.

Een publieke digitale ruimte

Verder moet de overheid zelf ook meer actief zijn in de digitale ruimte, die op dit ogenblik vooral marktgericht werkt. Dit behelst de verdere uitbouw van de publieke digitale ruimte, met ook het

aspect e-government, alsook het bewaken van de pluriformiteit van het digitale aanbod door, naast eigen digitaal aanbod, ook plaats te bieden aan niet-marktgeoriënteerde private initiatieven.

Tot slot vereist het publiek kunnen maken en delen van digitale content een aangepast auteursrecht, onder meer ten bate van bibliotheken en erfgoedinstellingen die hun collecties in de publieke digitale omgeving willen ontsluiten. In dat kader is er nood aan een gewogen en gedragen Vlaams standpunt ter zake en coördinerende en faciliterende acties.

Kunsten en cultureel erfgoed

Het is duidelijk vanuit de reeds beschreven voorstellen dat de kunsten en het cultureel erfgoed hierdoor gevat worden. Een belangrijk kenmerk van ontwikkelingen op het vlak van artistiek-culturele innovatie algemeen en van de mediakunst in het bijzonder is het aangaan van relaties met ondermeer de onderzoekswereld en het bedrijfsleven. Daarom is er nood aan een doorgedreven en structurele samenwerking met het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie.

Sociaal-cultureel werk

De rol van de bibliotheeksector in de digitale samenleving stelt een grote uitdaging. Zo kunnen openbare bibliotheken een belangrijke rol spelen in het democratiseren van de toegang tot digitale informatie. De invulling van het begrip “openbare digitale bibliotheek” gebeurt echter best op Vlaams, als bovenlokaal, niveau zodat de hele bibliotheeksector zoveel mogelijk gelijktijdig het digitale tijdperk intreedt. Zoniet dreigt versnippering en een tweesporenbeleid binnen de sector. Hierbij wordt ook een Vlaams bibliotheekportaal ontwikkeld dat een uniforme toegang moet bieden tot alle informatie die aanwezig is in openbare bibliotheken. Dit vereist wel een kwaliteitsvolle koppeling tussen Vlaamse, provinciale en lokale systemen. Verder moet worden nagegaan welke bijdrage het sociaalculturele veld kan leveren inzake digitale geletterdheid.

Media en Film

In de audiovisuele en mediasector is de digitalisering de uitdaging bij uitstek. En dit op een ingrijpende wijze doorheen de gehele audiovisuele cyclus, gaande van productie, over distributie en exploitatie, tot en met de archivering van audiovisuele werken. Inzake productie en distributie leidt digitalisering waarschijnlijk tot een kostenreductie, maar creëert tegelijk het gevaar op verdere monopolisering en een drastische verschraving van aanbod en diversiteit. In de film- en bioscoopsector investeren de sterke marktspelers immers volop in draadloze en (download)beveiligde digitale distributiesystemen en -netwerken en in hoogkwalitatieve digitale projectiesystemen. Ze vermijden aldus het maken van dure filmkopieën, het fysiek rondsturen van filmrollen en het arbeidsintensief vervangen van filmrollen in bioscopen. Deze basisinvestering is zeer duur, maar op termijn is er een aanzienlijk terugverdieneffect door de gerealiseerde structurele kostenbesparing. De aanschaf van digitale projectoren en de aansluiting op een digitaal distributienetwerk vergt van minder kapitaalkrachtige arthouses en wijkbioscopen echter een aanzienlijke investering die zich niet in dezelfde mate vertaalt in meer publiek en dus meer inkomsten. Investeert men niet, dan dreigt men, naast een kwalitatieve achterstand, ook uitgesloten te worden van een bepaald digitaal aanbod dat enkel nog draadloos wordt verspreid. Ook andere culturele vertoners (cultuurcentra, sociaal-culturele en jeugdverenigingen, e.d.) kennen dit probleem. Anderzijds creëert de mogelijkheid van draadloze digitale verdeling ook opportuniteiten. De Vlaamse overheid kan bijvoorbeeld de diversiteit van het aanbod bewaken door mee te investeren in de creatie van digitale platforms, die ook toegankelijk zijn voor culturele vertoners, bibliotheken en onderwijs, en die gebruiken voor de distributie van een kwalitatief aanbod. Of men kan aan investeringssubsidies voorwaarden koppelen met betrekking tot diversiteit van het aanbod (naar het voorbeeld van het UK). Digitale archivering van films - en bij uitbreiding van alle audiovisueel materiaal - en de problematiek van de ontsluiting ervan zijn ten slotte evidente andere aandachtspunten. Om te vermijden dat middelen versnipperd en onefficiënt worden ingezet en om te vermijden dat iedereen met eigen systemen, standaarden en registratiemodellen werkt die onderling onverenigbaar zijn, is een planmatige en doelstellingsgerichte aanpak (een ‘masterplan’) noodzakelijk en - uiteraard - de nodige middelen.

Sport

De Sportdatabank Vlaanderen, die ontwikkeld wordt binnen het Bloso, heeft tot doel alle sportorganisaties in Vlaanderen en alle personen die een functie hebben in deze sportorganisaties te inventariseren en op een klantvriendelijke wijze, via een centrale databank, consulteerbaar te maken voor alle beleidsactoren op alle niveaus in de sport alsook voor de burger. De gegevens in de Sportdatabank Vlaanderen zullen up-to-date gehouden worden door het Bloso alsook de externe sportactoren.

Zowel in 2008 als in 2009 werd door de Vlaamse Regering voor de ontwikkeling van de Sportdatabank aan het Bloso een extra budget toegekend van 250.000 euro.

Tijdens de nieuwe regeerperiode dienen verder de noodzakelijke kredieten ter beschikking gesteld te worden van het Bloso teneinde de verdere ontwikkeling, uitbouw en operationalisering van de Sportdatabank Vlaanderen mogelijk te maken. Hierbij zal aandacht worden besteed aan het creëren van extra functionaliteiten in hoofde van de externe beleidsactoren sport en het integreren van de Sportinfrastructuurdatabank Vlaanderen (databank Bloso). Via de gegevens in de Sportdatabank Vlaanderen zal het mogelijk zijn om de digitale communicatie van de Vlaamse overheid (Bloso) met de burger, de klanten (o.a. sportfederaties) en de diverse beleidsactoren in de sport te optimaliseren. Via de Sportdatabank Vlaanderen zullen de diverse beleidsactoren in de sport (Bloso, provincies, gemeenten) op een snelle en efficiënte wijze gegevens kunnen verzamelen over de georganiseerde sportbeoefening in Vlaanderen, hiervan (statistische) analyses maken waarop vervolgens beleidsaanbevelingen en beleidsbeslissingen kunnen geënt worden.

3. Competentieverwerving en -waardering

3.1. Optimalisering van het eigen beleidsinstrumentarium en bestaande samenwerkingsverbanden

De bestaande instrumenten die zich richten op een kwalitatief, gediversifieerd en toegankelijk aanbod inzake het verwerven van culturele competentie en cultuureducatie moeten geoptimaliseerd worden. De ambtelijke coördinatie cultuureducatie moet als opdracht krijgen het duidelijke aanspreekpunt te zijn voor de sector en een volwaardige gespreks- en samenwerkingspartner voor andere beleidsdomeinen en stakeholders. Prioriteit hierbij is de opbouw van expertise, zowel op beleidsmatig, inhoudelijk als methodisch vlak, onder andere door wetenschappelijk onderzoek, maar ook door het opzetten van experimentele projecten. De ondersteuning van de sector inzake praktijkontwikkeling, netwerking en beeldvorming vormt een andere noodzaak waarvoor adequate middelen dienen te worden voorzien.

Inhoudelijk dient aandacht te gaan naar de thema's die de komende jaren in een brede maatschappelijke context enkel aan belang zullen winnen, zoals informatiegeletterdheid (met het oog op een actief burgerschap), duurzame ontwikkeling, diversiteit en intercultureel samenleven, mediawijsheid, e.d. De noodzaak aan een kenniscentrum mediageletterdheid werd recent nog beklemtoond door het Vlaamse Parlement.

De voorbije jaren hebben beleid en gesubsidieerde sector sterk ingezet op een verdere professionalisering van de actoren. Deze beweging moet nog worden uitgebreid en versterkt. De huidige, ruime ondersteuning van de vele sectoren in het culturele veld stelt, samen met de druk op het 'Vlaamse cultuurbeleidsmodel', de nood aan een verder streven naar een efficiënt gebruik van de middelen. Vooral een meer bedrijfseconomische benadering van de gesubsidieerde organisaties en de hierbij noodzakelijke competentieopbouw vormt een belangrijke uitdaging.

Met het oog op de erkenning van verworven competenties zijn binnen de beleidsvelden Cultuur, Jeugd en Sport uiteenlopende EVC(Eerder Verworven Competenties)- en portfolio-instrumenten ontwikkeld. In de toekomst dient bekeken te worden hoe waardevolle initiatieven geconsolideerd kunnen worden. Hierbij moet speciale aandacht gaan naar kansengroepen (met de nadruk op

inclusie) en de begeleiding en ondersteuning van individuen en organisaties. Verder moet het nieuwe decreet betreffende de kwalificatiestructuur ook voor de beleidsvelden Cultuur, Jeugd, Sport en Media ingevuld worden. Hierbij moet rekening gehouden worden met de eigenheid van deze sectoren (zeker met betrekking tot competenties die verband houden met ‘creativiteit’) en moeten de sectoren zelf ook aangezet worden om mee invulling te geven aan dit nieuwe decreet (onder meer met betrekking tot de bepaling van (beroeps)competentieprofielen en de uitwerking van ervaringsgerichte leertrajecten).

Om het verwerven van culturele competentie binnen, maar ook buiten de vrije tijd te stimuleren, dienen de bestaande samenwerkingsverbanden met belendende beleidsdomeinen (OV, WSE, WVG, e.d.) geoptimaliseerd te worden. Inzake cultuureducatie moet tijdens de komende legislatuur samen met het onderwijsbeleid uitvoering gegeven worden aan een reeks essentiële aanbevelingen van de door de ministers van Onderwijs en Cultuur opgerichte Commissie Onderwijs en Cultuur (het rapport ‘Gedeeld/Verbeeld’ van september 2008), die een gemeenschappelijk draagvlak hebben binnen beide sectoren. Zo dringt zich onder meer een verdere samenwerking op inzake beleidsontwikkeling en -afstemming, onderzoek en sensibilisatie, en dit op zowel Vlaams als Europees niveau. Het tot stand brengen van een brede leer- en leefomgeving voor kinderen en jongeren (de zogenaamde brede school) vormt een ander raakvlak met Onderwijs en Welzijn waar de resultaten en aanbevelingen die uit de pilootfase zijn gekomen nood hebben aan verdere consolidatie en opvolging. Met het oog op de erkenning van verworven competenties en van niet-formeel/informeel leren over de grenzen van sectoren heen, moet ten slotte ook de samenwerking op het snijvlak van Onderwijs, Vorming en Werk worden bestendigd.

3.2. Uitbouw van nieuwe beleidspistes en partnerschappen

Culturele competentie

Naast de optimalisering van de bestaande beleidsinstrumenten en samenwerkingsverbanden, kunnen ook een aantal nieuwe pistes worden aangeboord om culturele competentie te stimuleren.

Vanuit het CJSM-beleid wordt er momenteel nog onvoldoende ingezet op de pre-schooltijd en het gezin als eerste socialiseringsmilieu. Gezien de bepalende invloed die hiervan uitgaat, dient men zich af te vragen hoe ouders, grootouders, kinderopvang en andere welzijnsactoren meer aangespoord kunnen worden om culturele competentie te stimuleren bij jonge kinderen. Zij kunnen immers voor de eerste opstap zorgen en vormen dan ook een essentiële schakel in het toeleidingsproces.

Mede vanuit de uitdagingen waarvoor de vergrijzing ons stelt, kan men specifiek aan de grootouders een grotere rol toebedelen. Zij spelen een groeiende rol in de verwerving van culturele competentie bij kinderen tijdens de vrije tijd. Een verkenning van mogelijkheden rond intergenerationeel leren inzake cultuureducatie vormt vanuit dat oogpunt een aan te bevelen piste. Daarnaast dringt ook een nauwere samenwerking met de brede welzijnssector zich op. Succesvolle projecten als “De Boekenkaravaan” en “Boekbaby’s” kunnen hier als voorbeeld dienen.

Binnen de vrije tijd en verplichte tijd (op school of de werkvloer), vanaf de leeftijd waarop kinderen, jongeren en volwassenen zelf keuzes kunnen maken, kunnen nieuwe partnerschappen verkend worden, onder meer met de toeristische en welzijnssector. Dit met het oog op het bereiken van nieuw potentieel publiek. Gezien de niet te onderschatten impact van de media, marketing en de commerciële sector, vormen ook de betrokken actoren in deze sectoren in de toekomst evidente gespreks- en samenwerkingspartners. Het voorbeeld van Amusee Vous en Rock Werchter kan hier inspiratie bieden.

Met het bedrijfsleven en de verschillende overheden – ditmaal als werkgever – dient gezocht hoe zij van hun kant culturele competentie bij [de kinderen van] hun werknemers kunnen stimuleren, met het oog op een bridging-effect.

Ten slotte, als een soort premisse voor al het voorgaande, dient de overheid werk te maken van sensibilisatie omtrent de waarde van culturele competentie teneinde tot een breder maatschappelijk draagvlak te komen. Intrinsieke eigenschappen van cultuureducatie die in de huidige samenleving onontbeerlijk zijn, zoals de ontwikkeling van creativiteit, maar ook de kracht van de niet-formele of

informele leercontext, zijn belangrijke maatschappelijke troeven en moeten sterker uitgespeeld worden.

Sport

Binnen het transversale programma 'een leven lang leren' organiseert het Bloso, meer bepaald de Vlaamse Trainersschool (VTS)(een samenwerkingsverband Bloso, universiteiten, hogescholen en sportfederaties) formele leermogelijkheden met aandacht zowel voor de sportspecifieke sporttechnische invulling van de verschillende sportkader opleidingsniveaus (initiator, instructeur B, trainer B, trainer A), disciplines en doelgroepen (senioren, personen met een handicap, jeugd, e.d.) als voor de kwaliteitsvolle opleiding van trainers.

Gelet op de evoluties in Europa (European Qualification Framework) en in Vlaanderen (Vlaamse Kwalificatiestructuur) zal het voor de sportsector belangrijk zijn dat competentieprofielen opgesteld worden in samenwerking met alle sportactoren op basis van het format van de SERV. De Vlaamse Trainersschool zal, gezien haar unieke samenstelling, als competente autoriteit voor de sportsector hieromtrent een voortrekkersrol vervullen. Een duidelijk en transparant kwalificatiekader is zowel voor de verloning van de sportgekwalficeerden als voor het uitvoeren van objectieve EVC-EVK procedures in de sport een noodzaak.

Sociaal-cultureel werk

Niet-formeel en informeel leren is één van de opdrachten van het sociaal-cultureel werk. Daarom dient een appel te worden gedaan aan de educatieve functie van het verenigingsleven met betrekking tot maatschappelijke thema's als informatiegeletterdheid en duurzame ontwikkeling.

Rond duurzame ontwikkeling moet een breed maatschappelijk draagvlak tot stand komen. De overheid dient via diepgaande en systematische acties het duurzaamheidsconcept nog meer te laten doorsijpelen naar de sociaal-culturele sector die met haar educatieve en sensibiliserende kracht kan werken aan attitude- en praktijkverandering. Dit kan via informatie, vormingsdagen, criteria, actieplannen, projectsubsidies, prijzen (bijvoorbeeld duurzaam op kamp), e.d.

Ook met betrekking tot informatiegeletterdheid kan het sociaal-cultureel werk onder impuls van de Vlaamse overheid een meer expliciete rol opnemen. Het leren omgaan met nieuwe media en ICT is van groot belang met het oog op het maatschappelijk functioneren en om contacten te leggen met anderen. De Vlaamse overheid dient de behoeften op dit vlak bij verschillende leeftijdsgroepen en doelgroepen in kaart te brengen. Daarnaast dienen organisaties die hieromtrent projecten opzetten te worden ondersteund. Eventueel kan er aan worden gedacht of rond dit thema een gespecialiseerde vormingsinstelling kan worden gesubsidieerd en/of dit als prioriteit een plaats kan krijgen binnen bepaalde decreten.

Tot slot stelt het EVC-verhaal eveneens enkele uitdagingen aan de sociaal-culturele sector. Zo dient bekeken hoe aansluiting kan gevonden worden bij ontwikkelingen in het kader van de Vlaamse Kwalificatiestructuur en hoe linken naar andere sectoren gelegd kunnen worden vanuit het portfolio voor niet-formele en informele leerervaringen in het erkende en/of gesubsidieerde sociaal-cultureel volwassenenwerk en jeugdwerk.

4. Federale materies met impact op CJSM

De volgende minister moet in de eerste plaats blijvend aandacht hebben voor de impact die de federale regelgeving heeft of kan hebben op zijn of haar beleidsvelden. De concrete aanpak verschilt naargelang het dossier. Zes dossiers verdienen bijzondere aandacht: semi-agorale arbeid, de positie van het BIPT, de BTW-problematiek, de knelpunten inzake auteursrecht, de vrijwilligerswetgeving en de VZW-wetgeving.

Semi-agorale arbeid

De sportsector is niet leefbaar zonder zijn vele soorten medewerkers. Voor werknemers, zelfstandigen en vrijwilligers bestaat er een wettelijke basis. Een steeds groter wordende groep van vooral trainers en juryleden/scheidsrechters, die hun kennis en ervaring gedurende een beperkt aantal uren en tegen een beperkte vergoeding ten dienste van de sportclub willen stellen (het gaat hier dus niet om volwaardige beroepsarbeid die verricht wordt met het oog op het verwerven van een bestaansinkomen) zitten echter in een 'grijze' zone. Door de hoge loonkost en talrijke struikelblokken in diverse federale wetgevingen, zoals bijvoorbeeld de grenzen van de minimale reguliere tewerkstelling, avond- en weekendwerk, e.d., zijn verkeerd gebruik of misbruik van het vrijwilligersstatuut, zwartwerk of nep-zelfstandigen momenteel de enige uitweg. De huidige systemen bieden met andere woorden te weinig flexibiliteit voor de tewerkstellingsproblemen in de sportsector.

Er dient een betaalbaar fiscaal en sociaalrechtelijk statuut voor de sportwereld uitgewerkt te worden, dat aangepast is aan de noden van de sportclubs. Het statuut semi-agorale arbeid dient rechtszekerheid te verschaffen over de juridische positie van deze beperkte arbeid, met andere woorden duidelijkheid verschaffen in de toepassing van regelgeving als arbeidsrecht, sociaal, fiscaal en aansprakelijkheidsrecht. Het statuut zal ook moeten zorgen voor een eenvoudige administratie en een duidelijke verlaging van de lasten op vlak van sociale zekerheid en fiscaliteit. Op die manier moet het statuut het zwartwerk in de sportsector terugdringen.

De positie van het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie (BIPT)

Om tot een coherenter telecommunicatiebeleid te komen moet de bevoegdheid inzake etherpolitie en elektronische communicatie worden overgeheveld van het federaal niveau (BIPT) naar de gemeenschappen.

De BTW-problematiek

De fiscale wetgeving in het algemeen en de BTW-wetgeving in het bijzonder geven aanleiding tot veel vragen en problemen in de sectoren. Het gaat om knelpunten inzake de bepaling van het BTW-statuuut, inzake de toepassing van verschillende BTW-tarieven, inzake de onduidelijkheid omtrent de toepassing van verschillende BTW-vrijstellingen, inzake de impact van de BTW-formaliteiten op de dagelijkse werking van de sector, inzake de manke informatieverstrekking door de federale overheid. Aanpassingen van de BTW-regelgeving, meer informatie en een duidelijkere interpretatie zijn noodzakelijk.

Alhoewel de BTW-toepassing een federale bevoegdheid is, is de weerslag op de sport van dergelijk groot belang dat de Vlaamse Regering alert moet blijven bij de ontwikkelingen en evoluties op dit terrein. Bij de federale regering en de EU moet worden aangedrongen om de betrokken Europese richtlijn, namelijk de zesde BTW-richtlijn, te laten herzien om bijvoorbeeld specifiek voor de sport een BTW-verlaging (bijvoorbeeld tot 6%) toe te staan voor investeringen in sportinfrastructuur.

Auteursrecht

De federale auteursrechtenwetgeving heeft grote impact zowel op de rechthebbenden (schrijvers, componisten, beeldend kunstenaars, ...) als op de gebruikers van auteursrechtelijk beschermde werken (de cultuurconsument in brede zin). De billijke vergoeding en Sabam-vergoeding blijven voor onvrede zorgen bij de verenigingen die administratief en financieel vaak niet sterk genoeg staan om aan alle opgelegde verplichtingen te voldoen. De regeling die de huidige Vlaamse Regering uitwerkte voor de billijke vergoeding loopt af eind 2009 en moet aan een grondige evaluatie onderworpen worden.

Het auteursrecht vormt tevens een hinderpaal bij de stijgende nood aan digitalisering van culturele content. Als het auteursrecht op dit vlak niet versoepeld wordt, kan een groot deel van de informatie uit de twintigste eeuw niet gedigitaliseerd worden. Het copyright verhindert dit.

Vrijwilligerswetgeving

Vlaanderen kent een heel hoog aantal vrijwilligers. De vrijwilligerswet van 3 juli 2005 zou ervoor moeten zorgen dat vrijwilligers beter weten wat hen te wachten staat. Toch blijven er vele vragen over de uitvoering van de wet, de vrijwilligersverzekering en aansprakelijkheid. Er is een gebrek aan duidelijke informatie vanwege de federale overheid en een gebrekkige openheid van de federale instanties om de Vlaamse overheid te betrekken bij de totstandkoming van de uitvoeringsbesluiten van deze wet.

VZW-wetgeving

De nieuwe federale wetgeving inzake verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen heeft behoorlijk wat administratieve rompslomp gecreëerd, niet in het minst omdat bepaalde verplichtingen niet duidelijk zijn. Wellicht zijn nog steeds vele VZW's niet in orde. Er is dan ook nood aan een evaluatie van de VZW-wetgeving met een mogelijkheid tot bijsturing. Er kan alvast voor gepleit worden dat er in de nieuwe wet op VZW's een verjaringstermijn van de aansprakelijkheid van bestuurders wordt opgenomen. Dit naar analogie met de wet op vennootschappen die een termijn van 5 jaar vastlegt. Het kan niet dat een bestuurder van een VZW na 10 of 20 jaar nog aansprakelijk gesteld kan worden voor bestuursdaden in de VZW.

5. Beleid inzake diversiteit en participatie binnen CJSM

5.1. Het voeren van een inclusief beleid gericht op alle personen in de samenleving met categoriale aandachtspunten voor kansengroepen

Naast de reguliere beleidsvoering dienen er categoriale accenten te zijn, gericht op groepen die het beleid minder goed bereikt. De voorbije jaren werden belangrijke stappen gezet in het voeren van een diversiteitsbeleid voor het hele domein, met als sluitstuk het Participatiedecreet van 18 januari 2008 (het decreet houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport). Dit decreet ondersteunt de categoriale focus.

In de legislatuur 2009-2014 blijft het nodig om de sectoren te stimuleren om het diversiteitsbeleid duurzaam en effectief te verankeren. Met het oog op concrete en structurele acties en een blijvende visieontwikkeling is een evaluatie en bijsturing van het beleid inzake participatie en diversiteit, in overleg met de doelgroepen en sectoren, aangewezen. Het is hierbij van belang dat een aantal aandachtspunten in rekening worden gebracht. Ten eerste moet een diversiteitsbeleid vanuit een bottom-up beweging tot stand komen waarbij het beleid als facilitator optreedt en tevens de kennis bewaart, bundelt en verspreidt. Ten tweede moet er rekening worden gehouden met de verschillende snelheden waarmee sectoren en actoren aan diversiteit werken. Dit vraagt een diversifiëring van de beleidsvoering.

Bijzondere aandacht dient hierbij te gaan naar een personeelsbeleid met oog voor diversiteit. Het streven naar een zo divers mogelijke personeelsbezetting op alle echelons is een belangrijke voorwaarde voor het stimuleren van de participatie. De verderzetting en uitbreiding van projecten als Antena en Cordoba, het streven naar een competentiegericht personeelsbeleid en een doorlichting van het rekruteringsbeleid kunnen hier mogelijke instrumenten zijn. Samenwerking met het beleidsdomein Werk en Sociale Economie is hier ook aangewezen.

5.2. Wegwerken van drempels voor kansengroepen binnen de bestaande subsidielijnen

Bij de ingediende dossiers binnen de diverse subsidielijnen cultuur, jeugd en sport valt een ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen uit de samenleving op (verenigingen van personen met een handicap, van mensen in armoede, van allochtonen, ...). Projecten van indieners uit de zogenaamde kansengroepen maken tevens minder kans om door de subsidieprocedures te komen.

De Vlaamse overheid moet daarom extra inspanningen leveren om de subsidielijnen beter bekend te maken bij deze groepen. Daarnaast moeten de beoordelingsprocedures gescreend worden op eventuele drempels. Ten slotte kunnen flankerende maatregelen genomen worden om de organisaties van kansengroepen vertrouwd te maken met de inhoudelijke en vormvereisten van het subsidiedossier.

5.3. Aandacht voor personen in armoede

Armoede kan niet herleid worden tot een inkomensprobleem. Het vertoont een samenhang van vele elementen die vaak tegelijk aanwezig zijn: moeilijkheden in het onderwijs, slechte tewerkstellingskansen, slechte huisvesting, e.d. Deze aspecten staan niet los van elkaar. Door deze verwevenheid hebben personen in armoede te kampen met sociale uitsluiting op verschillende niveaus. Dit wijst op geen of onvoldoende toegang tot wat de maatschappij te bieden heeft. Dit betekent ook dat de aandacht voor de armoedeproblematiek in het CJSM-domein niet los te koppelen valt van andere domeinen. Een transversale aanpak is hier dan ook aangewezen.

Mensen die in armoede leven participeren minder aan het maatschappelijke leven. Zij doen minder aan sport, vinden de weg moeilijker naar het jeugdwerk of het gesubsidieerde cultuuraanbod. Een cultuur-, jeugd-, sport en mediabeleid met aandacht voor en in overleg met mensen in armoede is in de huidige maatschappelijke context dan ook meer dan relevant. Dit wordt des te meer benadrukt door het feit dat 2010 uitgeroepen is tot Europees Jaar ter bestrijding van Armoede en Sociale Uitsluiting. De combinatie met het Belgische EU-Voorzitterschap in datzelfde jaar maakt dat hierop duidelijk ingezet moet worden.

5.4. Het stimuleren van de participatie van nieuwkomers aan cultuur, jeugdwerk en sport in het kader van inburgeringstrajecten

Er is een grote vraag naar kwaliteitsvolle tijdsbesteding bij personen die zich recent in Vlaanderen of Brussel vestigen. Deelname aan het verenigingsleven, jeugdwerk of sport kan bijdragen tot de uitbouw van een sociaal netwerk voor de nieuwkomer. Bovendien versnelt de actieve participatie aan het maatschappelijke leven het inburgeringsproces en de taalverwerving. De Vlaamse overheid moet samenwerking tussen de cultuur-, jeugdwerk- en sportsector en de onthaalbureaus stimuleren met het oog op een zinvolle (vrije)tijdsbesteding voor nieuwkomers.

5.5. Aandacht voor personen met een beperking

Een gedeelte van de cultuur-, jeugdwerk- en sportinfrastructuur is nog te weinig toegankelijk voor mensen met een beperking. De Vlaamse overheid kan bijdragen aan een grotere kwaliteit van toegankelijkheid van gebouwen en andere infrastructuur. Daarom is het nodig om de subsidies voor nieuwe infrastructuur te koppelen aan de verplichting om het gebouw integraal toegankelijk te maken. In de reglementering voor investeringssubsidies dient deze verplichting te worden opgenomen. Voor de bestaande infrastructuur kan elk jaar een groep gebouwen gescreend worden op toegankelijkheid. Aan deze doorlichting kan een advies-op-maat gekoppeld worden.

Toegankelijkheid van cultuur, jeugd en sport is eveneens een mentaal gegeven. Voor heel wat mensen met een beperking is mobiliteit een groot probleem. Verschillende provincies kennen een

begeleiderspas waarbij de begeleider gratis mee kan naar een voorstelling. Het is een uitdaging voor de Vlaamse overheid om de verschillende provinciale systemen, enkel geldig binnen de eigen provincie, te overstijgen en naar een Vlaamse begeleiderspas te gaan.

5.6. Aandacht voor de maatschappelijke rol van cultuur, jeugdwerk, sport en media met betrekking tot het samenleven, met bijzondere aandacht voor het samenleven in een stedelijke context

De CJSM-overheid kan een belangrijke facilitator zijn in het exploreren en ontwikkelen van nieuwe samenlevingsmodellen op lokaal en bovenlokaal niveau. De netwerkvorming en samenwerking tussen organisaties en tussen sectoren is hier een belangrijke voorwaarde. Het uitgebreide middenveld in Vlaanderen met haar talloze verenigingen is de hefboom bij uitstek om te zoeken naar nieuwe samenlevingsmodellen waar een grote diversiteit aan burgers op een actieve wijze aan mee bouwen. Het opzetten van toekomstgerichte samenlevingsprojecten met het middenveld in de Vlaamse steden en gemeenten kan een grote bijdrage leveren tot het samenleven in diversiteit.

Ook de idee van een niet-stigmatiserende kortingenkaart/vrijtijdskaart met meerdere mogelijke applicaties moet verder uitgewerkt. Op basis van het voorbereidend onderzoek en alle insteken van betrokkenen moet nu een lokaal proefproject praktisch uitgewerkt en opgestart worden in nauwe samenwerking met de pilootgemeenten of –steden, de sectorpartners, Cultuurnet en de technologieaanbieders. De privacyproblematiek is hierbij een prioritair aandachtspunt. Na een evaluatie kan dan een uitbreiding overwogen worden.

Media

De media, in het bijzonder de openbare omroep, zijn er voor iedere burger in de samenleving. Toch zien we de diversiteit uit de samenleving onvoldoende weerspiegeld in de Vlaamse media. De notie diversiteit werd in de huidige beheersovereenkomst met de VRT (2007-2011) opgenomen maar blijft vaag over de beoogde doelstellingen. Ondanks het diversiteitscharter en de oprichting van een cel diversiteit komt de diversiteit nog te weinig naar voor in het medialandschap. In de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT (2012-2016) moeten hiertoe concrete resultaatsverbintenissen opgenomen worden. Daarnaast moeten gericht acties ondernomen worden naar de overige media om hen te sensibiliseren en te stimuleren de maatschappelijke diversiteit ook in hun werking te verankeren.

6. Wetenschappelijke onderbouwing

Naast het Steunpunt beleidsrelevant onderzoek Cultuur, Jeugd en Sport, is er een substantiële verhoging nodig van de middelen, zowel voor kortlopend als voor longitudinaal beleidsgericht onderzoek. Het opzetten van een ambitieus programma voor wetenschappelijk onderzoek over de impact van het beleid op het vlak van cultuur, jeugd, sport en media is in feite een inhaalbeweging die moet bijdragen tot het formuleren van een wetenschappelijk gefundeerd beleid, wat een voorwaarde is voor een duurzaam en efficiënt beleid.

De overheid is steeds de centrale actor in het wetenschappelijk beleidsonderzoek. Binnen de overheid moeten dan ook kenniscentra worden ontwikkeld voor het aansturen en valoriseren van het onderzoek. Dit impliceert dat mensen en middelen nodig zijn om de juiste onderzoeksvragen te kunnen stellen, beter te monitoren, de resultaten van onderzoek met inzicht te beoordelen en ze vervolgens te laten renderen, zowel voor de praktijk als voor het beleid. Partners van de overheid, zoals de steunpunten, kunnen een rol opnemen in het vertalen van onderzoeksresultaten naar de sectoren.

De inbreng van deze onderzoeksresultaten is een belangrijke verrijking van het beleidsvoorbereidend overleg tussen entiteiten, op niveau van de beleidsraad met de ministers en op het niveau van de strategische adviesverlening door de SARC (Strategische Adviesraad Raad voor Cultuur). Deze actie draagt bij tot de realisatie van de doelstelling tot kennis delen.

De voorgestelde inhaalbeweging moet niet alleen financieel, maar ook structureel zijn. Er moet een duurzame verbinding tot stand komen tussen alle expertisepolen, ook die bij actoren. Hierbij moeten gemeenschappelijke kennispools gecreëerd en toegankelijk gemaakt worden. Dit moet ook toelaten de eigen initiatieven beter te valoriseren dankzij de grotere schaal. De rol van het wetenschappelijke steunpunt in deze ruimere context moet concreet worden bepaald. De exploitatie van de gegevens van het wetenschappelijke steunpunt (inclusief de participatiesurvey) dient zodanig georganiseerd te worden dat er een snelle en adequate toegang is voor beleidsvoorbereiders en adviesstructuren.

Kunsten en Erfgoed

Er is nood aan een grondige analyse van de evoluties en tendensen binnen het kunstenlandschap. Dit laat toe na te gaan welke wijzigingen in de beleidsvoering mogelijk en wenselijk zijn. Totnogtoe werd al een heel aantal veldanalyses en studies gemaakt, die resulteerden in minstens evenveel landschapstekeningen. Op dit ogenblik hebben we een partieel beeld. Dit neemt niet weg dat er op basis van deze onderzoeken én de kennis die er al is, binnen het bestaande instrumentarium al een aantal elementen kan worden bijgestuurd.

Ook is een verhoogde investering in de IVA KMSKA als wetenschappelijke instelling voor het geëigende domein nodig om de instelling toe te laten zich te ontwikkelen tot een volwaardig ‘centre of excellence’ en een gelijkwaardige partner te zijn voor de universiteiten, hogescholen en andere wetenschappelijke instellingen.

Sociaal-cultureel werk

In de eerste helft van de nieuwe legislatuur is een grootschalig onderzoek nodig om de invloed van maatschappelijke tendensen op het verenigingsleven na te gaan en om in het sociaal-cultureel werk een meer ‘evidence based’ beleid mogelijk te maken. Dit onderzoek moet een antwoord geven op de volgende vragen: Wat is de rol van het sociaal-cultureel werk en wat is het verband met nieuwe vormen van verenigen? Hoe zal het verenigingsleven veranderen in de komende jaren? In welke mate volstaan de bestaande overheidsinstrumenten om het verenigingsleven anno 2010–2020 te ondersteunen? Welke nieuwe instrumenten zouden een aanvulling kunnen vormen? Op langere termijn kan dit onderzoek een aanzet geven tot een meer permanente monitoring van het sociaal-cultureel werk in brede zin.

Jeugd

Een onderdeel van het hierboven geschetste grootschalig onderzoek is het opstarten van een jeugdbewegingsonderzoek, dat na 20 jaar een stevige actualisatie verdient. Er zijn ook meer middelen nodig voor het Jeugdonderzoeksplatform (in het kader van het Steunpunt voor beleidsrelevant onderzoek Cultuur, Jeugd en Sport) om de toegewezen opdrachten naar behoren in te vullen.

7. Infrastructuur

Voor een doelgericht infrastructuurbeleid is een bindende langetermijnvisie en dito planning nodig, zodat ontwerp, uitvoering, afwerking en betaling tijdig voorzien en afgestemd kunnen worden. Wordt de planning namelijk doorkruist door ad hoc beslissingen, dan dreigen disfuncties zoals onzekerheid bij de betrokkenen, stijgende kosten, vertraging, betalingsachterstand, intresten en schadeclaims. Het beleid moet ook kunnen steunen op de nodige informatie en onderzoek. Zo is voor de sectoren cultuur en jeugd een inventaris nodig van de bestaande infrastructuur, in eerste instantie van de bovenlokale en gespecialiseerde. Die inventaris moet dan onder de vorm van een

dynamische en interactieve databank bruikbaar kunnen zijn voor beleid en sector (bijvoorbeeld via een geomodule zouden sectoractoren op zoek kunnen gaan naar geschikte en beschikbare locaties voor hun activiteiten). Verder dringt zich een grondige evaluatie en bijsturing op van het gevoerde beleid, zowel inzake eigen infrastructuur als inzake gesubsidieerde infrastructuur. En er is ook nood aan een actueel overzicht van de behoeften met betrekking tot renovatie en verdere uitbouw van infrastructuur voor cultuur en jeugd, wat vervolgens vertaald moet worden in een budgettaire meerjarenplanning.

Omwille van de aangegane engagementen en een aantal dringende noden, is voor de volgende regeerperiode een wezenlijke budgettaire meerinvestering in culturele-, jeugd- en sportinfrastructuur niet alleen noodzakelijk, maar ook onafwendbaar. Bovendien creëert dit een belangrijke impuls en return op een ogenblik dat de bouwsector kampt met een economische terugval.

Bij de eigen infrastructuur dienen volgende opgestarte renovatiewerken afgewerkt en betaald: deSingel (platte toren), de Hoge Rielen (masterplan) en het Vlaams-Nederlands Huis (nieuwbouw). Verder vereist de besliste en dringende renovatie van het KMSKA in 2010-2012 een budget van 44 miljoen euro. Ook de inspanningen van de laatste jaren voor het preventief onderhoud dienen verder gezet. Dit betreft een jaarlijks budget van minstens 3 miljoen euro. Hiervoor is een periodieke doorlichting van de eigen gebouwen noodzakelijk. Voldoende investeren in tijdig onderhoud en renovatie, is trouwens investeren in duurzaamheid. Omdat de voorbije decennia het onderhoud uitgesteld of verwaarloosd werd, worden meerdere eigen gebouwen nu geconfronteerd met fundamentele gebreken en hoog oplopende kosten. Volgende grote onderhouds- en renovatiewerken dulden geen verder uitstel: Kasteel Gaasbeek: verdere restauratie en aanleg binnentuin; deSingel: buitenaanleg, automatiseren trekkenwand en binneninrichting; Destelheide: inkompartij; De Brakke Grond: aanpak geluidsprobleem en renovatie zaal. In totaal gaat dit om extra investeringen van circa 18 miljoen euro. En voor het Masereelcentrum te Kasterlee is een nieuwbouw ter vervanging van het verouderde zeefdrukatelier noodzakelijk. Dit vergt minimaal 200.000 euro. Tot slot dringen zich verbeteringswerken op betreffende veiligheid, energiezuinigheid, technologische actualisering, toegankelijkheid en optimalisatie van de publiekswerking.

In het kader van de meerjarenplanning, werden volgende bijkomende subsidieschijven in het vooruitzicht gesteld vanaf 2010 voor volgende accommodaties: Museumsite Leuven (+ 750.000 euro), Beeldenproject Limburg (+ 2,5 miljoen euro) en culturele accommodatie Lier (+ 250.000 euro). Daarnaast zijn nog een aantal investeringssubsidies voor andere grote nieuwbouwwerken of renovaties beslist: de nieuwbouw van 'Kazerne Dossin: memoriaal, museum en documentatiecentrum over Holocaust en mensenrechten' te Mechelen (beslist, maar nog te voorzien budget: 18 miljoen euro – realisatie tegen 2011); de nieuwbouw van de 'Walse Krook' te Gent – stadsbibliotheek van de 21ste eeuw – realisatie tegen eind 2013 (beslist budget: 25 miljoen euro); de renovatie en uitbouw van de Koningin Elisabethzaal te Antwerpen tot een hoogstaand concert- en congrescentrum in 2010-2012 (beslist budget: 57,2 miljoen euro; te financieren via Toerisme).

Wat de bovenlokale sectorale culturele infrastructuur betreft, moet het bestaande reglement vervangen worden door een besluit van de Vlaamse Regering. De vooropgestelde nieuwe prioriteiten zijn: de bovenlokale jeugdinfrastructuur, de erfgoeddepots, de kunstenaarswerkplaatsen en het automatiseren van theatertrekken van cultuurcentra en theaters. Het jaarlijks voorziene budget van 1,490 miljoen euro volstaat echter niet om de geformuleerde behoeften te kunnen dekken.

Bij het plannen en uitwerken van de diverse projecten moet, naast de functionele kwaliteit, met volgende essentiële aspecten rekening worden gehouden: de duurzaamheid en het architecturaal esthetisch en toonzettend bouwen en verbouwen; de integrale kost, niet alleen van de investering, maar ook van het onderhoud en de exploitatie; de functionele en energiezuinige exploitatie; de toegankelijkheid en functionaliteit voor personen met een handicap, met inbegrip van personen met hoor- en zichtproblemen; het open en uitnodigend karakter van het gebouw en de bereikbaarheid ervan, ook met openbaar vervoer. Uiteraard moet bij de inplanting van het gebouw ook rekening worden gehouden met de te verwachten en/of beoogde impact van het gebouw op de onmiddellijke omgeving (stadsvernieuwing, ruimtelijke ontwikkeling, buurtopbouw, e.d.) en de

mogelijke opportuniteit om deel uit te maken van een ruimer project (stadsvernieuwing, reconversie oude industriële sites, e.d.). Tot slot moet van bij de conceptfase rekening gehouden worden met specifieke vereisten betreffende digitale infrastructuur en digitale bewaring en ontsluiting (netwerken, aansluitingen, fysieke bewaarruimte, servers, e.d.).

Voor de ondersteuning en begeleiding van de diverse betrokkenen, dient vanuit de bestaande structuren een expertisecentrum opgezet dat initiatiefnemers en exploitanten informeert, sensibiliseert en ondersteunt met betrekking tot de diverse aspecten van uitbouw, inrichting, renovatie en facilitair management van dit soort specifieke infrastructuur.

8. Cultuurindustrie

De Vlaamse Regering nam in 2006 het initiatief tot de oprichting van CultuurInvest waarbij het kon beschikken over een initieel fonds van 21,5 miljoen euro. Na een positieve evaluatie, evaluatie voorzien voor 2009, wordt een externe fondsenwerving van 12,5 miljoen euro beoogd. Deze verhoging van de kapitaalsbasis dient te gebeuren in overleg met de minister van Cultuur en mits goedkeuring door de raad van bestuur van PMV.

Naast nieuwe beleidsinstrumenten, blijft de nood bestaan om het bestaande bedrijfseconomische instrumentarium meer toegankelijk te maken voor de creatieve sectoren. Verder moeten de talrijke bestaande culturele en economische ondersteuningsmechanismen ook beter afgestemd en bekendgemaakt worden. Meerdere actoren (VAF, CultuurInvest, IBBT, IWT) leveren momenteel een bijdrage aan de ontwikkeling van de cultuurindustrie in Vlaanderen. Dit pakket maatregelen maakt een intense samenwerking met andere beleidsvelden zoals Onderwijs en Economie noodzakelijk. De overheid dient hierbij, conform het actieplan ViA, een geïntegreerd antwoord te formuleren op de vragen in de sector en een beleidsdomeinoverschrijdende aanpak en ondersteuning te bieden.

Voorts dient de overheid in te zetten op flankerende maatregelen waaronder coaching, collectieve infrastructuurvoorzieningen, R&D, netwerken, promotie en informatie. Zo kan, in samenwerking met de grote steden, voorzien worden in een basisinfrastructuur voor cultuurondernemingen. In de regeerperiode 2009-2014 kan tevens ingezet worden op de ontwikkeling van meer economische competenties voor jonge professionals in deze sectoren, in samenwerking met het onderwijs en waar nodig via op-maat opleiding en begeleiding.

9. Specifieke sectorale voorstellen

9.1. Kunsten & Erfgoed

9.1.1. Grote cultuurinstellingen

Met betrekking tot de grote cultuurinstellingen (het Vlaams Radio Orkest/Vlaams Radio Koor, de Vlaamse Opera, de Filharmonie, het Koninklijk Ballet Van Vlaanderen, de Singel, het Koninklijk Museum Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA), het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (MuHKA) en de Ancienne Belgique) is het belangrijk dat de Vlaamse overheid hun symbolische functie niet alleen onderkent maar ook ondersteunt met enerzijds bijzondere aandacht voor de eigen infrastructuur/licging en bijgevolg ook voor de architecturale uitstraling en anderzijds respect voor het lange termijn denken dat deze instellingen hanteren. De Vlaamse overheid moet de instellingen actief inschakelen in een aantal bijzondere overheidstaken, bijvoorbeeld in het kader van de culturele diplomatie. Het is tevens belangrijk dat de Vlaamse overheid als basis voor de samenwerking met de instellingen de beheersovereenkomst als instrument bij uitstek hanteert om de unieke positie van de instellingen te formaliseren. De nieuwe beheersovereenkomsten moeten gesloten worden uiterlijk eind november 2010 voor de volgende vijfjarige periode (2011-2015).

9.1.2. Kunststedenactieplan

Het lopende Kunststedenactieplan – het Toeristisch Actieplan voor de Vlaamse Kunststeden – voorzagt extra impulsen ter bevordering van het toerisme in en naar de zes Vlaamse Kunststeden: Antwerpen, Brugge, Brussel, Gent, Leuven en Mechelen. De samenwerking en afstemming tussen Cultuur en Toerisme in dit kader creëerde voor beide een meerwaarde, onder meer rond grote cultuurevenementen. Ook de grote Vlaamse cultuurinstellingen in deze zes steden engageerden zich. Zij zorgden mee voor invulling van het plan en kregen in ruil onder meer extra promotie en werden meegenomen bij bredere publieksinitiatieven. Gelet op de positieve ervaring en resultaten is het dan ook belangrijk dat dit Kunststedenactieplan tijdens de volgende legislatuur wordt verlengd.

9.1.3. Cultureel erfgoed

9.1.3.1. Cultureel-erfgoedorganisaties

De cultureel-erfgoedorganisaties, die de zorg voor en de ontsluiting van het roerend en immaterieel erfgoed als kerntaak hebben, moeten ten volle kansen krijgen zich te ontwikkelen. Daarnaast dient verder te worden ingezet op de ondersteuning van gemeenten en provincies voor het voeren van een complementair cultureel-erfgoedbeleid, onder meer door het sluiten van convenants met lokale besturen. Er is nood aan bijkomende middelen voor de verdere kwaliteitsverhoging van de werking, het versterken van de expertise en het op een actieve manier inzetten ervan voor de cultureel-erfgoedgemeenschap. Het uitgetekende groeipad kan hierdoor worden gewaarborgd. De provincies moeten worden ondersteund voor het uitwerken van een regionaal depotbeleid. Hierbinnen dient onderzocht te worden, met oog voor alternatieve financiering, hoe de infrastructuurproblematiek van depots in Vlaanderen op een duurzame manier kan opgelost worden. Er dienen voldoende financiële middelen te worden voorzien voor de collectiebeherende cultureel erfgoedorganisaties om de zorg voor en een kwaliteitsvollere ontsluiting van het cultureel erfgoed te bewerkstelligen, met prioriteit voor een inhaalbeweging voor musea. Ook hier is het onderzoek naar alternatieve financieringsbronnen aangewezen. Daarnaast moet worden ingezet op de digitalisering van het cultureel erfgoed en alle kansen die deze digitalisering biedt op het vlak van zorg voor en ontsluiting van cultureel erfgoed. Om de kwaliteit van de werking van de cultureel-erfgoedorganisaties te verhogen, moet aandacht gaan naar een aangepast opleidingsaanbod voor de sector.

9.1.3.2. Collectie Vlaanderen

De collectieopbouw van de collectie Vlaanderen (het geheel van de publieke collecties in Vlaanderen) vergt een meersporenbeleid:

- het Topstukkenfonds uitbouwen tot een performant beleidsinstrument voor topstukken met aandacht voor een afdoende ruime dotatie, PPS-samenwerking en leningsmachtiging;
- inzake successierechten zet de Vlaamse Regering de bevoegdheden actiever in;
- het invoeren van een overheidsgarantie of staatswaarborg voor bruiklenen;
- onderzoek naar de mogelijkheden van het betalen van belastingen met kunstwerken;
- het bevorderen van de bruiklenen uit privé-collecties voor publieke collecties;
- maximaal inspelen op de mogelijkheden die het Europese actieplan ‘collectiemobiliteit’ biedt op vlak van internationale profilering, onder meer door de gefaseerde invoering van de voorgestelde collectiemobiliteit-bevorderende maatregelen.

9.1.3.3. Immaterieel cultureel erfgoed

De goedkeuring van de UNESCO-conventie voor de bescherming (‘safeguarding’) van immaterieel cultureel erfgoed vormt het startpunt voor Vlaanderen om een duurzaam kwaliteitsvol beleid in Vlaanderen uit te bouwen voor het immaterieel cultureel erfgoed in Vlaanderen. De ‘Inventaris Immaterieel Cultureel Erfgoed Vlaanderen’ dient hiervoor als basis. Hierbij dient te worden uitgegaan van het potentieel dat in de UNESCO-definitie van het begrip ‘safeguarding’ of ‘bescherming’ vervat zit.

9.1.4. Kunsten

Het voornaamste instrument van uitvoering wat het kunstenbeleid betreft, het Kunstendecreet, is open van aard, in die zin dat het bijstellingen van het beleid toelaat zonder dat er aan het decreet zelf wordt geraakt.

9.1.4.1. Evenwichtige verhouding subsidiemiddelen

Om zowel de continuïteit als de vernieuwing van het landschap te garanderen is er nood aan bijkomende financiële injectie voor projecten. Een normalisering van de verhouding tussen structurele en projectmatige middelen dringt zich op. Dit impliceert ook dat er bij de beoordeling van aanvragen tot structurele ondersteuning scherpere keuzes worden gemaakt op basis van kwaliteit.

9.1.4.2. Productie en spreiding

Productie en spreiding van een gevarieerd aanbod kan worden gegarandeerd door het voorzien van de nodige budgetten en het maken van scherpe keuzes. Spreiding is evenwel ook onlosmakelijk verbonden met participatie, het ene kan moeilijk los van het andere worden gezien. Een meer verspreid aanbod van kunst is een *conditio sine qua non* om ook een groter publiek te bereiken.

Op dit vlak moet de culturele overheid zelf zorgen voor een betere match tussen het aanbod- en spreidingsbeleid, met andere woorden de landelijke productie en het lokaal cultuurbeleid moeten beter worden afgestemd zodat kwalitatieve spreiding van het gesubsidieerde aanbod met bijzondere aandacht voor nieuw groeiend werk kansen krijgt.

9.1.4.3. Aandacht voor de individuele kunstenaar

Er is nood aan een herwaardering van de beurzen. Dit kan worden gerealiseerd door het doorvoeren van de bovenvermelde correctie in de budgettaire verhouding tussen structurele en projectmatige ondersteuning.

Ook het invoeren van trajectsubsidies, naar het voorbeeld van de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), kan bijdragen tot een bredere en betere ondersteuning van de kunstenaar. Deze subsidies stellen een kunstenaar in staat om over meer dan één jaar een niet op voorhand volledig uitgewerkt project te realiseren en om binnen een ruimer tijdsbestek nieuwe ideeën te ontwikkelen, andere kruisbestuivingen te onderzoeken, een nieuwe evolutie aan te gaan. Ze zijn dus ruimer dan de ontwikkelingsgerichte of projectsubsidies voor kunstenaars. Ze laten de overheid daarenboven toe om een meer duurzame relatie met kunstenaars aan te gaan.

9.2. Jeugdbeleid

Voor de invulling van het derde Vlaams Jeugdbeleidsplan wil het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen vanuit haar eigen kracht (sociaal-cultureel werk) werken aan een gedragen jeugdbeleid. De focus dient hierbij te worden gelegd op het niet-formele en informele leren en het belang van het creëren van sociale cohesie. De samenwerking met andere beleidsdomeinen, in het kader van een categoriaal jeugdbeleid, zal worden uitgebouwd op basis van thema's die een link hebben met het sociaal-culturele zodat het agentschap naast de coördinerende bevoegdheid ook inhoudelijk kan meewerken aan verschillende beleidskruispunten. Dit komt de coherentie van het plan ten goede. Thema's waarover zeker samengewerkt kan worden zijn brede school, cultuureducatie, (ruimte om) buitenspelen, de synergie met welzijnsthema's en mobiliteit van en naar vrijetijdsplekken.

Er moet gewerkt worden aan enkele zeer concrete thema's, in fijn gedefinieerde doelstellingen (met indicatoren en duidelijke verantwoordelijken), die achteraf correct geëvalueerd kunnen worden. Om deze doelstellingen uit te werken wordt gebruik gemaakt van het volledige eigen instrumentarium (beleidsplan, aanspreekpunten, lokaal beleid, verenigingen, sensibilisering/campagnes, onderzoek, e.d.).

Conceptueel kan het nieuwe Vlaams Jeugdbeleidsplan worden opgebouwd rond een aantal grote uitdagingen voor het Vlaamse jeugdbeleid die het Europese samenwerkingskader inzake jeugdbeleid vooropstelt. Hierbij gaat het om volgende vier grote thema's:

- Participatie (in de betekenis van interactief bestuur met kinderen en jongeren): hoe kunnen de verschillende beleidsdomeinen ertoe bijdragen dat kinderen en jongeren, inclusief bijzondere doelgroepen, de nodige competenties verwerven om mee verantwoordelijkheid op te (kunnen) nemen in de samenleving en in het beleid?;
- Informatie: vertrekkende van een gezamenlijke maatschappelijke doelstelling m.b.t. meer en betere informatie voor kinderen en jongeren, dienen verschillende beleidsdomeinen werk te maken van goede kanalen, producten, media, e.d.;
- Vrijwilligerswerk: we vragen de Vlaamse ministers om mee het ethos van de jonge vrijwilliger uit te dragen. We geloven immers in de positieve kracht en beeldvorming van de jeugd en willen hen verder stimuleren tot het opnemen van engagementen in allerlei domeinen. Hierbij moeten ook kortere engagementen in niet-jeugdwerksectoren in beeld komen;
- Beter begrip en kennis van kinderen en jongeren: de opdracht blijft om de aanwezige kennis in de verschillende beleidsdomeinen beter en gericht te bundelen, met linken naar internationale onderzoeksinstellingen, peilingen, monitors... Dit betekent dat het Jeugdonderzoekplatform binnen het Steunpunt beleidsrelevant onderzoek Cultuur, Jeugd en Sport een stevigere opdracht krijgt (zie ook 'wetenschappelijke onderbouw van het beleid').

Door het Vlaamse jeugdbeleid in te schakelen in de Europese prioriteiten wordt het ook meetbaar en vergelijkbaar op Europees niveau, en wordt meteen actief werk gemaakt van een aantal fundamentele rechten van kinderen.

9.3. Sociaal-cultureel werk

Vanuit de overheid is het belangrijk om diverse modellen en mogelijkheden tot vrijetijdsengagement aan te bieden. Sociaal-cultureel werk is maar één mogelijke tijdsbesteding, naast andere vormen die mensen gebruiken om aan de behoefte tot sociaal contact tegemoet te komen. Sociaal-cultureel werk blijft te weinig zichtbaar naast de andere sectoren (buurtwerk, sport, levenslang leren, e.d.) en staat momenteel vaak in een concurrentiepositie als (zinvol ervaren) tijdsbesteding.

In de volgende legislatuur dient de Vlaamse overheid zich daarom in te zetten om de zichtbaarheid van de sector te verhogen. Die positieve beeldvorming moet leiden tot een hogere maatschappelijke waardering. Hoe dit precies kan worden aangepakt, wordt afgetoetst met het middenveld zelf.

Het culturele veld verdient een duidelijk en transparant decretaal kader. We stellen een diepgaand onderzoek voor naar de invloed van maatschappelijke tendensen op het verenigingsleven en een betere monitoring van het sociaal-culturele veld in brede zin (zie ook 'wetenschappelijke onderbouw van het beleid'). Hierbij is een grondige evaluatie van alle betrokken decreten en reglementen op zijn plaats.

9.4. Sport

9.4.1. Sport voor Allen

9.4.1.1. Een nieuw Sport voor Allen-actieplan

Het is aangewezen om voor de komende 5 jaar (2010-2014) een nieuw, aangepast Sport voor Allen-actieplan uit te tekenen. Daartoe zal door het Bloso het overlegplatform met alle sportactoren heropgestart worden.

9.4.1.2. Financiële steun voor de sportclubs

Zoals enerzijds blijkt uit de uitgebreide Bloso-enquête bij de Vlaamse sportclubs die in de periode 2002-2004 werd uitgevoerd en anderzijds uit de aanbevelingen van de Staten-generaal van de sportclubs (2003) wordt vastgesteld dat meer en meer sportclubs kampen met een tekort aan vrijwilligers en meer nood hebben aan professionele omkadering binnen hun sportclub.

Een steeds veranderende mentaliteit van de sporter zal bovendien met zich meebrengen dat de sportclubs, willen zij nog een toekomst hebben, zich permanent zullen moeten aanpassen. Zo zullen sportclubs meer en meer hun sportaanbod moeten aanpassen aan de verschillende leeftijdscategorieën en zullen zij ook moeten nagaan hoe zij meer kunnen inspelen op de (veranderlijke) behoeften van de sporters (ook qua organisatievorm). Om de sportclubs in staat te stellen het hoofd te bieden aan nieuwe uitdagingen (inspelen op nieuwe trends, kwalitatief en gediversifieerd sportaanbod) zullen bijkomende financiële middelen onontbeerlijk zijn. Deze financiële middelen moeten de sportclubs in staat stellen om de verloning van hun medewerkers marktconform te maken en zullen aldus ook onrechtstreeks bijgedragen tot de Vlaamse tewerkstelling.

9.4.2. Lokaal sportbeleid (decreet voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid – 9 maart 2007)

Aangezien het Sport voor Allen-decreet nog maar recent van toepassing is en de huidige sportbeleidsplannen van de besturen in het kader van de beleidssubsidie lopen tot en met 2013, wordt voorgesteld dit beleid in de nieuwe regeerperiode te bestendigen.

Op basis van de jaarlijkse verslagen en de verplichte decretale tussentijdse evaluatie in 2010 (indiening 2011), zal in de nieuwe regeerperiode een eerste evaluatie van dit decreet naar inhoud en procedures kunnen gebeuren. Deze evaluatie zal ook gebaseerd worden op de jaarlijkse resultaten van de monitoringsinstantie die in het kader van dit decreet is voorzien.

Aangezien het thema van het huidige impulsbeleid loopt tot en met 31 december 2013 zal uiterlijk in 2013 een nieuw uitvoeringsbesluit voor de impulssubsidie moeten goedgekeurd. De jaarlijkse verslagen met verplichte indicatoren en de tussentijdse evaluatie zal ook hier informatie verstrekken over de doeltreffendheid van dit impulsbeleid.

9.4.3. Decreet sportfederaties (decreet houdende erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding – 13 juli 2001)

Voorgesteld wordt om de huidige regelgeving (huidig decreet met de bijhorende recent aangepaste uitvoeringsbesluiten) in de nieuwe regeerperiode verder uit te voeren. De evoluties in het sportfederatielandschap zoals beschreven in de omgevingsanalyse geven weer dat de krachtlijnen en

doelstellingen van het decreet daadwerkelijk gerealiseerd worden. Samen met de aangepaste uitvoeringsbesluiten beschikt de Vlaamse overheid op het vlak van erkenning en subsidiëring van de 3 sportactoren (sportfederaties, koepelorganisatie en organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding) over voldoende instrumenten om enerzijds de doelstellingen van de decreetgever te realiseren en anderzijds tegemoet te komen aan de behoeften van de 3 sportactoren.

9.4.3.1. Facultatieve opdrachten jeugdsport, sportkampen en prioriteitenbeleid

Voorgesteld wordt om de op 1 januari 2009 in voege getreden uitvoeringsbesluiten in de nieuwe regeerperiode uit te voeren met een tussentijdse evaluatie in 2011.

9.4.3.2. Sportkaderopleiding

De VTS zal de komende regeerperiode het opleidingsaanbod nog meer diversifiëren, de kwaliteit van haar docentencorps verhogen en het opleidingsaanbod bijsturen in functie van een optimale kwaliteit. Het is de ambitie van de sportsector om de door de VTS uitgereikte kwalificaties hoog te kunnen inschalen in het Vlaamse kwalificatieraamwerk.

Teneinde een oplossing te bieden voor het gebrek aan gekwalificeerde lesgevers/trainers in de club, is het aangewezen om een specifieke regelgeving te ontwikkelen waarbij de gesubsidieerde sportfederaties (en hun aangesloten clubs) verplicht worden om bij middel van licentieplicht uitsluitend gekwalificeerde begeleiders in te zetten op de verschillende competitieniveaus, leeftijdsklassen en doelgroepen.

In het kader hiervan dienen de vele niet-gekwalificeerde trainers/lesgevers die reeds jarenlang actief zijn in een sportclub de mogelijkheid te krijgen om hun verworven competenties via de EVC-EVK-procedure aan te tonen. Dit proces, waarbij de VTS als erkenningsorgaan fungeert voor het toekennen van kwalificaties, zal mede onder druk van Europa toenemen.

Gelijktijdig dient een wetgevend initiatief te worden genomen om een statuut van de trainer uit te werken zodat de verloning van deze gekwalificeerde lesgevers/trainers, die vaak vrijwilligers zijn, op een correcte doch soepele wijze kan gebeuren.

Doelgroepen

Voorgesteld wordt om de competenties van trainers voor het begeleiden van 55+ te verhogen, zodat meer senioren in kwaliteitsvolle omstandigheden het plezier van sporten kunnen ervaren.

Sportieve jongeren van etnisch-culturele achtergrond met leidinggevende capaciteiten zullen worden gestimuleerd om een sportkaderopleiding te volgen om vervolgens de doorstroming naar goed draaiende sportclubs te vergemakkelijken, zodat ze daar aan de slag kunnen.

Het sportspecifieke sportkaderopleidingsaanbod voor het begeleiden van sporters met een handicap zal worden gestimuleerd zodat het netwerk van G-clubs groter wordt met meer sporttakken en meer gekwalificeerde begeleiders.

9.4.4. Sportpromotie

Senioren

Om effectief en efficiënt te zijn dient de sensibiliseringscampagne voor 50 plussers verdergezet en uitgebouwd te worden tijdens de komende regeerperiode. Deze campagne zal rekening houden met de heterogene samenstelling van de beoogde bevolkingsgroep (50 - 65 jaar). De campagne zal dan ook gediversifieerd moeten verlopen en rekening houden met de specifieke noden en interesses van zowel jonge senioren (die vooral interesse hebben voor nieuwe sporten) als ouderen (die meer en meer aandacht hebben voor het gezondheidsaspect van sporten/bewegen).

Bovendien zullen alle Vlaamse sportactoren op alle niveaus er toe aangezet worden om meer aandacht aan deze doelgroep te besteden.

Werken rond fysieke fitheid

Naast het periodieke barometeronderzoek i.v.m. de fysieke fitheid van de Vlaamse jeugd en de acties rond fysieke fitheid die in het kader van de senioren sportcampagne worden ontwikkeld, dienen ook voor de andere bevolkingsgroepen in de komende regeerperiode initiatieven te worden genomen om fysieke fitheid, via acties op het terrein, blijvend te promoten.

Partnership met de sportactoren

Om het succes van het Bloso sportpromotieprogramma in de nieuwe regeerperiode te consolideren moeten de bestaande samenwerkingsverbanden met alle sportactoren verder worden uitgebouwd en dienen de nodige financiële middelen worden ter beschikking gesteld.

Co-productie van een Tv-programma over sport

Het zou wenselijk zijn dat in de volgende regeerperiode opnieuw de draad voor de realisatie van een televisieprogramma over sport op de openbare oproep wordt opgenomen. Het Bloso kan hierbij opnieuw een stimulerende rol spelen.

3de Jeugdolympiade in 2012

De organisatie van de 2de Jeugdolympiade in 2008 ter gelegenheid van de Olympische Spelen in Beïjing was met de deelname van 62.554 jongeren tussen 10 en 14 jaar (16% van de totale doelgroep) een groot succes. De combinatie van een wereldevenement en een sportpromotionele actie voor jongeren is een succesformule die zeker n.a.v. de volgende Olympische Spelen in 2012 te Londen moet verdergezet worden. Rekening houdend met de blijvende aandacht die de jeugdsport binnen de Bloso-acties moet krijgen is het dan ook aangewezen om in 2012 de 3de “Jeugdolympiade” te organiseren.

9.4.5. Experimenteel sportbeleid en proeftuinen

Geen (te) vroege specialisatie

Uit de praktijk blijkt dat sportclubs steeds jonger en jonger nieuwe leden ronselen. Sportartsen en bewegingsacademici waarschuwen voor deze te vroege sportspecialisatie omdat het samenhangt met een te éénzijdige lichaamsontwikkeling. Ideaal scenario lijkt om de allerjongsten zo breed mogelijk in contact te laten komen met een aantal sporten of met een zo breed mogelijk bewegingspakket zoals het geval is in de bewegingsschool. Belangrijk is dat op deze jonge leeftijd de focus ligt op de ontwikkeling van het kind en niet enkel op het aanleren van één bepaalde sport. In een eerste fase moet het wetenschappelijk onderzoek dat hierover al bestaat verzameld worden. Zo proberen we te komen tot een afbakening van een leeftijdscategorie en de samenstelling van de componenten voor een evenwichtig programma voor deze leeftijdscategorie. Nadien kunnen in samenwerking met relevante partners (lokale sportclubs, sportfederaties, e.d.) proefprojecten opgezet worden rond multisporten. Na evaluatie van deze proefprojecten kan gekeken worden of en hoe de resultaten hiervan het best verwerkt kunnen worden in de bestaande en/of nieuwe regelgeving.

Het sportaanbod breder en beter bekend maken

Op dit ogenblik centraliseert en ontsluit de CultuurDatabank van CultuurNet Vlaanderen de eerstelijnsinformatie (wat, waar en wanneer) over het breed-culturele aanbod uit heel Vlaanderen. In de volgende stap, het breder opgevatte UitInVlaanderen, zullen zowel grootschalige sportmanifestaties, als open lokale sportactiviteiten zoals open deurdagen, kennismakingslessen, e.d. aan bod kunnen komen. Echter, sport is een specifieke materie die de nodige verschillen vertoont met het culturele veld dat nu al ontsloten is. Daarom wordt eerst een proefproject opgezet waarbij deze eigenheid voldoende aan bod kan komen. Net zoals bij het cultuuraanbod, moet ook hier de

return voor diegene die de informatie ingeeft voldoende duidelijk zijn. Het is dan ook belangrijk dat de (lokale) partners die voor deze input moeten zorgen, dit project ook mee steunen en dragen.

In het kader van het Participatiedecreet van 18 januari 2008 werden tot 2012 een aantal proeftuinen opgestart met het oog op meer participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport. De sportgerelateerde proeftuinen zijn gericht op kinderen en jongeren (proeftuin 'brede school'); de duurzame professionalisering en kwaliteitsverbetering van sportclubs (proeftuin 'verenigingsondersteuning') en de opleiding en vorming van buurtsportbegeleiders die dan als motor moeten fungeren voor meer sportieve recreatie in hun woon- en leefomgeving (proeftuin 'buurtsportbegeleiders'). Twee andere sportgerelateerde proeftuinen beogen dan weer een bredere maatschappelijke meerwaarde te creëren door ofwel profvoetbalclubs aan te zetten een kwaliteitsvol en duurzaam sociaal-maatschappelijk engagement aan te gaan in de buurt of stad waar ze werken ('open stadium'), ofwel via sportclubs in Brussel, Antwerpen of Gent bepaalde jongeren en ouders gemakkelijker te bereiken en hen vervolgens een breder ondersteuningspakket aan te bieden (proeftuin 'sport in grootsteden'). Na de decretaal voorziene evaluatie (in 2010 en 2012) wordt nagegaan wat desgevallend structureel verankerd moet worden en welke nieuwe proeftuinen eventueel opgestart worden. Dezelfde oefening dient ook te gebeuren voor de andere sportgerelateerde initiatieven in het Participatiedecreet en de experimentele sportprojecten voor doelgroepen. Zij worden op resultaat geëvalueerd voordat ze worden voortgezet of structureel verankerd.

9.4.6. Topsport

In de nieuwe regeerperiode dient de tweede fase van het Topsportactieplan Vlaanderen (Olympiade London: 2009-2012) uitgevoerd te worden. Hiertoe dient een Topsportactieplan Vlaanderen II uitgeschreven te worden, in samenspraak met de partners in het topsportbeleid en de topsportfederaties. Middels het nieuw uitvoeringsbesluit topsport van 19/12/2008, werd de nieuwe topsporttakkenlijst voor de Olympiade 2009-2012 reeds vastgelegd en werden de maximale topsportsubsidies opnieuw fors verhoogd.

Inzake de tewerkstelling van topsporters, dient werk te worden gemaakt van een gelijkschakeling van de diverse geco-projecten op vlak van instapcriteria en resultaatsverbintenissen. Het betreft enerzijds het Bloso-tewerkstellingsproject Topsport met het merendeel van de Olympische atleten en anderzijds diverse VZW's (Vlaamse wielerploegen, Eventing Vlaanderen, Atletiek Vlaanderen, Beach Volley, ...) onder coördinatie van het departement CJSM. De progressieve uitbreiding van het aantal beschikbare VTE contracten bij het Bloso van 43 naar 63 is noodzakelijk tegen 2012 (Olympische Spelen London).

De Pool van Toptrainers dient bestendig te worden en progressief uitgebreid tot 40 voltijdse toptrainers in 2012. De topsportfederaties dienen aangezet te worden om nieuwe of bijkomende initiatieven te nemen om internationale toptrainers van het allerhoogste niveau aan te trekken. Naast de specifieke dagelijkse begeleiding van de Vlaamse topsporters, dient ook de doorstroming van kennis en ervaring naar de ganse topsportwerking van de betrokken federatie gerealiseerd te worden.

De verdere invulling van de Pool van Jeugdtrainers Topsport is een prioriteit voor nagenoeg alle topsportfederaties. Een uitbreiding van 11 (in 2009) naar 60 voltijdse jeugdtrainers Topsport in 2012 is noodzakelijk om de talentdetectie en talentontwikkeling in de verschillende topsportfederaties optimaal verder uit te bouwen. Deze jeugdtrainers dienen in eerste instantie aangesteld te worden om de instroom in de topsportschool (of een evenwaardig alternatief opleidingsprogramma) te optimaliseren (provinciale trainingen, begeleiding trainers in clubs, scouting, ...), in tweede instantie voor talentontwikkeling van jonge topsporttalenten en beloftevolle jongeren naast of na de topsportschool.

De begeleiding en ondersteuning van de topsportfederaties op medisch/paramedisch en sportwetenschappelijk vlak dient verder uitgebouwd te worden. De grote investering van werkingsmiddelen bestemd voor topsport in topsport gerelateerd onderzoek in de Vlaamse onderzoekscentra (binnen de universiteiten) in de huidige regeerperiode dient bestendig te worden, alsook het verder inzetten op innovatie. Een evaluatie dringt zich evenwel op. Het is immers noodzakelijk om de diverse onderzoeksinvesteringen opnieuw en beter af te stemmen op

de reële noden van de topsporters, toptrainers en topsportfederaties. Net als in de meest succesvolle topsportlanden (Australië, UK, Nederland), dienen topsportmiddelen dan ook in de eerste plaats geïnvesteerd te worden in vraaggestuurd prestatiebevorderend wetenschappelijk onderzoek. Verder moet de samenwerking en wisselwerking tussen de diverse topsportactoren nog meer geoptimaliseerd worden en dit zowel op Belgisch, als op Vlaams niveau.

9.4.7. Medisch en ethisch verantwoord sporten

Nieuwe samenwerkingsakkoorden medisch verantwoord sporten

Het samenwerkingsakkoord inzake medisch verantwoorde sportbeoefening van 19 juni 2001, gesloten tussen de drie Gemeenschappen en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en goedgekeurd in het Vlaams Parlement bij decreet van 4 april 2003, dient herzien te worden in het licht van de recente internationale ontwikkelingen. De bij het samenwerkingsakkoord opgerichte coördinatieraad dient hierbij uitgebreid te worden tot een kenniscentrum en een verzamelpunt van know-how, te zorgen voor een efficiënte gegevensuitwisseling en samenwerking tussen de Gemeenschappen en de internationale organisaties, beleidsrelevantie informatie en adviezen te verstrekken en de geloofwaardigheid van het antidopingbeleid van de Gemeenschappen te versterken.

Evaluatie nieuwe regelgeving inzake dopingbestrijding

Fundamentele vernieuwingen van het decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening zijn het onderscheid tussen elite- en breedtesporters, de verplichte disciplinaire afhandeling van dopingpraktijken van elitesporters door de sportverenigingen zelf en het invoeren van WADA-conforme sancties en procedures. In de loop van de regeerperiode is het noodzakelijk om de eerste resultaten van deze nieuwe regelgeving te evalueren, met het oog op mogelijke bijsturing.

Een apart antidopingdecreet

Het decreet van 13 juli 2007 omvat zowel de regelgeving inzake dopingbestrijding als de regelgeving inzake sportmedische keuring, leeftijds- en opleidingsvereisten en, sinds januari 2009, ethisch verantwoord sporten. De omzetting van de WADA Code (de Wereldantidopingcode) vergt telkens een decretale actie op korte termijn, gevolgd door een validatie naar conformiteit door de internationale organen. Deze werkwijze is moeilijk te verzoenen met een decreet waarin andere (beleidsgevoelige) materies geregeld worden. Een aparte behandeling van de antidopingregels ten aanzien van de algemene regels inzake medisch en ethisch verantwoord sporten, dringt zich dan ook op. Het afzonderen van deze regels in een apart antidopingdecreet, zoals internationaal gebruikelijk is, is hierbij aangewezen.

Evaluatie keuringsbeleid

1° Sportmedische keuring

Het decreet van 13 juli 2007 wijzigt het sportmedisch keuringsbeleid voor de getalenteerde sporter en de erkende keuringscentra, onder meer op het vlak van subsidiëring. De gestandaardiseerde onderzoeksprotocollen die voor de getalenteerde sporters werden uitgewerkt, zijn niet meer aangepast aan de nieuwe erkennings- en subsidievoorwaarden, noch aan de gewijzigde definitie van getalenteerde sporters, noch aan de sportmedisch-wetenschappelijke ontwikkelingen. Een aanpassing van de inhoud van de sportmedische keuring van getalenteerde sporters, gekoppeld aan de herziening van het eenvormig sportmedisch dossier, dringt zich dan ook op.

2° Keuringsartsen

Voor de sportartsen met een diploma dat voldoet aan de erkenningsvoorwaarden is het aanvragen van een erkenning als keuringsarts een louter administratieve handeling. Naast het kunnen voorleggen van de noodzakelijke diploma's en getuigschriften is er in de praktijk geen andere controle op de erkenningsvoorwaarden. De regelgeving vertrouwt alleen de verplichte sportmedische keuring van minderjarige motorcrossers toe aan de erkende keuringsartsen. In alle

andere sporten leggen de sportverenigingen zelf de voorwaarden voor sportmedische keuring vast. Er dient meer gebruik gemaakt te worden van de keuringsartsen. Het invoeren van een kwaliteitscontrole kan de meerwaarde van het erkennen van keuringsartsen verhogen. In een tweede fase zou het uitreiken van sportmedische geschiktheidsattesten kunnen worden voorbehouden aan erkende keuringsartsen.

3° Keuringscentra

Met de nieuwe erkenningsvoorwaarden voor keuringscentra zijn er meer erkende keuringscentra die bevoegd zijn voor de sportmedische keuring en begeleiding van getalenteerde sporters. Het effect op de kwaliteit van de sportmedische keuring voor de getalenteerde sporter dient opgevolgd en geëvalueerd te worden inclusief het subsidiebeleid ten aanzien van deze centra.

Regelgeving risicovechtporten

Het decreet van 13 juli 2007 voorziet in de oprichting van een expertencommissie risicovechtporten die als opdracht heeft de minister te adviseren over het bepalen van de voorwaarden waaronder risicovechtporten kunnen worden georganiseerd. Op basis van de adviezen van de expertencommissie moet een regelgeving voor de risicovechtporten worden uitgewerkt met de bedoeling de gezondheidsrisico's voor deze sporters te beperken. Dit zal noodzakelijk gepaard gaan met duidelijke communicatie over de nieuwe voorwaarden naar de betrokken sportverenigingen en federaties.

Campagne letselpreventie

De Vlaamse overheid heeft aanzienlijk geïnvesteerd in wetenschappelijk onderzoek naar letselregistratie en preventie. Dit heeft een aantal nieuwe concepten en inzichten opgeleverd. Er werden praktische sportspecifieke preventiepakketten uitgewerkt, bestaande uit didactisch materiaal, lespakketten, internetapplicatie. Een campagne en promotie om deze nieuwe inzichten bij een breed sportpubliek bekend te maken, zal het aantal sportletsels doen afnemen.

Ethisch verantwoord sporten

Door middel van de open coördinatiemethode, een dynamisch en cyclisch leerproces waarbij expliciete, duidelijke en onderling overeengekomen richtsnoeren worden gedefinieerd, zal na breed overleg met de sportsector en via een doorgedreven samenwerking tussen alle betrokken actoren vorm gegeven worden aan het beleid ethisch verantwoord sporten.

9.4.8. Sportinfrastructuur

Bloso-centra

De verdere uitbouw van de Bloso-centra zal gebeuren in functie van het bestaande meerjarenprogramma 2007-2014. Bij de uitbouw van de Bloso-centra zal bijzondere aandacht worden besteed aan de toepassing van alternatieve energievormen en nieuwe organisatietendensen die zich in de sport manifesteren.

De Bloso-sportkampen en -sportklassen zijn uitgegroeid tot een begrip in Vlaanderen, met jaarlijks 10.000 deelnemers aan de sportkampen en 17.000 deelnemers aan de sportklassen. Het is derhalve belangrijk om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van het aanbod bestendig wordt, door o.a. uitsluitend gekwalificeerde lesgevers in te zetten en een gevarieerd sportprogramma met oog voor zowel nieuwe als traditionele sporten aan te bieden. Het aanbod in de Bloso-centra is evenwel onderhevig aan trends in onze samenleving. Zo moet de infrastructuur in de Bloso-centra de stijgende comforteisen van de deelnemers volgen.

Het Bloso past sinds 2009 een gedifferentieerde prijzenpolitiek toe voor kansarmen in de sportkampen en sportklassen. Deze gedifferentieerde prijzenpolitiek zal jaarlijks worden geëvalueerd en indien nodig aangepast. Ook personen met een handicap en scholen voor bijzonder onderwijs kunnen blijven rekenen op specifieke kortingen en investeringen in toegankelijke infrastructuur en aangepast sportmateriaal.

Een globale aanpak wordt voorzien inzake duurzaam en rationeel energieverbruik door o.a. het plaatsen van zonnepanelen en bijkomende isolatiewerken. Een duurzaam aankoopbeleid wordt verder uitgebouwd.

Ook zal er blijvend worden ingespeeld op de tendens naar meer individuele sportbeoefening door o.a. het plaatsen van nieuwe Fit-O-Meters in de Bloso-centra en het organiseren van fietsweekends en andere promotionele acties.

Tendenzen, tekorten sportinfrastructuur

Uit het kerntakendebat blijkt dat elke overheid op haar niveau haar verantwoordelijkheid dient te nemen (basisinfrastructuur = lokale overheid, regionale en topsportinfrastructuur = bovenlokale overheden). Bij de realisatie van nieuwe sportaccommodaties dienen de reële behoeften in kaart te worden gebracht. Ook de haalbaarheid van diverse samenwerkingsvormen dient op een realistische wijze en met het oog op een lange termijnvisie te worden onderzocht.

In eerste instantie zal evenwel gestreefd worden naar een optimale naschoolse openstelling van sportinfrastructuur in scholen en naar een kwaliteitsverbetering/renovatie van reeds bestaande sportinfrastructuur.

Voor de niet of minder georganiseerde sporters dient ook aandacht te worden besteed aan kleinschalige, minder competitief gerichte sportvoorzieningen.

Sportinfrastructuur databank Vlaanderen en relatie met GIS (Geografisch Informatie Systeem)

In 2008 werd door Bloso via een GIS-toepassing gestart met de koppeling van de gegevens van de sportinfrastructuur databank aan de geografische situering (op kaarten). Niet alleen wordt de gebruiksvriendelijkheid voor het grote publiek aldus vergroot, maar wordt o.m. ook een inzicht verkregen in de stedenbouwkundige eenheden van de locaties waarop de 18.000 sportaccommodaties in Vlaanderen zijn gelegen. Deze informatie is van cruciaal belang bij de herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Het is de bedoeling om deze GIS-studie in de 2010 af te ronden.

Sportinfrastructuurplan en voetbalstadions

De uitvoering van het huidige Sportinfrastructuurplan moet grondig gemonitord worden. Na een evalueatie, maar ook op basis van de infrastructuurgegevens uit de sportbeleidsplannen 2008-2013 van de verschillende gemeenten, kan dan worden bijgestuurd en een vervolg ontwikkeld. Aanvullend zijn ook een onderzoek naar huidige sporttrends (recreatie-sporten, fitness, ...) en sportparticipatie nodig, voorafgaand aan een volgende inhaalbeweging op het vlak van sportinfrastructuur. Het decretaal kader voor het huidige sportinfrastructuurplan (decreet van 23 mei 2008) voorziet alvast de mogelijkheid om later ook een inhaalbeweging voor andere types infrastructuur te realiseren.

De Vlaamse Regering besliste op 23 januari 2009 om verder te gaan met het in 2007 opgestarte traject voor de realisatie en PPS-financiering (Publiek-Private samenwerking) van een tiental multifunctionele nieuwe of vernieuwde voetbalstadions in Vlaanderen. Dit moet nu verder geoperationaliseerd worden waarbij een gecoördineerde en optimale beleidsdomeinoverschrijdende samenwerking en afstemming essentieel is (vanuit de verschillende invalshoeken, zoals sport, ruimtelijke ordening, mobiliteit, economie, e.d.).

9.5. Media

De toenemende technologische en economische druk op de media en op de informatiekkanalen in het bijzonder vereist dat de overheid haar instrumenten en initiatieven ter bewaking van de onafhankelijkheid, pluriformiteit, diversiteit en kwaliteit van het media-aanbod, en meer specifiek van de informatieverstrekking, versterkt en uitbreidt. In dat kader moet de stuurgroep, die in

uitvoering van de eerste Staten-Generaal van de Media van 19 maart 2009 wordt opgericht, haar werkzaamheden verder kunnen zetten en, in overleg met beleidsverantwoordelijken en de betrokken entiteiten, resulteren in voorstellen naar het federale niveau rond onder meer het beroepsstatuut van de journalist, de verruiming van het sociaal statuut van de kunstenaars naar de zelfstandige beroepsjournalisten, het statuut van de freelancers en tenslotte de problematiek van het auteursrecht. Daarnaast moet de verdubbeling van het Fonds Pascal De Croos structureel verankerd worden en moeten ook andere maatregelen die de kwaliteit van de journalistiek kunnen bevorderen en bewaken, onderzocht worden. Tot slot is ook extra wetenschappelijk onderzoek vereist om de kwaliteit van nieuws en journalistiek in kaart te brengen en verder te kunnen monitoren. Hetzelfde moet gebeuren voor de beleidsuitdagingen en -opportunities ten gevolge van de digitale evolutie. Dit in samenwerking met het Interdisciplinair Instituut voor Breedband Technologie (IBBT) en de partners van het opvolgingsproject van BOM-VL ('Bewaren en Ontsluiten van Multimediale data in Vlaanderen').

Het conflict over de invulling van het "digitale dividend", dat ontstaat doordat digitale signalen minder spectrumruimte innemen dan analoge, moet spoedig worden uitgeklaard. Hierbij moet Vlaanderen erover waken dat het "digitale dividend" gebruikt kan worden om het omroepaanbod verder uit te bouwen en de dienstverlening te verbeteren. Tevens moet ook onderzocht hoe de nog resterende (digitale) omroepfrequenties aan de markt ter beschikking gesteld zullen worden. Hoe dan ook moet Vlaanderen bevoegd blijven voor het spectrum dat haar toegewezen werd tijdens de internationale Regional Radio Conference 06 (RRC-06) te Genève en dit ongeacht waarvoor men dit gebruikt.

Met betrekking tot spectrumbeheer en frequentieplanning moet er binnen België een nieuw, meer werkbaar intracommunautair samenwerkingsakkoord komen voor de coördinatieprocedures zodat de omroepfrequenties op elkaar afgestemd blijven, ook na afspraken over de frequentieplannen. In hetzelfde kader moet worden aangestuurd op de overheveling naar de voor media bevoegde Gemeenschappen van de regulatorbevoegdheid van het BIPT (Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie) met betrekking tot de verdeling van het spectrum. Meer algemeen moet de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid, bevoegd voor telecommunicatie, en de Gemeenschappen nauwlettend bewaakt worden nu de (technologische) grenzen tussen media en telecommunicatie verder vervagen.

Tijdens de volgende regeerperiode moet ook de nieuwe beheersovereenkomst 2012-2016 met de VRT worden voorbereid en geïmplementeerd. Uiteraard moeten hierbij ook lessen getrokken worden uit een correcte evaluatie van de beheersovereenkomst 2007-2011.

De nieuwe overeenkomst moet de VRT positioneren en wapenen ten aanzien van de laatste technologische evoluties, de uitbreiding van mediaplatformen en de nieuwe functionele mediavormen (user-generated content, blogs, pods, en dergelijke), maar vooral ook ten aanzien van de daaruit voortvloeiende nieuwe mediaomgeving en de (grenzen aan de) opdracht van de openbare omroep. Naast de traditionele commerciële radio- en televisieomroepen, komen er immers nieuwe spelers op de markt waardoor de concurrentie nog versterkt. Daarmee samenhangend is het mediagebruik meer dan ooit gefragmenteerd. De opdracht van de VRT om een zo groot mogelijk aantal mediagebruikers te blijven bereiken met een combinatie van algemene en specifieke programma's staat dan ook onder druk, zeker in het licht van de terecht gestelde kwaliteitseis.

Ter voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst moet de Sectorraad Media ook voor de eerste maal een publieke bevraging organiseren. Het belang hiervan voor het maatschappelijk draagvlak mag niet onderschat worden, wat een sterke en diepgaande aanpak vereist.

Verder moet de nieuwe beheersovereenkomst het volgens het huidige addendum door de VRT gevoerde vernieuwde en uitgebreide cultuurbeleid – de Cultuurdelta – structureel integreren. Op basis van evaluatie moet daarbij bepaald worden wat wordt versterkt en waar wordt bijgestuurd. Zeker de verdere ontwikkeling en rol van het multimediale cultuurplatform klara.be moet bekeken worden. Ook de archiefproblematiek van de VRT moet verder uitgeklaard met beslissingen over prioriteiten, aanpak, timing en financiering. Belangrijk is dat men hierbij ook zoekt naar samenwerking, delen van oplossingen en synergie met derden met vergelijkbare archiefproblemen (gekoppeld aan een vervolg van het BOM-VL-project).

Meer globaal is tussen overheid, VRT en de cultuur- en audiovisuele sector een structureel overleg en een structurele samenwerking noodzakelijk rond kwaliteit, diversiteit, pluriformiteit en culturele identiteit in media - en in het bijzonder de openbare omroep - cultuur en film gelet op de onderlinge wisselwerking en impact. Dit kan bijvoorbeeld in het kader van de opvolgingstrajecten van de eerste Staten-Generaal van de Media van 2009. De overheid moet daarbij ook de nodige (stimulerende en ontradende) instrumenten ontwikkelen om onderlinge samenwerking en afstemming beleidsmatig te kanaliseren.

Daarnaast is ook een permanente opvolging van het nieuwe Mediadecreet van 27 maart 2009 noodzakelijk: door de technologische evoluties evolueert het medialandschap immers dermate snel dat ook in de nieuwe regeerperiode actualisering vereist zal zijn in functie van bijvoorbeeld convergentie en bevoegdheden.

Tot slot vereist de aanpak van de digitale kloof een doordacht doelgroepenbeleid. Het instrumentarium kan daarbij zeer uiteenlopend zijn. De bedoeling blijft echter ervoor te zorgen dat bepaalde meer kwetsbare doelgroepen voldoende mediatoegang hebben en ook voldoende mediageletterd zijn. Daarvoor moet ook het voorziene kenniscentrum "mediageletterdheid" in de meest brede zin geoperationaliseerd worden.

9.6. Film

Het bestaande economische stimuleringsinstrumentarium (VAF, Cultuurinvest, VINNOF, IWT, e.d.) moet afgestemd en vereenvoudigd worden. Aansluitend moet nagegaan worden of ook Cultuurinvest, binnen de krijtlijnen van de Europese steunregeling, audiovisuele creatie kan en moet ondersteunen en hoe dit dan best gebeurt. Wat de invulling van de federale 'tax shelter' betreft zijn verdere afspraken met de federale overheid en de Franse Gemeenschap noodzakelijk. Zo moeten de criteria, die gehanteerd worden om te bepalen of een productie gekwalificeerd kan worden als een 'Belgisch audiovisueel werk' (en als dusdanig in aanmerking komt voor de toepassing van de 'tax shelter'), afgestemd worden op de analoge criteria van de Raad van Europa. Zo vermijdt men definitief 'shopping' en oneigenlijk gebruik. In hetzelfde intra-Belgisch overleg kunnen ook andere wijzigingen van de 'tax shelter' en een eventuele uitbreiding ervan aangekaart worden.

Met het oog op het sluiten van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst 2011-2013 met het VAF moet de vraag van het VAF (en van de omroepen) voor de structurele ontwikkeling van de bestaande steun aan televisiedrama tot een volwaardig 'Stimuleringsfonds voor Kwalitatieve Vlaamse Omroepproducties' (STIVO) naar Nederlands model op doelstelling en resultaat geëvalueerd en beantwoord worden. Hetzelfde geldt met betrekking tot de gevraagde structurele verankering van 'Location Flanders' bij het VAF en de bevestiging van een gezamenlijke lange termijnfinanciering ervan vanuit de beleidsvelden cultuur, economie en toerisme. Tot slot is dan ook de vraag van het VAF tot continuering van het groeipad van zijn jaardotatie (met jaarlijks 500.000 euro) en/of een volledige indexerings van de subsidie aan de orde.

Tevens moet onderzocht worden of er, naast alle bestaande instrumenten, nog nood is aan een economisch georiënteerd steunfonds naar het voorbeeld van de n.v. Wallimage van het Waalse Gewest en of de toekenning van distributieprijzen ter aanmoediging van de internationale distributie van Vlaamse films een efficiënte en haalbare piste is. Met hetzelfde oogmerk - internationale distributie - moet ook de ondertiteling in andere talen van Nederlandstalige producten gestimuleerd worden.

Er moet verder eindelijk uitvoering gegeven worden aan de in het Overlegcomité gesloten akkoorden over de overheveling naar de Gemeenschappen van de bevoegdheid betreffende de filmkeuring zodat de Gemeenschappen die bevoegdheid kunnen gebruiken om actuele maatregelen te treffen voor het bevorderen van de mediageletterdheid van kwetsbare groepen.

En tot slot moet, in het licht van de voortschrijdende globalisering, meer aandacht gaan naar de internationale en de supranationale context. Het is immers op deze niveaus dat veel van de voor Vlaanderen bindende regelgeving tot stand komt, zoals de Richtlijn Audiovisuele mediadiensten, de Mededeling van 26 september 2001 van de Europese Commissie 'over bepaalde juridische aspecten

in verband met cinematografische en andere audiovisuele werken' (die de grenzen van overheidssteun aan cinematografische werken vastlegt en waarvan de geldigheidsduur recent werd verlengd tot 2012) en de vrijhandelsakkoorden die door de EU met derde landen worden gesloten en waaraan bindende culturele protocollen worden gehecht met verwijzing naar de UNESCO conventie inzake culturele diversiteit (dit is de Conventie over de bescherming en promotie van de diversiteit van culturele expressies van oktober 2005). Vlaanderen moet zich op deze fora sterker profileren en een meer actieve en constructieve rol spelen, niet in het minst met het oog op het Belgisch Voorzitterschap van de EU in 2010. En ook in de diverse steunprogramma's en -fondsen (Media, Eurimages) moet men streven naar een grotere participatie van Vlaanderen.

BIJLAGE 1: DOCUMENTAIR GEDEELTE

Budgettaire massa van het beleidsdomein

De beleidskredieten van het beleidsdomein zijn terug te vinden onder de programma's HC tot en met HH. In totaal gaat het volgens de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2009 om in totaal 946.122.000 euro NGK. Detail : HC Algemeen : 73.936.000 euro NGK (waarvan 12.530.000 euro dotatie aan het Fonds Culturele Infrastructuur (Foci) + 12.532.000 euro vastleggingsmachtiging Fonds Culturele Infrastructuur (Foci); HD Sociaal-Cultureel Werk voor Volwassenen : 174.406.000 euro NGK + HE Kunsten en Erfgoed : 196.982.000 euro + HF Sport : 115.436.000 euro NGK + 4.164.000 euro NGK vastleggingsmachtiging IVA BLOSO + HG Jeugd : 63.476.000 euro NGK + HH Media : 321.886.000 euro NGK (waarvan 287.095.000 euro NGK basisdotatie VRT + 24.106.000 euro NGK dotatie aan het pensioenfonds VRT).

Wettelijke kader

Algemeen

Decreet van 30 november 2007 houdende de oprichting van de Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Decreet van 18 januari 2008 houdende flankerende en stimulerende maatregelen ter bevordering van de participatie in cultuur, jeugdwerk en sport

Decreet van 7 mei 2004 houdende aanvullende subsidies voor tewerkstelling in de culturele sector

Decreet van 7 mei 2004 betreffende de toepassing van intersectorale akkoorden voor organisaties ressorterend onder het paritair comité voor de sociaal-culturele sector

Decreet van 19 december 1998 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 (hoofdstuk XII, artikelen 49 tot en met 54 : Fonds Culturele Infrastructuur (Foci))

Sociaal-Cultureel Werk en Jeugd

Decreet van 18 juli 2008 houdende het voeren van een Vlaams jeugd- en kinderrechtenbeleid

Decreet van 14 februari 2003 houdende de ondersteuning en stimulering van het gemeentelijk, het intergemeentelijk en het provinciaal jeugd- en jeugdwerkbeleid

Decreet van 3 maart 2004 houdende erkenning en subsidiëring van hostels, jeugdverblijfcentra, ondersteuningsstructuren en de vzw Algemene Dienst voor Jeugdtoerisme

Decreet van 4 april 2003 betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk

Decreet van 13 juli 2001 houdende het stimuleren van een kwalitatief en integraal lokaal cultuurbeleid

Decreet van 22 december 2000 betreffende de amateurkunsten

Decreet van 5 mei 2006 houdende de erkenning van de Vlaamse Gebarentaal

Decreet van 18 november 2008 betreffende de ondersteuning van circuskunsten in Vlaanderen

Kunsten en Erfgoed

Decreet van 2 april 2004 houdende de subsidiëring van kunstorganisaties, kunstenaars, organisaties voor kunsteducatie en organisaties voor sociaal-artistieke werking, internationale initiatieven, publicaties en steunpunten (Kunstendecreet)

Decreet van 23 mei 2008 houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid (Cultureel-erfgoeddecreet)

Het reglement immaterieel cultureel erfgoed (procedure en criteria voor opname op de Inventaris van immaterieel cultureel erfgoed Vlaanderen en de representatieve lijst van het immaterieel cultureel erfgoed van de mensheid - UNESCO)

Decreet van 8 juni 2008 houdende het statuut van de sportschutter

Decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang (Topstukkendecreet)

Sport

Decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van de Vlaamse openbare instelling Commissariaat-generaal voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openlucht recreatie tot het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid BLOSO

Decreet van 13 juli 2001 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding

Decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid

Decreet van 24 juli 1996 tot vaststelling van het statuut van de niet-professionele sportbeoefenaar

Koninklijk Besluit van 25 april 2004 houdende reglementering van de organisatie van actieve ontspanningsevenementen

Decreet van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter

Decreet van 13 februari 2009 houdende de organisatie van schoolsport

Decreet van 3 april 2009 houdende de toekenning van subsidies voor de uitbouw, de coördinatie en de promotie van het sportaanbod van de studentenvoorzieningen van de Vlaamse universiteiten en hogescholen en de erkenning en subsidiëring van een Vlaamse overkoepelende studentensportvereniging

Decreet van 13 juli 2007 inzake medisch en ethisch verantwoorde sportbeoefening

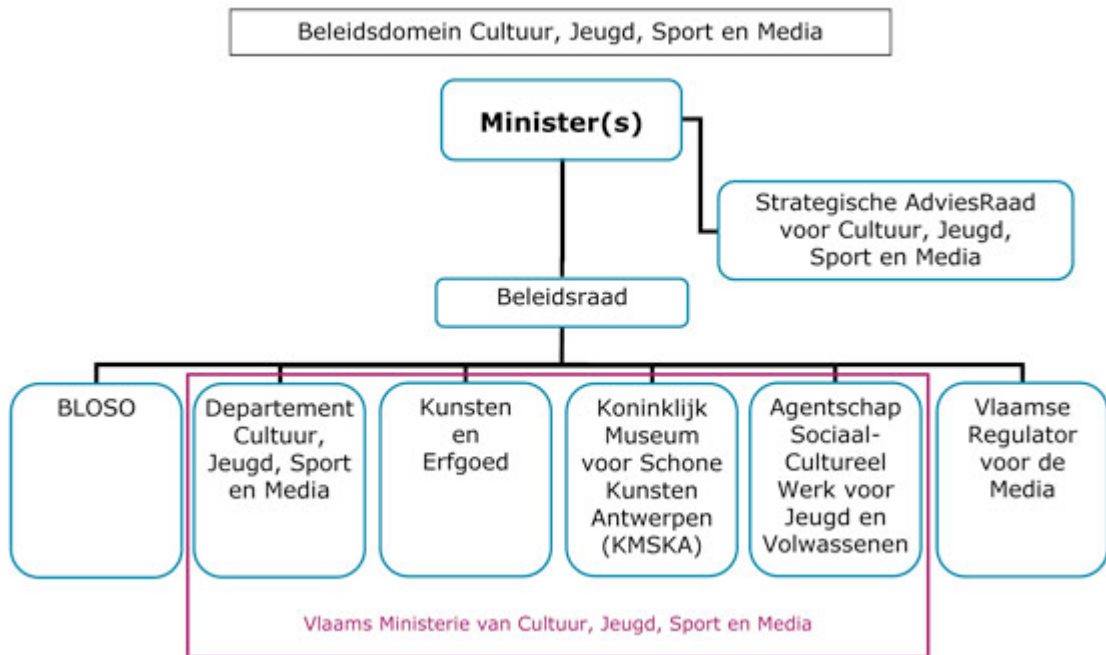
Decreet van 23 mei 2008 betreffende een inhaalbeweging in sportinfrastructuur via alternatieve financiering

Media en film

Decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie

Decreet van 13 april 1999 houdende machtiging van de Vlaamse Regering om toe te treden tot en om mee te werken aan de oprichting van de vereniging zonder winstgevend doel Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF)

Ambtelijke organisatie

Indicatoren, kerncijfers, statistisch materiaal

Kunsten en Erfgoed

De kunstorganisaties, organisaties voor kunsteducatie, sociaal-artistische organisaties, steunpunten en periodieke publicaties worden gesubsidieerd voor de periodes 2006-2007 en 2006-2009. De instellingen van de Vlaamse Gemeenschap worden gesubsidieerd voor de periode 2006-2010.

Subsidiering in het kader van het Kunstendecreet

Organisatie	Beslissing (in euro)
Kunstencentra & Werkplaatsen	17.205.000
Festivals	4.465.000
Nederlandstalige dramatische kunst	25.100.000
Dans	4.250.000
Muziektheater	3.250.000
Beeldende Kunst	1.742.000
Architectuur en Vormgeving	345.000
Audiovisuele Kunsten	1.230.000
Sociaal-artieke werking	1.855.000
Kunsteducatieve werking	1.000.000
Steunpunten	2.870.000
Culturele periodieken	400.000
Grote Instellingen	36.150.000
TOTAAL	99.862.000

Schematisch overzicht van de projectsubsidies 2008

Projectsubsidies 2008

Discipline	Beslissing minister (in euro)
Architectuur en Vormgeving	159.000
Audiovisuele kunsten	185.000
Beeldende kunst	200.000
Dans	647.000
Festivals	165.000

Kunsteducatie	85.000
Muziek	533.000
Muziektheater	265.000
Niet-periodieke publicaties (1ste ronde)	49.000
Sociaal-artistiek	275.000
Theater	830.000
TOTAAL	3.393.500

Cultureel erfgoeddecreet

Op 23 mei 2008 werd het nieuwe Cultureel-erfgoeddecreet goedgekeurd. Dit decreet legt sterk de nadruk op een complementair beleid tussen steden, gemeenten en provincies. De indeling van erkende musea bij het Vlaamse, regionale of lokale niveau geeft aan van welk bestuursniveau er verwacht wordt dat het structurele verantwoordelijkheid opneemt. 58 musea zijn door de Vlaamse overheid erkend.

Op vrijdag 24 oktober 2008 nam de Vlaamse Regering, op voorstel van Vlaams minister Bert Anciaux, de beslissing om de erkende musea in te delen bij het lokale, regionale of Vlaamse niveau.

Musea ingedeeld bij het lokale niveau

De musea die worden ingedeeld bij het lokale niveau, ontvangen als overgangsbepaling een werkingssubsidie van 12.500 euro tot en met 2014.

- De Kolonie, Lommel
- Stedelijke Musea Lier
- Museum George Grard, Gijverinkhove
- Karrenmuseum, Essen
- Stedelijke Musea Dendermonde
- Jakob Smitsmuseum, Mol
- Stedelijk Museum Lokeren
- Stedelijk Modemuseum, Hasselt
- Stadsmus, Hasselt
- Nationaal Wielermuseum, Roeselare
- Stedelijke Izegemse Musea
- Talbot House, Poperinge
- Hopmuseum, Poperinge

Musea ingedeeld bij het regionale niveau

De ondersteuning van de regionale musea maakt deel uit van het provinciale cultureel-erfgoedbeleid. Ter versterking van dat beleid geeft de Vlaamse Regering op basis van het Cultureel-erfgoeddecreet een werkingssubsidie aan de provincies. De wijze waarop deze middelen ten behoeve van de regionale musea ingezet worden, wordt in overleg met de provincies binnen een cultureel-erfgoedconvenant vastgelegd.

- Speelgoedmuseum, Mechelen

- Stedelijke Musea Mechelen
- Provinciaal Diamantmuseum, Antwerpen
- Samenwerkingsverband TRAM 41, Turnhout
- M, Leuven
- Museum voor Oudere Technieken, Grimbergen
- Erfgoedsite Tienen, Tienen
- Museum Felix De Boeck, Drogenbos
- Museum Vlaamse Minderbroeders, Sint-Truiden
- Samenwerkingsverband Maaseiker Musea, Maaseik
- Nationaal Jenevermuseum, Hasselt
- Museum van Deinze en de Leiestreek, Deinze
- Roger Raveelmuseum, Zulte
- Provinciaal Archeologisch Museum, Velzeke/Ename
- Museum Dhondt-Dhaenens, Deurle
- De Wereld van Kina, Gent
- Nationaal Vlas-, Kant- en Linnenmuseum, Kortrijk
- Broelmuseum, Kortrijk
- Bakkerijmuseum “Walter Plaetinck” – Zuidgasthuishoeve, Veurne
- Ten Duinen 1138, Koksijde
- Memorial Museum Passchendaele 1917, Zonnebeke

Musea ingedeeld bij het Vlaamse niveau

Aan de musea ingedeeld bij het Vlaamse niveau kent de Vlaamse Regering een jaarlijkse werkingssubsidie toe voor de beleidsperiode 2009-2013. Met elk museum ingedeeld bij het Vlaamse niveau wordt een beheersovereenkomst afgesloten. De werkingssubsidie bevat de financiële middelen voor de uitvoering van deze beheersovereenkomst, en bedraagt per museum ten minste 200.000 euro per jaar.

De beheersovereenkomst bepaalt de opdracht die de Vlaamse Gemeenschap geeft aan het museum voor het ter beschikking stellen van hun expertise aan de cultureel-erfgoedgemeenschap en welke aspecten van de werking prioritair versterkt dienen te worden. Eveneens wordt de toegang voor min 26-jarigen voor maximaal 1 euro opgenomen. Daarnaast zullen deze musea via de beheersovereenkomst worden aangestuurd om de beleidslijnen m.b.t. cultuureducatie en interculturaliteit op te nemen.

- Museum voor Schone Kunsten, Gent - 755.000 euro
- In Flanders Fields Museum, Ieper - 610.000 euro
- Openluchtmuseum Bokrijk, Genk - 600.000 euro
- Groeningemuseum, Brugge - 510.000 euro
- S.M.A.K., Gent - 510.000 euro
- Museum Dr. Guislain, Gent - 480.000 euro
- Openluchtmuseum voor Beeldhouwkunst Middelheim, Antwerpen - 400.000 euro
- Samenwerkingsverband Kunstmusea Antwerpen, Antwerpen - 400.000 euro
- Museum Plantin-Moretus, Antwerpen - 380.000 euro
- Provinciaal Gallo-Romeins Museum, Tongeren - 370.000 euro
- Museum voor Industriële Archeologie en Textiel, Gent - 358.000 euro
- Samenwerkingsverband Provinciaal Museum voor Moderne Kunst en Provinciaal Museum Constant Permeke, Oostende/ Jabbeke - 350.000 euro

- Designmuseum, Gent - 300.000 euro
- Huis van Alijn, Gent - 300.000 euro
- Sportmuseum Vlaanderen, Hofstade - 300.000 euro
- Provinciaal Zilvermuseum Sterckshof, Antwerpen - 287.000 euro
- Modemuseum Antwerpen - 280.000 euro
- FotoMuseum, Antwerpen - 240.000 euro
- Hospitaalmuseum, Brugge - 233.000 euro

In totaal maakt de Vlaamse overheid **8.965.500** euro vrij voor de structurele ondersteuning van de erkende musea.

Cultureel erfgoedconvenants

Een cultureel-erfgoedconvenant is een overeenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en een gemeente, een intergemeentelijk samenwerkingsverband of de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Deze overeenkomst wordt gesloten met het oog op het ontwikkelen en stimuleren van een integraal en geïntegreerd lokaal cultureel-erfgoedbeleid. Integraal betekent dat er met alle aspecten van de zorg voor en de ontsluiting van het cultureel erfgoed rekening wordt gehouden. Geïntegreerd betekent dat het cultureel-erfgoedbeleid verankerd is in andere beleidsdomeinen.

Er worden werkingssubsidies toegekend voor:

- de werking van de cultureel-erfgoedcel
- de uitbouw van een cultureel-erfgoedforum
- de ondersteuning van de lokale cultureel-erfgoedactoren

De cultureel-erfgoedcellen versterken het lokale cultureel-erfgoedveld door het opzetten van projecten en de uitwisseling van kennis en expertise. Ze zorgen ervoor dat het maatschappelijk draagvlak voor het cultureel erfgoed vergroot.

De cultureel-erfgoedfora brengen het cultureel-erfgoedverhaal van de stad, gemeente of streek. Om dit verhaal te vertellen wordt gebruik gemaakt van het cultureel erfgoed dat op het grondgebied van de stad, de gemeente of de streek bewaard wordt. In de werking wordt gebruik gemaakt van de verschillende cultureel-erfgoedpraktijken, namelijk de museologie, de archiefwetenschap en het hedendaags documentenbeheer, de informatie- en bibliotheekwetenschap en de etnologie. In 2009 worden er middelen voorzien voor culturele erfgoedfora in Brugge, Antwerpen, Gent en de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De ondersteuning van de lokale cultureel-erfgoedactoren kan gebeuren door het verstrekken van logistieke, financiële en personele middelen. Hier bepaalt het Cultureel-erfgoeddecreet specifiek dat, in de eerste beleidsperiode, de huidige middelen voor de ondersteuning van musea ingedeeld bij het lokale niveau (12.500 euro per museum) en voor periodieke publicaties voor volkscultuur, indien deze binnen het werkingsgebied van een cultureel-erfgoedconvenant vallen, worden toegevoegd aan de middelen voor het cultureel-erfgoedconvenant.

De Vlaamse Regering heeft beslist om met volgende steden en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden een cultureel-erfgoedconvenant te sluiten en een structurele werkingssubsidie toe te kennen voor het uitvoeren van het cultureel-erfgoedconvenant voor de beleidsperiode 2009 – 2014:

- Stad Antwerpen - 800.000 euro
- Stad Gent - 700.000 euro
- Stad Brugge - 486.500 euro
- Projectvereniging TERF (Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Lichtervelde, Moorslede, Roeselare en Staden) - 327.000 euro
- Intergemeentelijk Samenwerkingsverband I.C.W. (Beveren, Kruikebeke, Lokeren, Sint-Gillis-Waas, Sint-Niklaas, Stekene, Temse en Waasmunster) - 320.000 euro

- Projectvereniging Cultuuroverleg Meetjesland (Aalter, Assenede, Eeklo, Evergem, Kaprijke, Knesselare, Lovendegem, Maldegem, Nevele, Sint-Laureins, Waarschoot, Zelzate en Zomergem) - 309.000 euro
- Projectvereniging Mijnstreek (As, Beringen, Genk, Heusden-Zolder, Houthalen-Helchteren en Maasmechelen) - 301.000 euro
- Projectvereniging Cultuuroverleg Zeven (Heuvelland, Ieper, Langemark-Poelkapelle, Mesen, Poperinge, Vleteren en Zonnebeke) - 260.000 euro
- Stad Leuven - 229.000 euro
- Stad Hasselt - 228.000 euro
- Stad Mechelen - 227.000 euro
- Stad Kortrijk - 205.000 euro
- Projectvereniging Noorderkempen (Turnhout, Oud-Turnhout, Beerse en Vosselaar) - 204.000 euro
- Projectvereniging Kempens Karakter (Grobbendonk, Herentals, Herenthout, Lille, Nijlen, Olen en Vorselaar) - 200.000 euro
- Stad Aalst - 200.000 euro
- Stad Sint-Truiden - 200.000 euro
- Stad Tongeren - 132.506 euro

Met de Vlaamse Gemeenschapscommissie werd reeds een cultureel-erfgoedconvenant gesloten voor de periode 2007 – 2011. In het kader van het Cultureel-erfgoeddecreet dient de Vlaamse Gemeenschapscommissie uiterlijk op 31 december 2008 een addendum in bij het cultureel-erfgoedbeleidsplan 2007 – 2011 in functie van het uitbouwen van een cultureel-erfgoedforum en een regionaal depotbeleid.

De totale jaarlijkse investering in het lokale cultureel-erfgoedbeleid in Vlaanderen komt neer op **5.770.000** euro.

Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk

Indicatoren (2007/2008)		
structureel gesubsidieerde actoren	aantal actoren	Budget
<i>Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk</i>	137	50.238.346,76
<i>Amateurkunsten</i>	11	6.866.758,00
<i>Lokaal Cultuurbeleid</i>	604	90.294.564,68
(aantal gemeenten met een goedgekeurd cultuurbeleidsplan)	194	
(aantal gemeenten met een cultuurcentrum)	63	
(aantal openbare bibliotheken)	746	
<i>Lokaal Jeugdbeleid</i>	305	21.376.000,00
(aantal gemeenten met een goedgekeurd jeugdbeleidsplan)	299	
<i>Landelijk Jeugdwerk</i>	69	21.902.335,00
<i>Lokale netwerken armoede</i>	35	817 263,00
<i>Jeugdverblijfscentra</i>	109	2.392.000,00
<i>Amateurkunsten</i>	9	5 590 918,55
<i>Verenigingen met een specifieke expertise</i>	5	250.000,00
gesubsidieerde projecten	aantal projecten	Budget
<i>Sociaal-Cultureel Volwassenenwerk</i>	80	14.124.740,01
<i>Amateurkunsten</i>	53	614.526,84
<i>Lokaal Cultuurbeleid</i>	0	
<i>Projecten Jeugd</i>	49	3.663.296,87
<i>Gesubsidieerde culturele manifestaties in Vlaanderen</i>	502	18.402.563,72
<i>Verenigingslokalen</i>	120	2.000.000,00
<i>Amateurkunsten</i>	43	473.000,00
<i>Circuskunsten</i>	25	1 144 359,20
<i>Projecten leesbevordering</i>	13	175.750,00
<i>Participatieprojecten</i>	104	1.676.450,00
<i>Projecten gemeenschapscentra</i>	26	500.000,00

BLOSO

Decreet van 7 mei 2004 tot omvorming van de Vlaamse openbare instelling Commissariaat-generaal voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie tot het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid BLOSO.

Dotaties aan het Bloso, personeel en werking, inclusief de uitvoering van de subsidiëringsdecreten 91.361.000

Investeringsdotatie voor de 13 Bloso-centra 5.325.000

Het Bloso telt 620 VTE's, waarvan er 193 op het hoofdbestuur werken, 379 in de 13 Bloso-centra en 48 in de buitendiensten (5 provinciale inspectiediensten, mobiele ploeg, ...)

Het aantal overnachtingen in de Bloso-centra blijft stijgen, in 2008 werden 158.276 overnachtingen geteld.

Ook het aantal deelnemers aan sportkampen en sportklassen stijgt: in 2008 waren dat er respectievelijk 10.172 en 18.441.

In het totaal werden bij de activiteiten in 2008 2.183 verschillende occasionele lesgevers betrokken. Wat de lesgevers in de Bloso-sportkampen betreft was 97,8% van deze lesgevers gekwalificeerd.

Decreet van 13 juli 2001 houdende regeling van de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding. 30.995.000

Voor 2009 bedraagt

het aantal erkende sportfederaties: 88

het aantal gesubsidieerde sportfederaties: 65

het aantal gesubsidieerde organisaties voor sportieve vrijetijdsbesteding: 4

Er wordt ook 1 koepelorganisatie gesubsidieerd.

Besluit van de Vlaamse regering van 5 december 2008 tot vaststelling van de erkennings- en subsidiëringvoorwaarden van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisaties en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding. 19.933.000

Besluit van de Vlaamse Regering van 12 september 2008 tot vaststelling van de voorwaarden voor het verkrijgen van een subsidie voor de facultatieve opdracht jeugdsport. 1.800.000

Besluit van de Vlaamse Regering van 16 januari 2009 tot vaststelling van de voorwaarden tot het verkrijgen van de subsidies inzake de door de sportfederaties georganiseerde sportkampen. 806.000

Besluit van de Vlaamse Regering van 16 januari 2009 betreffende het prioriteitenbeleid, vermeld in artikel 2,12° van het decreet van 13 juli 2001 houdende de regeling van de erkenning en subsidiëring van de Vlaamse sportfederaties, de koepelorganisatie en de organisaties voor de sportieve vrijetijdsbesteding. 283.000

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2008 tot vaststelling van de voorwaarden tot het verkrijgen van de subsidies inzake topsport.	8.173.000
Decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid.	16.492.000
Voor 2009 bedraagt het aantal gesubsidieerde besturen: 291 Ook ISB en Vlabus worden via dit decreet gesubsidieerd.	

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 ter uitvoering van het decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid. – Algemene bepalingen en bepalingen tot het verkrijgen van de beleidssubsidie.

Besluit van de Vlaamse Regering van 17 oktober 2008 betreffende een aanvullende subsidie voor de verenigingssportbeleidsplannen in de randgemeenten ter uitvoering van artikel 8 van het decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 september 2008 ter uitvoering van het decreet van 9 maart 2007 houdende de subsidiëring van gemeente- en provinciebesturen en de Vlaamse Gemeenschapscommissie voor het voeren van een Sport voor Allen-beleid – bepalingen tot het verkrijgen van de impulssubsidie.

Overzichtslijst beleidsgericht wetenschappelijk onderzoek

BAMFORD, A., Kwaliteit en consistentie. Kunst- en cultuureducatie in Vlaanderen, studie in opdracht van CANON Cultuurcel van het ministerie van onderwijs en vorming, 2007.

CANON CULTUURCEL, KUNSTEN EN ERFGOED, VIOE, Erfgoededucatie in het Vlaamse onderwijs – Erfgoed en onderwijs in dialoog, Brussel, 2007.

DE BRABANDER, G., Financiering van cultureel erfgoed in Vlaanderen en Nederland, UA, 2007.

DE GROOF, S., ELCHARDUS, M., LAURIJSEN, I., SMITS, W. & STEVENS, F., Het spanningsveld tussen het vrijwilligerswerk in het jeugdwerk en de commercialisering van de leefwereld van jongeren, V.U.B., Brussel, 2006.

DE KNOP, P. (Ed.), PPS en sportinfrastructuur. Brugge: Vanden Broele, 2007.

DE KNOP, P., SCHEERDER, J. en PONNET, H. (Eds.), Sportbeleid in Vlaanderen. Trends, visies, cases en cijfers, (Volume 1). Brussel: Publicatiefonds Vlaamse Trainersschool

DE KNOP, P., SCHEERDER, J. en PONNET, H. (Eds.), Sportbeleid in Vlaanderen. Studies, (Volume 2). Brussel: Publicatiefonds Vlaamse Trainersschool.

- DE PAUW E., PLEYSIER S., VAN LOOY J., BOURGONJON J., RUTTEN K., VANHOOVEN S. & SOETAERT R., Ze krijgen er niet genoeg van! Jongeren en gaming, een overzichtsstudie, VIWTA, Brussel, 2008.
- DE VOLDERE, I. & MAENHOUT, T., 3 sectoren in de Vlaamse creatieve Industrie, De Boekenindustrie, De Muziekindustrie, De Beeldende Kunstindustrie, Vlerick Leuven Gent Management School – Flanders District of Creativity Kenniscentrum, 2007.
- DE WIT, D. & ESMANS, D., E-cultuur. Bouwstenen voor praktijk en beleid, Acco, Leuven, 2006.
- DRAYE, A., NULLENS, T., Onderzoek naar de problematiek, mogelijkheden en opportuniteiten van de Vlaamse bevoegdheid op het vlak van successierechten, de collectieopbouw van de Vlaamse musea en erfgoedinstellingen en de collectie van de Vlaamse Gemeenschap, Universiteit Hasselt, 2006-2007.
- GLORIEUX, I. & KUPPENS, T., De effectiviteit van Vlaamse bibliotheken – een analyse op basis van het gebruikersonderzoek in 2004, V.U.B., Brussel, 2006.
- HAMBACH, E. & CLAASSENS, H., Verzekeringen en vrijwilligerswerk, Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk, 2006.
- KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL – SOCIAAL-AGOGISCH WERK - MDO, Etnisch-culturele diversiteit in het jeugdwerk, in de sport- en cultuursector – de ontwikkeling van meetinstrumenten en een eerste verkenning, Antwerpen, 2007.
- KEA EUROPEAN AFFAIRS, Study on the economy of culture in Europe, Study prepared for the European Commission, Brussel, 2006.
- KUNSTENLOKET VZW, Mogelijkheden van microkredieten aan kunstenaars, Brussel, 2008.
- KUNSTENLOKET VZW, Studie naar de noden en de mogelijkheden om pensioenen van kunstenaars te optimaliseren, Brussel, 2008.
- MAENHOUT, T., DE VOLDERE, I., ONKELINX, J., SLEUWAEGEN, L., Creatieve industrie in Vlaanderen, Vlerick Leuven Gent Management School – Flanders District of Creativity Kenniscentrum, 2006.
- MORTELMANS, D., DE BRUYN, E., Vrouwen buitenspel? Een onderzoek naar de genderverhoudingen in de Vlaamse sportsector, Universiteit Antwerpen, 2008.
- NULENS, G. (red.), Breedband en verbeelding – een onderzoek naar toepassingen, behoeften en modellen voor breedband en cultuur, IBBT – SMIT (VUB), Brussel, 2007.
- SCHEERDER, J., Tofsport in Vlaanderen. Groei, omvang en segmentatie van de Vlaamse recreatiesportmarkt. Antwerpen: F&G Partners, 2007.
- THEEBOOM, M. & DE MAESSCHALCK, P., Sporten om de hoek. Een brede kijk op buurtsport in Vlaanderen. Sint-Niklaas: ISBvzw, 2006.
- UNITED NATIONS - UNCTAD, Creative economy report 2008, The challenge of assessing the creative economy: towards informed policy making, 2008.
- VANDEVELDE, P., studieopdracht inzake de algemene veiligheid van verenigingslokalen binnen de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport in Vlaanderen, Universiteit Gent, 2008.
- VAN DEN BULCK, H., DHOEST, A., VANDEBOSCH, H., CLAESSENS, N., Internationale benchmark cultuur op publieke omroepen, Universiteit Antwerpen, 2009.
- VAN GILS, J. e.a., Onderzoek naar het buiten spelen van kinderen in Vlaanderen, Kind en Samenleving en KU Leuven - Departement Humane Kinesiologie, 2008.
- VANHOUCHE, S., GEKIERE, W., STUYCK, J., Studie over de impact van de Dienstenrichtlijn op de regelgeving van de beleidsdomeinen Cultuur, Jeugd en Sport van de Vlaamse Overheid, KU Leuven – Centrum voor Europees Economisch Recht, 2007.
- VAN WING, T., VERMEERSCH, L., VERSCHULDEN, G., MACHIELS, R., VANDENBROUCKE, A., Evoluties en kenmerken van niet-formele educatie: Delphi-onderzoek bij de regionale volkshogescholen, VUB, Hogeschool Gent, HIVA, Brussel – Gent – Leuven, 2008.

VLAAMS INSTITUUT VOOR WETENSCHAPPELIJK EN TECHNOLOGISCH ASPECTENONDERZOEK (VIWTA), ICT als instrument voor cultuurparticipatie, dossier 18, Brussel, 2008.

VLAAMSE VERENIGING VOOR BIBLIOTHEEK-, ARCHIEF- EN DOCUMENTATIEWEZEN, Proeve van Archiefdecreet voor de publiekrechtelijke archieven in Vlaanderen, Antwerpen, 2007.

ZEMNI, S., EL SGHIAR, H., KANMAZ, M., Noden en behoeften m.b.t. de islamitische identiteit en de beeldvorming rond islam en moslims: naar een expertisecentrum islam?, Universiteit Gent, 2007.

BIJLAGE 2: MANAGERINGSAMENVATTING

Vanuit het beleidsdomein CJSM worden de volgende beleidsprioriteiten geformuleerd:

Internationaal CJSM-beleid

- Er is een bijkomende investering vereist in de internationale werking en dito profilering van de sectorale actoren gekoppeld aan een versterking van de coördinatiemechanismen binnen de overheid.
- Het gerichte buitenlandse cultuurbeleid moet versterkt worden en gefocust op de nieuwe EU-lidstaten, de Balkan- en de BRIC-landen, en, binnen het kader van een volwaardig cultureel samenwerkingsakkoord, ook de Franse Gemeenschap. Het buitenlandse cultuurbeleid staat daarnaast in voor de inhoudelijke invulling van het culturele luik van de buitenlandse publieksdiplomatie.
- Vlaanderen grijpt de opportuniteit van het Belgische voorzitterschap EU-2010 aan, en in het bijzonder het Vlaamse woordvoerderschap betreffende Jeugd en Sport, om zich op het internationale forum te manifesteren en te profileren.

Digitalisering en e-cultuur

- Ook Vlaanderen moet een inhaalbeweging maken op het vlak van aanleveren, bewaren en ontsluiten van digitaal materiaal, onder meer in het kader van het duurzaam omgaan met ons cultureel erfgoed. Dit impliceert investeren in het stimuleren van kwaliteitsvolle creatie, het (arbeidsintensief) digitaliseren van bestaande analoge content en in de nodige voorzieningen voor het bewaren, verspreiden en ontsluiten van digitaal materiaal, met inbegrip van de nodige aansluitingen op open netwerken met grote bandbreedte. Tegelijk moeten de nodige afspraken gemaakt worden rond aanpak, standaarden en modellen met het oog op uitwisselbaarheid en compatibiliteit van content, databanken en zoekfuncties. Deze investeringen gebeuren best gemeenschappelijk voor alle Vlaamse beleidsdomeinen die met dezelfde digitale uitdagingen geconfronteerd worden. CJSM moet hierbij zijn deel van de investeringskost dragen en wordt omgekeerd betrokken bij de initiatieven en instrumenten die andere beleidsdomeinen opzetten, zoals de uitbouw van een Vlaams digitaal archief.
- Verder moet de Vlaamse overheid de diversiteit van het digitale aanbod in een marktgerichte omgeving bewaken door onder meer de publieke digitale ruimte uit te bouwen met ruimte voor niet-marktgerichte initiatieven. Tevens moeten acties opgezet ter voorkoming van de digitale kloof.
- Ook is bijzondere aandacht vereist voor de verdere ontwikkeling van de openbare digitale bibliotheek (onder meer het Vlaamse bibliotheekportaal) de digitale kunsten en digitale kunstbemiddeling, de Sportdatabank Vlaanderen en proefprojecten gericht op participatie.
- Tot slot moet een gericht beleid de diversiteit en kwaliteit bewaken van filmaanbod en bioscoopsector. De hoge investeringskosten voor digitale distributie, captatie en projectie van films vormen terzake een reële bedreiging, vooral voor 'arthouses' en wijkbioscopen.

Competentieverwerving en -waardering

- Het verwerven van culturele competenties moet verder bevorderd. Dit vereist extra investeringen in cultuureducatie als middel. Hierbij is nood aan gerichte initiatieven voor kinderen, jongeren en ouderen. Tevens moeten nieuwe pistes verkend worden om het doelpubliek te bereiken (via familie, school, werk, toerisme, media, e.d.). CJSM wordt hierbij het centrale aanspreekpunt, wat onder meer impliceert dat het motor en spil wordt van lerende

netwerken rond cultuureducatie. Tot slot moet de samenwerking met Onderwijs ter zake versterkt worden.

- Het beleid rond EVC (Eerder Verworven Competenties) moet sterk uitgebouwd worden in het licht van de Vlaamse kwalificatiestructuur. Dit moet gebeuren in nauwe samenwerking met de andere betrokken beleidsdomeinen en met de actoren op het terrein. Meer specifiek moet het verenigingsleven hiervoor meer ingezet worden. De Vlaamse Trainersschool zal gezien haar unieke samenstelling als competente autoriteit voor de sportsector hieromtrent een voortrekkersrol vervullen. Bijzondere aandacht moet ook gaan naar de betrokkenheid van en mogelijkheden voor 'kansengroepen'.
- De professionalisering van de actoren moet nog uitgebreid en versterkt, met een intensievere aanpak voor de praktijkgerichte ontwikkeling van de bedrijfseconomische competenties.

Federale materies met impact op CJSM

- De actoren in het beleidsveld CJSM worden in hun werking nog te regelmatig geconfronteerd met knelpunten veroorzaakt door federale regelgeving. In het bijzonder geldt dit voor de semi-agorale arbeid in sportsector; de regulatorbevoegdheid van het BIPT inzake de ether; de complexe en onduidelijke BTW-regeling; de beperkingen gesteld door het auteursrecht, onder meer voor deling en ontsluiting van content, en de onduidelijke en administratief zware vrijwilligers- en VZW-wetgeving.

Beleid inzake diversiteit en participatie binnen CJSM

- Het gevoerde diversiteitsbeleid moet geëvalueerd en bijgestuurd. Men moet evolueren naar een 'bottom-up' gegroeid en gedragen beleid met de nodige diversificatie bij aanpak en implementatie aangepast aan de eigenheid van de actoren/sectoren.
- De kansengroepen hebben nood aan meer informatie en begeleiding zodat zij gemakkelijker toegang vinden tot de reguliere subsidiekanalen van CJSM, die omgekeerd geen onbedoelde drempels mogen bevatten.
- Het doelgroepenbeleid moet in de volgende regeerperiode bijzondere aandacht besteden aan de deelname en betrokkenheid van de personen in armoede (onder meer in het licht van 2010 als Europees jaar ter bestrijding van Armoede en Sociale Uitsluiting) nieuwkomers (samen met de integratiesector) en personen met een handicap (onder meer inzake de toegankelijkheid van infrastructuur en het voorzien van faciliteiten voor begeleiders).

Wetenschappelijke onderbouwing

- Om te komen tot een wetenschappelijk gefundeerd beleid moeten de middelen voor zowel kortlopend als longitudinaal wetenschappelijk beleidsonderzoek substantieel verhoogd worden. De overheid neemt de centrale rol op, stuurt aan en houdt toezicht. Tevens moet beleidseffectenonderzoek versterkt worden.
- Het wetenschappelijk steunpunt moet verder worden uitgebouwd (onder meer met media) en alle kennispools en onderzoekresultaten moeten verbonden worden met het oog op een betere valorisatie.
- Volgend grondig beleidsonderzoek moet opgestart: het kunstenlandschap moet geanalyseerd en de tendensen ervan in kaart gebracht. Dit moet ook gebeuren met de maatschappelijke tendensen van het verenigingsleven. Ook een grootschalig jeugdbewegingsonderzoek is vereist.
- Er moet een verhoogde investering komen in KMSKA als eigen wetenschappelijke instelling.

Infrastructuur

- De infrastructuurproblematiek in CJSM vereist een meerjarenplanning met de nodige middelen en gebaseerd op een inventaris van noden en vragen. Deze planning moet stabiel en bindend zijn en strikt gerespecteerd en uitgevoerd worden zodat de voorziene realisering en het betalingsritme zeker zijn en blijven. Hierbij moet dringend voorrang gegeven worden aan eigen infrastructuur, zowel met betrekking tot nieuwbouw (deSingel, KMSKA, Hoge Rielen, Vlaams-Nederlands Huis, Masereelcentrum, e.d.), renovatie (deSingel, Kasteel Gaasbeek, Destelheide, De Brakke Grond, e.d.), als geregeld onderhoud. De achterstand ter zake moet dringend weggewerkt om erger te voorkomen.
- Tevens moet deze planning de nodige middelen voorzien voor en uitvoering geven aan alle andere besliste infrastructuurprojecten voor derden.
- Planning en uitwerking moeten rekening houden met de integrale kost, functionele kwaliteit, duurzaamheid, toegankelijkheid, architecturaal toonzettend, digitale infrastructuur en bereikbaarheid (openbaar vervoer).

Cultuurindustrie

- De voorziene doorgroei van Cultuurinvest moet gerealiseerd: dit vereist een extra externe fondsenverwerving van 12,5 miljoen euro.
- De bestaande 'cultuur'economische ondersteuningsmogelijkheden (Cultuurinvest, VAF, tax-shelter, e.d.) moeten optimaal afgestemd en gecommuniceerd. Daarnaast moeten CJSM-actoren vlotter toegang krijgen tot het 'klassiek' bedrijfseconomisch ondersteuningsbeleid (PMV, FIT, IWT, IBBT, Agentschap Ondernemen, e.d.). De overheidsinstrumenten moeten ook onderling versterkend ingezet worden.

Grote cultuurinstellingen

- De overheid moet via beheersovereenkomsten op maat het belang van de grote cultuurinstellingen en hun functie als symbool van het Vlaamse erfgoed- en kunstenbeleid erkennen en honoreren.

Cultureel erfgoed

- De door het Cultureel-erfgoeddecreet gecreëerde verwachtingen moeten ingelost. Dit vereist een groeipad voor de cultureel-erfgoedorganisaties, de erfgoedconvenants en het depotbeleid. Verder moet geïnvesteerd worden in digitalisering met het oog op zorg voor en ontsluiting van erfgoed.
- De 'collectie Vlaanderen', het geheel van de publieke collecties, wordt verder uitgebouwd, onder meer via: (1) het topstukkenbeleid; (2) het ontwikkelen van een successierechtenregeling, een regeling betreffende inbetalinggeving van kunstwerken en een overheidsgarantie voor bruiklenen; (3) het faciliteren van bruiklenen en (4) met initiatieven die collectiemobiliteit bevorderen.
- In uitvoering van de UNESCO-conventie moet het beleid betreffende immaterieel cultureel erfgoed vorm gegeven worden.

Kunsten

- De verhouding tussen structurele en projectmatige subsidiëring binnen het Kunstendecreet moet evenwichtiger zodat de vernieuwing van kunstenedschap gewaarborgd blijft.

- Productie, aanbod en spreiding moeten beter afgestemd, wat onder meer vereist dat het lokaal cultuurbeleid hierop inspeelt en bijdraagt tot de spreiding van het gesubsidieerde aanbod en dit met bijzondere aandacht voor nieuw werk.
- Er moet meer aandacht komen voor de individuele kunstenaars via een sterkere investering in beurzen en in ruimere trajectsubsidies.

Jeugdbeleid

- Het derde Vlaams Jeugdbeleidsplan (2010-2013) moet opgesteld en uitgevoerd. Belangrijke thema's hierbij zijn: participatie, informatie, vrijwilligerswerk en een beter begrip krijgen en kennis hebben van kinderen en jongeren. Dit laatste vereist ook een investering in het jeugdonderzoekplatform.
- Verder moet intensiever samengewerkt met andere beleidsdomeinen rond specifieke thema's zoals brede school, ruimte om te spelen, cultuureducatie, welzijn, bereikbaarheid vrijetijdsplekken, e.d..

Sociaal-cultureel werk

- Het maatschappelijke belang van het sociaal-cultureel werk verdient sterker in de verf gezet. Er moet hiervoor ingezet worden op een betere zichtbaarheid en beeldvorming.
- Er is een diepgaand onderzoek en reguliere monitoring van de evolutie van en de tendensen in het sociaal-cultureel veld vereist. Dit moet de basis vormen voor een grondige evaluatie van de toepasselijke regelgeving.

Sport

- Het Vlaams sportbeleid is een tweesporenbeleid: Sport voor Allen en Topsport zijn twee volwaardige en complementaire onderdelen van het Vlaams sportbeleid. Tijdens de voorbije regeerperiode is er voor sport een financiële inhaaloperatie gebeurd. Dit groeipad dient de komende regeerperiode verder te worden gezet.
- In de voorbije regeerperiode kwam een nieuw decreet lokaal sportbeleid (subsiëring gemeenten, provincies en VGC) tot stand en werden nieuwe uitvoeringsbesluiten (jeugdsport, sportkampen, topsport en prioriteitenbeleid) van kracht op het decreet subsiëring van sportfederaties. In de komende regeerperiode zal een eerste (tussentijdse) evaluatie dienen te gebeuren van het nieuwe decreet lokaal sportbeleid en de uitvoering van het decreet subsiëring sportfederaties.
- In de komende regeerperiode dient een concreet Topsportactieplan Vlaanderen II voor de lopende Olympiade (2009-2012) te worden opgesteld in samenspraak met alle topsportactoren. De uitvoering van dit Topsportactieplan II in de komende regeerperiode zal bepalend zijn voor het al dan niet behalen van meer medailles en top 8 plaatsen op de OS in Londen, en in de daaraan voorafgaande EK's en WK's.
- Inzake sportpromotie dienen de sensibiliseringscampagne voor 50 plussers en de acties rond fysieke fitheid in de komende regeerperiode verder gezet te worden.
- In de komende regeerperiode zal de Bloso-infrastructuurdatabank (18.000 sportaccommodaties) gekoppeld worden aan de geografische situering (GIS).
- De verdere uitbouw van de 13 Bloso-centra zal gebeuren conform het goedgekeurde meerjarenprogramma 2007-2014.
- In de komende regeerperiode zal de Vlaamse Trainersschool (VTS) verder worden uitgebouwd via een grotere diversifiëring en optimalisering (kwaliteit) van het opleidingsaanbod en het valoriseren van de VTS als erkenningsorgaan voor de kwalificaties in de sport.
- De samenwerking, afstemming en coördinatie binnen België van het beleid inzake medisch verantwoorde sportbeoefening moet efficiënter en intensiever georganiseerd. Dit vereist onder

meer een herziening van het betrokken samenwerkingsakkoord. Daarnaast moet er een specifiek dopingdecreet komen zodat wijzigingen aan de WADA Code sneller in het Vlaamse beleid geïmplementeerd kunnen worden. Verder moet de inhoud van en het toezicht op de sportmedische keuring administratief aangepast en kwalitatief versterkt. Tot slot moet het beleid rond ethisch verantwoord sporten concrete vorm krijgen.

- De ingezette inhaalbeweging voor sportinfrastructuur (sportinfrastructuurplan) en de realisatie van multifunctionele voetbalstadions, allebei via PPS-constructies, moeten verder uitgevoerd worden en de samenwerking met PMV ter zake verder uitgebouwd.

Media

- De overheid moet meer dan ooit de onafhankelijkheid, pluriformiteit, diversiteit en kwaliteit bewaken van het media-aanbod en in het bijzonder van de informatieverstrekking. De eerste Staten-Generaal van de Media moet vervolgd en resulteren in een reeks voorstellen aangaande federale knelpunten. Daarnaast dringen zich initiatieven op, onder meer een doordacht subsidiebeleid, om kwaliteitsjournalistiek verder te bevorderen.
- Het digitale dividend moet volledig door Vlaanderen ingevuld ten voordele van het omroepaanbod.
- Er is dringend nood aan een werkbaar kader voor internationale en intra-Belgische coördinatie en handhaving van de verdeling van de omroepfrequenties.
- De regulatorbevoegdheid van het BIPT inzake de ether moet overgeheveld naar de gemeenschappen.
- De nieuwe beheersovereenkomst (2012-2016) specificeert de opdracht en de plaats van de openbare omroep in een snel wijzigend medialandschap met meer technologische mogelijkheden, meer mediavormen, meer concurrentie, meer versnipperd publiek, e.d.. Hierbij moet de Cultuurdelta structureel geïntegreerd worden en verder ingevuld en uitgebouwd, onder meer in overleg met de sector. Ook de archiefproblematiek van de VRT moet verder aangepakt.
- De overheid moet via een gericht doelgroepenbeleid ervoor zorgen dat iedereen digitaal “mee” is. Hiertoe moet onder meer het kenniscentrum ”mediageletterdheid” geoperationaliseerd.

Film

- De toepassingscriteria voor de federale tax shelter moeten intra-Belgisch afgestemd worden om fiscaal shoppen uit te sluiten.
- Er is nood aan een volwaardig Stimuleringsfonds voor Kwalitatieve Vlaamse Omroepproducties (STIVO). Ook de werking van ‘Location Flanders’, dat Vlaanderen als filmlocatie internationaal promoot, moet structureel verankerd worden.
- Er moet onderzocht of bijkomende instrumenten zinvol zijn als extra ondersteuning van de Vlaamse filmproductie en vooral ter bevordering van de internationale verspreiding en vertoning van Vlaamse films.